

En dansk røst.

Det kan ikke lenger stanses. Fra tid til annen skjer der noe i forholdet mellom Danmark og Norge som fanger begge folks interesse. En riksdagsmann går amok på «Ragnarok» — og en annen påpeker nødvendigheten av et oppgjør med Norge. Sist var det de frilynte ungdomslag i Danmark som hadde ordet. Formannen i Det unge Grensevern, P. Markussen, skvaldret lørdag iver om Danmarks Sydgrense som var et nordisk — og ikke bare et dansk anliggende.

Søndag fikk han imidlertid svar av formannen i det frilynte ungdomslag og et svar som hele Norge har grunn til å være Jens Marinius Jensen takknemlig for. Han uttalte bl. a.:

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke undgå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om hvad det kan være Nordens folk imellem, om Norges ønsker og krav angående Færøyanne, Grønland og arkivsaken. Vi ønsker å høre en røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hvad man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta op et arbeide for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeide mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort op mellom de to gamle unionsfeller som det er gjort op mellom Norge og Sverige.»

Det er praktisk talt de norske «Grønlandsaktivisters» ord ut-

langer oppgjør mellom de to land. Åren herfor må tilleggs de nasjonale menn og organisasjoner herhjemme som tross offisiell motstand og ynkkelige landsmenn har gitt uttrykk for følelsen av urett som omsider begynner å komme våre naboer for øre, og det på en slik måte at de forlanger full beskjed.

Men det er på tide at ikke bare private organisasjoner og enkeltpersoner beskjeftiger sig med saken. Den må føres inn i offisielle former, og den ansvarlige statsledelse er den eneste som kan føre et norsk-dansk oppgjør igjennem. Også av hensyn til grønlandsavtalen som utløper i nær fremtid, bør Norge ha oppmerksomheten henvendt på kravet om norsk-dansk ordning, som ikke lenger kan kalles for utelukkende et norsk krav.

Fjellum
21 juli

talt på dansk. Nu må man selv-
sagt være forsiktig med å over-
vurdere betydningen av en slik
uttalelse, som ikke på noen må-
te tåler sammenligning med det
offisielle danske syn — eller
med «Det norske Arbeiderpartis»
syn på forholdet mellom Dan-
mark og Norge.

Det som imidlertid er det gle-
delige, er at ordene blev sagt av
en ungdommens represen-
tant, som har tillagt det norske
standpunkt den vekt det har krav
på.

Det er mange her hjemme som
har håpet at også danskene en-
gang vilde nære et ønske om å
komme til endelig forståelse med
Norge. Nu synes det omsider å
være gått op for noen av våre
naboer at det ikke bare er «en
lille klike» her i Norge, som for-
langer oppgjør mellom de to land.
Æren herfor må tilleggs de na-
sjonale menn og organisasjoner
herhjemme som tross offisiell
motstand og ynkelige landsmenn
har gitt uttrykk for følelsen av
urett som omsider begynner å
komme våre naboer for øre, og
det på en slik måte at de forlan-
ger full beskjed.

Men det er på tide at ikke ba-
re private organisasjoner og en-
kelpersoner beskjeftiger sig med
saken. Den må føres inn i of-
fisielle former, og den ansvarlige
statsledelse er den eneste som
kan føre et norsk-dansk oppgjør
igjennem. Også av hensyn til
grønlandsavtalen som utløper i
nær fremtid, bør Norge ha op-
merksomheten henvendt på kra-
vet om norsk-dansk ordning,
som ikke lenger kan kalles for
utelukkende et norsk krav.

En dansk røst.

Det kan ikke lenger stanses.
Fra tid til annen skjer der noe i
forholdet mellom Danmark og
Norge som fanger begge folks
interesse. En riksdagsmann går
amok på «Ragnarok» — og en
annen påpeker nødvendigheten
av et oppgjør med Norge. Sist
var det de frilynte ungdomslag
i Danmark som hadde ordet.
Formannen i Det unge Grense-
vern, P. Markussen, skvaldret
lørdag iver om Danmarks Syd-
grense som var et nordisk —
og ikke bare et dansk anlig-
gende.

Søndag fikk han imidlertid
svar av formannen i det frilynte
ungdomslag og et svar som hele
Norge har grunn til å være Jens
Marinius Jensen takknemlig for.
Han uttalte bl. a.:

«Vi som stadig kommer til
Norge, kan ikke undgå å merke,
at det der trives en misstemning
mot Danmark, som mer og mer
samlar sig i et krav om et op-
pgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar be-
skjed om hvad det kan være
Nordens folk imellem, om Nor-
ges ønsker og krav angående
Færøyaner, Grønland og arkivsaka-
kene. Vi ønsker å høre en røst
fra Norge istedenfor 100 for-
skjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed
om hvad man fra ansvarlig dansk
side har å svare Norge, og hvis

'Dagbladet' n. 145
27 juni 1939.

Ordskifte i København om dansk-norsk ordning.

De danske ungdomsforeninger vil drøfte dansk-norsk ordning på årsmøtet sitt i København den 15. juli. Denne meldinga fikk eg i dag frå formannen i D.D.U., forstander Jens Marinus Jenssen. Det er sendt ut innbeding til norsk ungdom om å koma til møtet.

Tanker om at D.D.U. skulde ta op dette spørsmålet til dryfting kom på eit møte på Brøderup folkehøjskole ifjor. Eg var so heldig å få vera tilstades på det møte. Det var formannen i Det Unge Grenseværn, som heldt foredrag om denne samskipnaden, og det arbeide den gjorde, og dei mål den hadde sett seg. Markussen sa m. a. at arbeide med å halde den sønderjyske grensa, var ei dansk sak, og det var ikkje meininga å be om nordisk hjelp til dette arbeide. So langt dei makta skulde danskane sjølv gjere det som skulde gjerast der. Men dei vilde gjerne vite av svensker og nordmenn skynar det arbeide dei gjorde. Det var trass i alt «Nordens kulturgrense» mot Millom-Europa. Og han bad vidare om sympati for det danske mindretallet på sørsida av grensa.

I ordskifte etterpå kom eg inn på dette med sympati, og sa at vi nordmenn syntes det var rart at danskane vilde ha oss med i sympati for danskane sør for grensa,

so lenge dei sjølv hadde eit mindretall på Færøyane, som lenge hadde kjempa for kulturelt sjølvstyre mot danskane.

Vi var berre gode venner tilstades på møtet, og eg forklarte so godt eg kunde det synet som rår millom norsk ungdom om denne saka, og kom også inn på arkivsak og Grønlands-sak o. a. Det er so fristande å gjere det når ein er saman med danske venner som ein veit vil «ta alt i beste mening».

Det synt seg då, at det var berre ein eller to av dei danskane som var tilstades, som i det helle visste om at det var noko som kunde kallast «Færøy-sak», «arkivsak» o. s. b.

Ein av ungdomsleidarane der nede, sogneprest Andersen fra Skibet (Jylland), tok ordet etter meg. Han fortalte at alt dette var nytt for han, og «om bare noe av det Hernes forteller er riktig, er det jo forferdelig». Han lovte å sjå litt nærare på sakene, og ifall det var noko i det, skulde dei ta det op på neste årsmøte.

Når vi tala om dette privat etterpå, kom vi til det resultatet at det må vera ein stilltande pressensur overfor dei spørsmåla det her gjeld. For det er merkeleg kor lite avisene skriv om det.

For å nå so mange som råd er, og for å undgå at avisene også tegjer no, vart det vedteke å legge møtet til København.

Formannen i Noregs Ungdomslag, sokneprest Eik-Næss, vart beden om å legge fram dei norske synsmåttane, men av ein eller annan grunn høver det ikkje for han å reise til møtet. Forstander Jenssen fortalte meg dette på eit møte vi var i lag på i Sverige no, og han vilde då vende seg til ein av dei mest radikale dansk-hatarane her heime, ein av kompaniet Smedal-Eskeland-Islandsmoen, for å få ei so konsis utgreiðing som råd var. Eg har ikkje enno fått greie på kven det blir. Eg sa til Jenssen at denne fløya ikkje representerer det synet som stort sett rår millom norsk ungdom, og at eit blad som Ragnarok, truleg er meir lesen i Danmark enn i Noreg. Men kanhende just av denne grunn vilde ha ei utgreiðing frå den kanten. Det er å håpe at det vert lagt fram saklege ting frå norsk side her. Dei danske som møter

m. a. forstander C. P. O. Christiansen er gode Noregs-venner og vil gjerne finne fram til ei løysing, men då må det vera konkrete ting som blir tatt op. For arkivsaka t. d. må det vel finnast ein opgåve over dei sakene vi meiner høyrer heime i Noreg. Det vart fortalt dernede, at det ikkje skjelden hender at nordmenn som kjem for å studere gamle norske arkivsaker blir møtt med: «De dokumentene er blitt sendt til Oslo da og da, og finnes ikke her lenger.»

Vi som har vore endel millom dansk ungdom, veit kor lett det er å koma inn på desse spørsmåla, atter og atter, utan resultat. Vi veit kor det ligg der og gnirkar, og ikkje gir den same opne vennskapet som t. d. samværet med svensk ungdom. Men vi veit og at dansk ungdom er like interessert i å få rette på sakene som vi, om det er noko som kan rettast på.

Det er ein stor sjangse dansk ungdom gjev her. Blir heile hopehavet millom Danmark og Noreg halde fram på ein sakleg måte, so blir det og tatt mot like sakleg.

D.D.U., tel vel omlag 30-40 000 medlemmer, og D.U.G., omlag 70 000 medlemmer. Det skulde ikkje vera so lite berre det å vinne disse menneskja for saka vor. Forstander C. P. O. Christiansen er kjent av alle som interesserer seg for dansk-norsk ordning. Han var vel den einste danske som stod på norsk side i Grønlands-saka, og som tala fritt ut om det. Det er vel ingen som tvilar på at han er Noregs-venn. Forstander Jens Marinus Jenssen, er det kanhende ikkje so mange her som kjenner. Men han har og reist mykje her i landet og kjenner tilhøva i Noreg godt, og bakom han står D.D.U.

De Danske Ungdomsforeninger har gjort ei god gjerning med di dei skipar til eit slikt møte. Det er å håpe at det blir mange som reiser sørover til møtet, og at det blir eit sakleg ordskifte.

Erling Hernes.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: **Arbeiderbladet**

26/6-39

I ly av trykkefriheten.

Jødespørsmålet er i Norge for alltid knyttet sammen med den kampen Henrik Wergeland førte for 100 år siden. Så levende er Henrik Wergeland som lærer i det norske folket ennå idag at det ikke riktig går å sette anti-semittismen op mot hans kamp for frihet og menneskelighet. Men det gjør også sitt at jødene så sent fikk adgang til landet og aldri blev så mange eller så økonomisk sterke at misunnelsen fikk slå ut i form av anti-semittisme og dermed i vanskelige økonomiske tider som ophisselse mot en gruppe av folket, man vil drive ut av det økonomiske liv. Heller ikke har det dannet sig noe jødisk miljø som skiller sig ut fra folket forøvrig. I en bok om «Anti-semittismen» som den svenske historiker Hugo Valentin for få år siden ga ut, har han i et meget klart innledende avsnitt lagt fram de forskjellige kilder til uttrykk for anti-semittismen. Og man kan med glede konstatere at de alle er fremmede for vårt land. Derfor kan man også se hvordan de ekle tilløpene til anti-semittisk propaganda i den siste tiden vises tilbake fra nær sagt alle hold.

Undtatt på visse reaksjonære hold. Der møtes noen av de strømningene vi kjenner fra våre dages Tyskland. Den som leser Grønlandsnummeret av tidsskriftet «Ragnarok» vil kjenne igjen den nazistiske tankegangen og uttrykksmåten. Her tas begrepet «jøde» i bruk i den anti-semittiske propagandaen, og den som har gått mot den sjåvinistiske ophisselsen i Grønland-saken blir ganske enkelt stemplet som jøde. Med noen forbauselse vil leseren legge merke til hvem det er som arbeider i et tidsskrift som representerer denne provokatoriske holdningen overfor Danmark, som i disse tidene er så dum og skadelig som den kan bli, og som absolutt ikke har noe av den tilslutningen som den frekt påberoper sig. I «National Tidsskrift» har man mer møtt den retningen Ludendorff har forkynt, — kamp mot jøder, frimurere, katolikker.

Utgitt av «Nationalt Tidsskrift» foreligger i år tredje utgave av et slags leksikon — «Hvem er hvem i jødeverden?» Det er min hensikt med denne artikkelen å be riksadvokaten overveie om man i ly av trykkefriheten kan publisere slike trykksaker i oplag efter oplag. Min foranledning er også at jeg i dette leksikon finner opplysninger om min egen slekt.

For 16 år siden skrev jeg noen inntrykk fra en kongress i Moskva, og anvendte ordet jøde slik at jeg selv blev beskyldt for å være anti-semitt. Beskyldningen var et ledd i en politisk kamp, og artikkelen hadde ingen slik tendens. Min innstilling har aldri vært anti-semittisk, og jeg har truffet så mange at jeg vet hvordan min innstilling er. Jeg legger ikke noe nedsettende i ordet jøde, og var jeg jøde vilde jeg ikke høre til dem som fornektet egenarten i min opprinnelse. En annen sak er at betegnelsen i denne publikasjon er anvendt for å sjikanere. Det kan man lese sig til i innledningen hvor det heter at det norske folk fra «hedenold var av ren ariisk rase». Men at

semitismen blev en fare. Og dette skriftet tjener til å utbre rasehat.

Wladimir Ilitsj Uljanov Lenin var av ren russisk slekt. Han var gift med Nadescha Konstatinova Krupskaja, som også var av ren russisk slekt. De hadde ingen barn. Under Lenin heter det: «kalmukjøde, sovjetdiktator, døde sinnsyk». Under Krupskaja heter det: «Lenins enke. Deres barn er opdradd som jøder og der tales kun jiddisch i hjemmet». Under Nadescha Konstatinova heter det: «Lenins annen hustru!» — Dette ene eksempel er alene tilstrekkelig til å vise sannhetsnivået.

Den mensjevikiske fører Paul Axelrod var jøde. Han brøt med Lenin og bolsjevikene i 1917 og levde som emigrant overordentlig respektet for sine karakteregenskaper. Det heter om ham: «Ombragte minst 3000 russere i samarbeid med Lenin. Ledet et kup i Berlin 1918, i Hamburg og i München 1919. 15 års tukthus.» Vrøvl fra ende til annen.

Om den russiske anarkisten Alexander Berkman, hvis fengselsrinninger også foreligger på norsk heter det: «russisk bolsjevik, reiste 1918 til Amerika for å lage opprør, men blev straks utvist». Vrøvl, vrøvl, vrøvl.

Om Leon Blum heter det: «Første jødiske franske statsminister ca. 1 år. Leder av den franske avdeling av verdens-«folkefronten». (Vel underforstått den jødiske). Oversvømmet regjeringskontorene med jødiske statssekretærer. Chef for firma som leverer olje til røde Spania. Pornografisk forfatter». Om Thomas Masaryk, som i motsetning til Blum ikke var jøde: «Sønn av en Wiener-jødisk sukkerfabrikant og hans tjenestepike. Opdradt i rikt jødehus Gomperz». Om ikke-jøden Willy Münzenberg heter det at han flyktet til Norge da Hitler kom! — Om Maxim Gorki som heller ikke var jøde: «Kalmukjøde, iallfall gift med jødinnen Hinzburg». Ja om det så er avdøde fyrst Nikita av Montenegro så er han her blitt av jødisk fyrsteætt, enda han stammer fra en bondefamilie i landsbyen Njegosch høit oppe i fjellet over Kotorbukten. —

Men her er eksempler av en annen art. Om Alfred Dreyfuss heter det f. eks.: «jødene dannet et syndikat og opnådde noen år senere å få kassasjonsretten sådan sammensatt at den (under falsk eitat av loven) ophevet dommen. Derved slapp Dreyfuss bort fra Djevleøya og gjeninntreitte i den franske arme. «Eller om Folkeforbundet»: — «egentlig stiftet av Grand Orient 28—29 juni 1917 av jøder for jødiske formål.» (Grand Orient er en av de største liberale frimurerloger). Eller under ordet Revolusjoner: «Allerede den franske revolusjon var støttet av mektige jødehus i Frankfurt a. M. og kulminerte i å henrette den nordiske intelligens som hadde bygget keiserriket». Og videre om den russiske revolusjon: «Finansiert av jøden Jacob Schiff i New York!» — «Jøder og annen pøbel fråtset i blod og blomsten av den nordiske race, som hadde bygget det russiske velde, blev grusomt myrdet av underracebestiene.»

klart innledende avsnitt lagt fram de forskjellige kilder til uttrykk for anti-semittismen. Og man kan med glede konstatere at de alle er fremmede for vårt land. Derfor kan man også se hvordan de ekle tilløpene til anti-semittisk propaganda i den siste tiden vises tilbake fra nær sagt alle hold.

Undtatt på visse reaksjonære hold. Der møtes noen av de strømningene vi kjenner fra våre dages Tyskland. Den som leser Grønlandsnummeret av tidsskriftet «Ragnarok» vil kjenne igjen den nazistiske tankegangen og uttrykksmåten. Her tas begrepet «jøde» i bruk i den anti-semittiske propagandaen, og den som har gått mot den sjävinistiske ophisselsen i Grønland-saken blir ganske enkelt stemplet som jødd. Med noen forbauselse vil leseren legge merke til hvem det er som arbeider i et tidsskrift som representerer denne provokatoriske holdningen overfor Danmark, som i disse tidene er så dum og skadelig som den kan bli, og som absolutt ikke har noe av den tilslutningen som den frekt påberoper sig. I «National Tidsskrift» har man mer møtt den retningen Ludendorf har forkynt, — kamp mot jøder, frimurere, katolikker.

Utgitt av «Nationalt Tidsskrift» foreligger i år tredje utgave av et slags leksikon — «Hvem er hvem i jødeverden?» Det er min hensikt med denne artikkelen å be riksadvokaten overveie om man i ly av trykkefriheten kan publisere slike trykksaker i oplag etter oplag. Min foranledning er også at jeg i dette leksikon finner opplysninger om min egen slekt.

For 16 år siden skrev jeg noen inntrykk fra en kongress i Moskva, og anvendte ordet jøde slik at jeg selv blev beskyldt for å være anti-semitt. Beskyldningen var et ledd i en politisk kamp, og artikkelen hadde ingen slik tendens. Min innstilling har aldri vært anti-semittisk, og jeg har truffet så mange at jeg vet hvordan min innstilling er. Jeg legger ikke noe nedsettende i ordet jøde, og var jeg jøde vilde jeg ikke høre til dem som fornektet egenarten i min opprinnelse. En annen sak er at betegnelsen i denne publikasjon er anvendt for å sjikanere. Det kan man lese sig til i innledningen hvor det heter at det norske folk fra «hedenold var av ren arisk rase». Men at utviklingen har ført fremmede raser inn, blandt dem «et av de mest oppløsende folkeslag jødene som overalt driver sitt hemmelige spill». Å avsløre hvem som hører til dette «opløsende element» og som driver dette «hemmelige spill» er bokens ene hensikt.

Jeg finner i boken min far. Det heter om ham at «han formidlet finansieringen av den første Karl Marx-bevegelse i Norge. Prosederte i 1931 for sovjetjødene mot norske interesser». Underforstått er selvsagt at han formidlet den jødiske finansieringen av arbeiderbevegelsen i Norge og at man med sovjetjødene forstår den russiske stat. — Den norske arbeiderbevegelse har aldri vært finansiert av «jødene» og like lite sant er det at «jødene» er identiske med de russiske statsinteressene. Men bortsett fra at denne karakteristikken er perfid, fantes det hos min far ikke ringeste innslag av jødisk slektsarv. Om mig selv heter det ganske enkelt at jeg er bolsjevik — det er tvilsomt om de norske bolsjevikene vil godkjenne betegnelsen! — Men heller ikke jeg kjenner noe jødisk innslag i min slekt.

Men disse eksemplene er bare barnemat mot det hårreisende vrøvl og de skamløse uttalelsene som det vrimler av. Jeg skal gi noen eksempler. Alle uttalelsene tjener den hensikt å bakvaske, tildels ikke-jøder, tildels jøder ved å anvende ordet jøde som en ytterst nedsettende karakteristik for mennesker. Skulde loven ikke gi midler mot slik sjikane burde det bli spørsmål om en lovparagraf som setter straff for å utbre rasehat. Det land i Nord-Europa hvor jødene i de siste 350 årene har spilt den største rollen, Nederland, gikk til et slikt skritt da den tyske anti-

semitisme hater om ham: «Ombragte minst 3000 russere i samarbeid med Lenin. Ledet et kup i Berlin 1918, i Hamburg og i München 1919. 15 års tukthus.» Vrøvl fra ende til annen.

Om den russiske anarkisten Alexander Berkman, hvis fengselsringer også foreligger på norsk heter det: «russisk bolsjevik, reiste 1918 til Amerika for å lage opprør, men blev straks utvist». Vrøvl, vrøvl, vrøvl.

Om Leon Blum heter det: «Første jødiske franske statsminister ca. 1 år. Leder av den franske avdeling av verdens-folkefronten». (Vel underforstått den jødiske). Oversvømmet regjeringskontorene med jødiske statssekretærer. Chef for firma som leverer olje til røde Spania. Pornografisk forfatter». Om Thomas Masaryk, som i motsetning til Blum ikke var jøde: «Sønn av en Wiener-jødisk sukkerfabrikant og hans tjenestepike. Opdratt i rikt jødehus Gomperz». Om ikke-jøden Willy Münzenberg heter det at han flyktet til Norge da Hitler kom! — Om Maxim Gorki som heller ikke var jøde: «Kalmukjøde, iallfall gift med jødinnen Hinzburg». Ja om det så er avdøde fyrst Nikita av Montenegro så er han her blitt av jødisk fyrsteætt, enda han stammer fra en bondefamilie i landsbyen Njegosch høit oppe i fjellet over Kotorbukten. —

Men her er eksempler av en annen art. Om Alfred Dreyfuss heter det f. eks.: «jødene dannet et syndikat og opnådde noen år senere å få kassasjonsretten sådan sammensatt at den (under falsk citat av loven) ophevet dommen. Derved slapp Dreyfuss bort fra Djevlepya og gjeninntreffe i den franske arme. «Eller om Folkeforbundet»: — «egentlig stiftet av Grand Orient 28—29 juni 1917 av jøder for jødiske formål.» (Grand Orient er en av de største liberale frimurerloger). Eller under ordet Revolusjoner: «Allerede den franske revolusjon var støttet av mektige jødehus i Frankfurt a. M. og kulminerte i å henrette den nordiske intelligens som hadde bygget keiserriket». Og videre om den russiske revolusjon: «Finansiert av jøden Jacob Schiff i New York!» — «Jøder og annen pøbel fråtset i blod og blomsten av den nordiske race, som hadde bygget det russiske velde, blev grusomt myrdet av underracebestiene.» Derefter følger en «offisiell liste» over de 1 996 410 myrdede.

Nå kan man si at vrøvlet og løgnaktigheten er så ubeskrivelig at ingen kan ta dette alvorlig, og at ingen myndighet trenger beskjefte sig med hvad som står i den slags eventyrlige trykksaker. Nå ja, kanskje. Men i vår tid er det millioner av mennesker i vår egen verdensdel som fester lit til den slags opplysninger. Lenge efter at «Zions vises protokoller» er avslørt gjennom en offentlig prosess i Sveits, som klarla at de var en eneste svindel, øver de stadig samme innflytelse på millioner av mennesker. Ennå spøker ritualmordet i millioner menneskers hjerner. Pogromene har rast gang på gang over alle tyske byer. Synagogene brenner, konsentrasjonsleirene fylles og titusener plyndrede mennesker flykter for en forfølgelse som er uttrykk nettop for slike ideer. På annethvert hjørne i Mellem-Europa kan man finne opslagstavlene for «Der Stürmer» og bladet forkynner nettop slike opfatninger. Og det er neppe lenger mulig å passere en tysk landsby, en restaurant eller butikkinngang uten å møte opslaget «Juden sind unerwünscht», «Juden ist den Zutritt verboten». I en slik tid er det ikke uvesentlig at denne samme ånden får lov til fritt å søke sig et felt i vårt land. Vi kan alle ha god bruk for trykkefriheten, — men det er med den som med all annen frihet, den undergraver sig selv om dens voktere tillater at den grovt misbrukes.

Og det er et skamløst misbruk av trykkefriheten å forgifte menneskene med slikt stoff. Derfor bør riksadvokaten overveie om ikke slikt misbruk er en forgåelse mot loven.

Hakon Meyer.

Våre danske venner.

Av HANS S. JACOBSEN.

Nordisk samarbeid er ingen madding. Kelvin Lindemann.

En av mine danske venner, forfatteren Kelvin Lindemann, har i „Tidens Tegn” foretatt en analyse av „vårt vennskap med Norge” i forbindelse med det spesialnummer om Grønland som tidsskriftet „Ragnarok” har gitt ut, med uttalelser av 50 landskjente nordmenn. Heftet hadde en skarp brodd mot Danmark og det er, særlig efter at „Ekstrabladet”, „Nationaltidende” og Folketingets visepresident Vanggaard med assistanse av Stauning slo det op til debatt i Danmark, der

blitt gjenstand for en inngående diskusjon — jeg har liggende foran mig 100 avisutklipp i den anledning.

Det er sørgelig at man skal måtte ta til slike argumenter i den danske riksdag som at grønlendingene var „forbitret over at de ikke blev spurt angående traktaten med Norge av 1924” — i et område hvor det aldri har bodd en grønlending — og at grønlendingene idag vilde stemme mot å komme under Norge, all den tid de „er innstillet på å arbeide sig frem til kunnskap i dansk sprog og kultur . . . alene

det nynorske sprog vilde være en hindring for en tilnærmelse til nordmennene”. Min humoristiske sans samt en dypt forankret respekt for danske venner forbyr mig å ta til gjenmæle mot sådanne vektige innlegg.

Men det er en annen ting som er gledelig, i Lindemanns artikkel. Det er dette selvfølgelig for oss „grønlandsaktivister” at „nesten hele den offentlige mening i Norge står bak kravene om en revisjon av Kieler-traktaten” — som denne danske konstaterer. Lindemann har

forstått det, og enhver av de mange dansker som gjester vårt land forstår det, at det er ikke noen „mille klike” som står bak det norske grønlandskrav og bitterheten mot alt dansk som har fulgt av dette. Selv om alle danske aviser med begjærighet trykker op „Arbeiderbladet”s ynkelige Grønlandsartikkel forleden — de dansker som besøker vårt land eller setter sig inn i norske forhold forstår at en sykkelig politisk akrobat som Martin Tranmæl likeså litt gir noe uttrykk for norsk folkekarakter som den grunnhederlige men retts-haveriske kverulant fra den danske adelskalender Johan Scharffenberg. Hr. Scharffenberg behøver derfor ikke, slik som han har gitt uttrykk for i „Arbeiderbladet” forleden, oppfatte hentydningen til den danske kalender som noe almindelig angrep på nærbeslektede fremmedelementer i vårt land. Men det skulde være et rimelig krav at norsk utenriksvesen blev ledet av folk med gammel rot i norsk jord, og det burde være et sammelighetens krav at danskattede nordmenn i et norsk-dansk opgjør regnes som inhabile. Det var med glede jeg for kort tid siden i „Tidens Tegn” leste at en annen danskatted mann — efter hans utsagn til mig har han bare 3 pro mille dansk blod —, rektor Lødrup, samtidig som han sterkt gikk inn for Danmarks grense mot syd, konstaterte at folke-meningen i Norge var for et opgjør og en ordning med Danmark i Grønlands-spørsmålet.

Lindemann sammenligner Norge med en henrivende kone som er blitt fratatt den utlevede danske ektemann av en svensk charmør, hvorefter dansken nekter å utlevere et kostbart (grønlandsk) smykke som konen hadde bragt med inn i ekteskapet. Hvorefter han benekter at hun hadde bragt smykket med sig. Billedet er forsåvidt godt som vi i det store og hele i rette spørsmål har optrådt som noen kjerringer, og det er jo ikke det eneste smykke som vår henrivende forbindelse med den utlevede ektemann har kostet oss. Forøvrig forstår jeg at dr. Smedal vil svare på de betraktninger Lindemann gjør gjeldende omkring begivenhetene 1814—21. Jeg vil bare til dette bemerke at billedet med smykket forsåvidt ikke er godt som kvinnen i henhold til vår rettsorden har et juridisk krav på å få smykket med sig, mens det på det mellomfolkelike område ikke eksisterer noen rett av større verdi hvor det gjelder disse ting, bortsett fra den rett som Englands interesser på havet har skapt. Vi har ikke mer formaljuridisk rett til våre gamle kolonier enn Danmark hadde til Nord-slesvig i 1919, og vi er fullt på det

nordmennene egner sig bedre for forholdene der borte. Det vesentlige er den moralske side av saken, den følelse av harme mot en venn og frende vi har levet i lagnads-fellesskap med og som har utnyttet dette til å lure og bedra oss. Danmark utnyttet vår nødssituasjon i 1814 som de utnyttet en annen nasjons nødstilstand i 1919 og fikk en folkeavstemning som ikke står for saklig kritikk. Og som de nyttet tidspunktet til å utvide sin myndighet på Grønland hvor nordmennene var sterkt optatt på annet hold, i 1894 med unionskampene og i 1921 med å bringe Svalbard i havn.

Det som imidlertid er skamløst og gjør slikt et dypt nedslående inntrykk er at Danmark som vet at det norske folk står bak Stortingets enstemmige vedtak om at det „er framtids sak å bøte den fortids urett som det lever en så intens følelse av” i folket — at dette Danmark samtidig, uten vår tillatelse bruker Norge som brikke i sitt utenrikspolitiske spill og påkaller vår moralske støtte i striden om „hele Nordens sydgrense” med en freidighet som et ærekjært folk ikke godt kan finne sig i uten å reagere. Kloge dansker bør forstå hvor dette kan ende, jyder og andre gode dansker, ikke Kjøbenhavnerasfalten — for den er det intet håp.

Det er slett ikke tale om noen „Studehandel”. Kelvin Lindemann, det ligger i sakens natur at vi ikke ønsker å kjøpe vår gamle koloni mot tilsagn om militær støtte til Danmark. Dansker vil også i Norge finne forståelse for det statsmannssyn som ligger til grunn for erklæringen om at Danmark ikke har til hensikt å underlegge sig Tyskland. Men danskene vet utmerket godt at Norden, det virkelige Norden — ikke det offisielle — representerer en stor åndsmakt i Tyskland av idag. Viljen til samarbeid og vennskap med de nordiske folk har aldri vært så sterk i Tyskland som i de historiske år vi nu gjennomlever. Og derfor er det av uhyre stor betydning for Danmark i spørsmålene om dets sydgrense å kunne peke på et enig Norden som måtte stå bak, et Norden hvor „der ikke består noe nasjonalt strids-spørsmål og hvor nu som tidligere Danmarks sydgrense er hele Nordens grense mot syd” som Danmarks offisielle taler sa ved de store nordiske festligheter i Lübeck i sommer. Ingen pressekurser og grensefestligheter i Danmark vil kunne dekke over det skamløse i denne optreden — og det er litt for lettvinnt når den danske statsminister i Aabenraa 27. mars iår forsøker å strudse det hele vekk med en erklæring om at „Danmark ingen uoverensstemmelse har med andre nasjoner”.

Gode danske menn skulde forstå

at danskattede nordmenn i et norsk-dansk oppgjør regnes som inhabile. Det var med glede jeg for kort tid siden i „Tidens Tegn” leste at en annen danskatted mann — efter hans utsagn til mig har han bare 3 pro mille dansk blod —, rektor Lødrup, samtidig som han sterkt gikk inn for Danmarks grense mot syd, konstaterte at folke meningen i Norge var for et oppgjør og en ordning med Danmark i Grønlands-spørsmålet.

Lindemann sammenligner Norge med en henrivende kone som er blitt fratatt den utlevede danske ektemann av en svensk charmer, hvorefter dansken nekter å utlevere et kostbart (grønlandsk) smykke som konen hadde bragt med inn i ekteskapet. Hvorefter han nekter at hun hadde bragt smykket med sig. Billedet er forsåvidt godt som vi i det store og hele i rette spørsmål har optrådt som noen kjerringer, og det er jo ikke det eneste smykke som vår henrivende forbindelse med den utlevede ektemann har kostet oss. Forøvrig forstår jeg at dr. Smedal vil svare på de betraktninger Lindemann gjør gjeldende omkring begivenhetene 1814—21. Jeg vil bare til dette bemerke at billedet med smykket forsåvidt ikke er godt som kvinnen i henhold til vår rettsorden har et juridisk krav på å få smykket med sig, mens det på det mellempolke like område ikke eksisterer noen rett av større verdi hvor det gjelder disse ting, bortsett fra den rett som Englands interesser på havet har skapt. Vi har ikke mer formaljuridisk rett til våre gamle kolonier enn Danmark hadde til Nord-slesvig i 1919, og vi er fullt på det rene med idag at Haager-domstolen representerte maktenes kolonialinteresser hvor det bærende prinsipp er status quo, det beståendes uforanderlighet.

Danmark har en del formalia i orden. Danskene har som oftest sine former i orden, de er flinke slik. Og kanskje nettop derfor har de så utrolig vanskelig for å se kjernen i dette spørsmål, den moralske side av den kjede av bedragerier og utnyttelser vi har sett fra dansk side i disse ting. Det vesentlige, Kelvin Lindemann, er ikke det faktum at danskene har vært de ledende i videnskapelig forskning i et for andre lukket Vestgrønland. Det er ikke det at Norge ennå har uopdyrket jord — det er ikke som bondefolk at vi søker mot Grønland. Heller ikke er det så meget danskenes styremåte eller den ting at

folk ikke godt kan finne sig i uten å reagere. Klokke dansker bør forstå hvor dette kan ende, jyder og andre gode dansker, ikke Kjøbenhavnerasfalten — for den er det intet håp.

Det er slett ikke tale om noen „Studehandel”. Kelvin Lindemann, det ligger i sakens natur at vi ikke ønsker å kjøpe vår gamle koloni mot tilsagn om militær støtte til Danmark. Dansker vil også i Norge finne forståelse for det statsmannssyn som ligger til grunn for erklæringen om at Danmark ikke har til hensikt å underlegge sig Tyskland. Men danskene vet utmerket godt at Norden, det virkelige Norden — ikke det offisielle — representerer en stor åndsmakt i Tyskland av idag. Viljen til samarbeid og vennskap med de nordiske folk har aldri vært så sterk i Tyskland som i de historiske år vi nå gjennomlever. Og derfor er det av uhyre stor betydning for Danmark i spørsmålene om dets sydgrense å kunne peke på et enig Norden som måtte stå bak, et Norden hvor „der ikke består noe nasjonalt strids-spørsmål og hvor nu som tidligere Danmarks sydgrense er hele Nordens grense mot syd” som Danmarks offisielle taler sa ved de store nordiske festligheter i Lübeck i sommer. Ingen pressekurser og grensefestligheter i Danmark vil kunne dekke over det skamløse i denne opptreden — og det er litt for lett vint når den danske statsminister i Aabenraa 27. mars i år forsøker å strudse det hele vekk med en erklæring om at „Danmark ingen uoverensstemmelse har med andre nasjoner”.

Gode danske menn skulde forstå at tiden nu er inne til å skape grunnlag for en varig ordning i forholdet til Norge. Det var i forrige århundre oppe forslag om å nytte Island som kompensasjonsohjekt overfor Slesvig, og det har i våre dager vært på tale å selge Grønland — likesom Danmark solgte de Vestindiske øier til Amerika under krigen. Slike judaspenger vil Danmark aldri få glede av. På den annen side skal Danmark huske på at stormaktene i det lange løp neppe vil godta et helt dansk Grønland — til det er landet for stort og Danmark for lite. Men vel er det sannsynlig at et naturlig norsk herredømme over Austgrønland og Sydvestgrønland hvor de gamle norske bygdene lå — og med Vestgrønland forøvrig i dansk besiddelse — vilde være en ordning som alle parter kunde finne rimelig og rettferdig.

Hans S. Jacobsen.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: *Haugesundstidning*

27/5-39.

Ny Grønlandsstrid.

Den utenrikspolitiske interesse har de siste dagene samlet sig så sterkt om dannelsen av anti-angrepsfronten, at alle andre utenrikspolitiske tegn og gjerninger ikke er lagt merke til. I hvert fall ikke ntenom en liten krets. Det er imidlertid et faktum at mens herrene i London, Paris, Moskva, Berlin og Roma spiller sjakk om Europas skjebne og Norden i broderlig forståelse er blitt enig om å være tilskuere, har det innen dette samme broderlig enige Norden vist sig et stygt gjenganger-spøkelse: Det brygger ap til en ny Grønlandsstrid.

Mens de nordiske utenriksministre satt i Stockholm og blev enig om å optre samlet overfor Hitler — men riktig nok med dispensasjon for Danmark — foregikk det et lite Grønlandsoppgjør i den danske riksdag. En av representantene hadde på en eller annen måte fått tak i et i Norge lite kjent tidsskrift som heter «Ragnarok», og som nettop i det hefte dansken hadde fått tak i behandlet Norges krav på Grønland. Foruten noen kraftige artikler, bl. a. av Gnstav Smedal inneholdt heftet også en enquete blandt en rekke av Norges mest kjente menn om de mente Norge hadde moralsk krav på å få høtt på uretten som fant sted ved Kielerfreden, og om ikke et «ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør» vilde være av stor betydning både for Norge og Danmark og for Norden. Naturligvis svarte alle ja på disse spørsmål — og enkelte nnderstreket også sine svar med tydelige kommentarer.

Dette heftet hadde som en nok kann tenke sig falt den danske riksdagsmann tungt for brystet. Så tungt at han tok det med sig i riksdagen og leste op endel av det. Statsminister Stauning blev straks fyr og flamme, og holdt en tale som var et tydelig varsku til Norge om å holde fingrene fra fatet. Han brukte som sedvanlig eksimoenes beskyttelse som argument, og denne gang gjorde han dessuten et tillegg om at en god del av eksimoene nu hadde delvis dansk blod i årene. Det hørt nesten ut som de av den grunn trengte ekstra beskyttelse.

Det blev snakket litt frem og tilbake om saken men mer kom det ikke ut av det. Man kunde jo ikke godt beslutte å sende en note til det norske Grønlandslag eller Gustav Smedal, og utenriksminister Koht kunde de ikke godt sendt den til, for han blev i «Ragnarok» praktisk talt sidestillet med danskene — sammen med andre kjente ansvarlige norske menn, som Hambro og Mowinckel. De kalles i tidsskriftet for «en lille klike av fremmedættede menn». Mowinckel betegnes også som «Danmarks håndgangne mann».

Men selv om det således ikke var nogen grunn til å henvende sig til den norske utenriksminister eller utenrikskomiteens formann eller nogen ansvarlig myndighet i Norge, gjorde Stauning den likevel til litt av en statsaffære. Han kunde ikke godt forfølge den videre i riksdagen eller regjeringen, men han kunde fremsette sine trusler for et privat

at danskene måtte opta utvidet virksomhet fordi nordmennene «siktet lenger enn til rev og bjørn». Utvilsomt har Stauning rett i at fangsten er ulønnsom for danskene. Han vet hvad den danske stat har måttet punge ut med til Nanok i årenes løp. Men han vet også at de norske fangst ekspedisjoner ikke mottar statstøtte. Det må derfor være Staunings opfatning at de norske fangstfolk sliter, lider vondt og dertil taper penger på Grønland bare for å irritere danskene.

— — —

Har visse nordmenn fått Grønland på hjernen, så er det ikke mindre tilfellet med den danske statsminister. Hver gang en nordmann nevner ordet Grønland, ser Stauning rødt, og det er ikke umulig at den tid kommer da han forbyr norske reisende i Danmark å bruke ordet Grønland eller noget ord som inneholder «grøn».

Spør man om grunnen til dette kompleks hos Stauning, finner man det kanskje best i det nevnte hefte av «Ragnarok». Blandt de som har uttalt sig der er også en svenske, «Aftonbladet»s utenrikspolitiske redaktør Valentin Sjøberg. Og han går lenger enn nordmennene. Han er ikke bare enig i spørsmålene i enqueten, han sier at Danmark ikke lenger hører til de nordiske statene. — Det er sikkert det som har rammet Stauning verst. For han vil så gjerne være nordisk — så gjerne at han synes han må optre som grønlender for å være tilstrekkelig «nordisk». Ja selv sitt blod blander han med grønlendernes. For å gjøre det mer troverdig.

— — —

For å understreke sitt nordiske og grønlandske til fullkommenhet har Stauning besluttet at Danmark skal delta med pomp og prakt i polarut-

Ny Grønlandsstrid.

Den utenrikspolitiske interesse har de siste dagene samlet sig så sterkt om dannelsen av anti-angreptsfronten, at alle andre utenrikspolitiske tegn og gjerninger ikke er lagt merke til. I hvert fall ikke utenom en liten krets. Det er imidlertid et faktum at mens herrene i London, Paris, Moskva, Berlin og Roma spiller sjakk om Europas skjebne og Norden i broderlig forståelse er blitt enig om å være tilskuere, har det innen dette samme broderlig enige Norden vist sig et stygt gjenganger-spøkelse: Det brygger op til en ny Grønlandsstrid.

Mens de nordiske utenriksministre satt i Stockholm og blev enig om å optre samlet overfor Hitler — men riktig nok med dispensasjon for Danmark — foregikk det et lite Grønlandsoppgjør i den danske riksdag. En av representantene hadde på en eller annen måte fått tak i et i Norge lite kjent tidsskrift som heter «Ragnarok», og som nettop i det hefte dansken hadde fått tak i behandlet Norges krav på Grønland. Foruten noen kraftige artikler, bl. a. av Gustav Smedal, inneholdt heftet også en enquete blandt en rekke av Norges mest kjente menn om de mente Norge hadde moralsk krav på å få høtt på nretten som fant sted ved Kielerfreden, og om ikke et «ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør» vilde være av stor betydning både for Norge og Danmark og for Norden. Naturligvis svarte alle ja på disse spørsmål — og enkelte understreket også sine svar med tydelige kommentarer.

Dette heftet hadde som en nok kann tenke sig falt den danske riksdagsmann tungt for brystet. Så tungt at han tok det med sig i riksdagen og leste op endel av det. Statsminister Stauning blev straks fyr og flamme, og holdt en tale som var et tydelig varsku til Norge om å holde fingrene fra fatet. Han brukte som sedvanlig eksimoenes beskyttelse som argument, og denne gang gjorde han dessuten et tillegg om at en god del av eksimoene nu hadde delvis dansk blod i årene. Det hørtes nesten ut som de av den grunn trengte ekstra beskyttelse.

Det blev snakket litt frem og tilbake om saken men mer kom det ikke ut av det. Man kunde jo ikke godt beslutte å sende en note til det norske Grønlandslag eller Gustav Smedal, og utenriksminister Koht kunde de ikke godt sendt den til, for han blev i «Ragnarok» praktisk talt sidestillet med danskene — sammen med andre kjente ansvarlige norske menn, som Hambro og Mowinckel. De kalles i tidsskriftet for «en lille klike av fremmedættede menn». Mowinckel betegnes også som «Danmarks håndgangne mann».

Men selv om det således ikke var nogen grunn til å henvende sig til den norske utenriksminister eller utenrikskomiteens formann eller nogen ansvarlig myndighet i Norge, gjorde Stauning den likevel til litt av en statsaffære. Han kunde ikke godt forfølge den videre i riksdagen eller regjeringen, men han kunde fremsette sine trusler for et privat forum — og det var det han gjorde for et par dager siden. På det herømmelige «Nanok»s generalforsamling holdt Stauning en storpolitisk tale om «en fremmed makt» som nu igjen truet Grønland og eskimoenes frihet. I slutten av talen blev han så ivrig at han glemte å si «fremmed makt», han sa Norge like ut. Og hvorfor skjule det. Alle visste jo hvad han mente.

Om fangsten på Øst-Grønland sa Stauning at den var ulønnsom, men

at danskene måtte opta utvidet virksomhet fordi nordmennene «siktet lenger enn til rev og bjørn». Utvilsomt har Stauning rett i at fangsten er ulønnsom for danskene. Han vet hvad den danske stat har måttet punge ut med til Nanok i årenes løp. Men han vet også at de norske fangst ekspedisjoner ikke mottar statstøtte. Det må derfor være Staunings opfatning at de norske fangstfolk sliter, lider vondt og dertil taper penger på Grønland bare for å irritere danskene.

— — —
Har visse nordmenn fått Grønland på hjernen, så er det ikke mindre tilfellet med den danske statsminister. Hver gang en nordmann nevner ordet Grønland, ser Stauning rødt, og det er ikke umulig at den tid kommer da han forbyr norske reisende i Danmark å bruke ordet Grønland eller noget ord som inneholder «grøn».

Spør man om grunnen til dette kompleks hos Stauning, finner man det kanskje best i det nevnte hefte av «Ragnarok». Blandt de som har uttalt sig der er også en svenske, «Aftonbladet»s utenrikspolitiske redaktør Valentin Sjøberg. Og han går lenger enn nordmennene. Han er ikke bare enig i spørsmålene i enqueten, han sier at Danmark ikke lenger hører til de nordiske statene. — Det er sikkert det som har rammet Stauning verst. For han vil så gjerne være nordisk — så gjerne at han synes han må optre som grønlender for å være tilstrekkelig «nordisk». Ja selv sitt blod blander han med grønlendernes. For å gjøre det mer troverdig.

— — —
For å understreke sitt nordiske og grønlandske til fullkommenhet har Stauning besluttet at Danmark skal delta med pomp og prakt i polarutstillingen i Bergen neste år. Til det har han fått bevilget en kvart million kroner.

Vi vil skjenke hr. Stauning en god idé: Han bør utstille sig selv i sel-skinnsbukser og med istapper i skjegget. Han kann ta 50 øre i entre og 25 øre ekstra av Smedal og Grønlandslaget for å leke med skjegget hans. Det vil kanskje kjøle begge parter — og bringe Grønlandsspørsmålet inn i et saklig og fornuftig spor.

Ulysses.

Natur m: 119
25 mai 1939.

HAMSUN OG GRØNLAND

Hr. redaktør!

Det har i den senere tid i flere aviser været gjengitt et innlegg av Knut Hamsun i tvisten mellem Danmark og Norge om Grønland.

Dette var selvsagt ypperlig — som bare selveste sprogets stormester evner å forme noen sannheter i ord.

Dikterens ord var resonansen av ekte norsk følelse. Det var Norges egen røst — dobbelt opløftende i en nedfallstid — da politiserende spekulanter kappes om å gjøre Norge mindre. — —

Knut Hamsuns artikkel trenger ingen kommentar — intet tillegg. Jeg vil bare få lov til — på gudbrandsdølers vegne — å sende ham min hjerteligste takk!

J. B.

Vårt vennskap med Norge.

Av KELVIN LINDEMANN.

„En dansk kan aldri få så lang en kappa att icke rävs svansen sticker fram”. Gl. svensk ordsprog, ofte citert i „Ragnarok”, sist i Grønlandsnummeret for april —mal.

Dr. Gustav Smedal har fullstendig rett, når han i siste nummer av Ragnarok hevder, at „i det norske folk, i by og bygd, lever en sterk uvilje mot Danmark”. Dessverre er den almindelige danske ikke klar over dette, og forstår ikke grunnen til det. Dr. Smedal har også rett, når han sier, at årsaken er de begivenheter, som fant sted i Kiel for 125 år siden.

Dessverre er ikke alle dansker

klar over, at nesten hele den offentlige mening i Norge står bak kravene om en revisjon av denne traktat, og derved forverres forholdet ytterligere mellom våre to nasjoner, fordi danskene står ganske uforstående overfor den voksende uvilje, som møter oss.

Denne uvilje er en kjensgjerning for enhver danske, som har reist i Norge. Da jeg for noen år siden gjennom norsk lyrikk og dramma fikk trang til et noiere kjennskap til norsk kultur og befolkning, opdaget jeg ved årlige reiser gjennom 6—7 år at det til tider kan være ubehagelig å være danske i Norge og at grunnen var problemet Grønland. Jeg må opriktig tilstå, at for oss dansker er det intet problem. Vi er vokset op i den selvfølgelig tro, at Grønland er en del av vårt kongerike like som Bornholm eller Skagen.

Min interesse for Norge og nordmenn — skrev jeg i et dansk blad, vilde jeg si min kjærlighet og beundring — fikk mig til å fordype mig i spørsmålet. Påvirket av norske venner, som brente av forargelse over den urett, som var begått mot deres folk, menn hvis opriktighet og hederlighet jeg kjente (en av dem er Ragnarok's redaktør Hans S. Jacobsen) var jeg på forhånd innstillet på å måtte gi Norge rett i deres bebreidelser mot forrige århundres Danmark. Men mine studier førte dessverre bare til at jeg fant mig selv i fullstendig overensstemmelse med den danske sosialdemokratiske regjering, som jeg ellers som velger og skribent føler mig i opposisjon til.

Jeg tror naturligvis ikke, at jeg kan overbevise én nordmann om riktigheten av det danske standpunkt. Det er heller ikke hensikten med denne kronikk, som er skrevet av ganske andre grunner. Men før vi går videre og omtaler problemer, som opstår i anledning av Ragnarok's Grønlandsnummer, skal jeg kort risse det almindelige danske syn op, idet jeg går ut fra, at nordmennene, som stadig holder „Kongespeilet” i hevd likefrem vil insistere på å høre den annen parts mening.

Fra norsk side vender man stadig tilbake til det bedrageri, som vi gjorde oss skyldige i ved å beholde bilandene, da Norge blev avstått til Sverige. Man kan uttrykke det norske standpunkt i et bilde (som jeg gratis skjenker den aktivistiske propaganda):

Danmark var en gammel utlevet ektemann, hvis unge henrivende kone blev ham fratatt av en svensk charmør. Da konen forlater hjemmet, innvilger mannen i skil-

se Grønland blev omhandlet i artikkel 4, hvorved den danske kongen avstod til kongen av Sverige kongeriket Norge, — Grønland ikke innbefattet”.

Hr. Smedal gjentar i Ragnarok's maihefte denne uttalelse, og også andre bidragsyttere citerer den. Men ønsker man fra norsk aktivistisk side å fremholde Haagdomstolens som inappellabelt sannhets orakel, da faller all ytterligere diskusjon vekk, da Haagdomstolen til tross for denne erkjennelse — hvis riktighet vi benekter — allikevel gav Danmark medhold.

Vi hevder ytterligere: Norge opnådde en nedsettelse av sin andel av tvillingrikets felles gjeld, og da denne nedsettelse var opnådd, gav Norges (da svenske) konge avkall på bilandene ved kongens avtale av 1/9 1819. Når hr. Eirik Sande i Ragnarok-heftet sier, at Norge aldri har anerkjent denne oppløsning, er det ikke riktig. Avkallet blev godkjent av det norske Storting selv ved en beslutning av 29. mai 1821, hvori det som kjent het „alle gjensidige fordringer i anledning av foreningen mellom Danmark og Norge være og blive aldeles op- og afgjorte”.

Endelig legger vi dansker merke til, at det norske aktorat i Haag selv fremsatte den påstand, at de norske kongers herredømme over Grønland var gått tapt med nordboernes undergang, således at det nuværende herredømme over Grønland stammer fra Hans Egede's kolonisasjon, som jo ikke var et spesielt norsk foretagende. (Hans Egede var ikke mere norsk enn Holberg var dansk).

Således tegner dette spørsmål sig for en almindelig danske, som har satt sig inn i spørsmålet. Kan skje tar vi feil, kanskje tar både nordmenn og danskene feil, men opriktig talt tror jeg ikke, at man i Norge skal gjøre sig håp om å kunne få danskene overbevist om det norske kravs moralske gyldighet. Vi, som er nordmennene takk skyldig for så meget, har plikt til å si dette rent ut.

Grønland er vår eneste landsdel med fjell. Nordmennene har som kjent nok av fjell. De kunde kanskje erhvervsmessig få likeså meget eller mere ut av Grønland som vi. På den annen side er det jo ikke noen hemmelighet at Danmark inntar en altoverveldende førerplass hvad angår den videnskapelige innsats på Grønland.

I Ragnarok påstår læge Quisling, at Grønland går et mere temperert klima imøte, formodentlig for å antyde, at der her engang med tiden vil bli plass til Norges overskuddsbefolkning, som passer

Vort vennskap

(Forts. fra side 3).

te agitasjonen mot oss blir ført. Den er, synes vi, sommetider ganske urimelig. Er det ikke ganske urimelig, når dr. juris Herman Harris Aall vendt mot Danmark skriver: „Skal samhold opnås i Norden, er det eneste mulige grunnlag dette, at de nordiske stater anerkjenner retsprinsipper som avgjørende politiske hensyn og ophæver dem til makt i internasjonale forhold”. Når det dog var Danmark som valgte Haag, mens Ragnarok i samme nummer agiterer for å sende kanonbåter og soldater til Grønland.

Hr. dr. juris Aall skriver også, at Danmark har „aspirasjoner sydover”. Og dr. Smedal skriver: „Hvordan kan danskene forresten vente at vi skal ha sympati for dem i Slesvig når de optrer som de har gjort mot oss i Grønlands-spørsmålet? Vi kjenner de danske metoder, når det gjelder Grønland, kanskje metodene ikke har vært bedre i Slesvig? Det ligger i hvert fall nær å tro”. Redaksjonen av bladet antyder at man kan komme med „hårreisende avsløringer av det danske styre på Vestgrønland”.

Jeg vil gjerne ganske opriktig si, ikke som nasjonal bevisst danske, men som en opriktig venn av det norske folk og beundrer av det norske vesen — følelser som jeg etter beskjeden evne har forsøkt å gi uttrykk for i artikler, som i det siste år er spredt ut over Danmark i mere enn to millioner eksemplarer: Dette kan Norge for sin egen skyld ikke være bekjent med. En sådan agitasjon gagner ikke Norge og den må holde op. Nu må vi forsøke å forstå hverandre. Ved nærmere eftertanke vet Hans S. Jacobsen utmerket godt, at danskene likesåvel som nordmennene er istand til å undertrykke eller føre voldsregimente. Vi gjør det ikke på Grønland og ikke i Sønderjylland. Jeg avgir gjerne overfor dr. juris Aall en høitidelig forsikring om, at Danmark ikke nærer noen planer om å underlegge Tyskland, hverken helt eller delvis, hverken ved list eller våpenmakt.

Gjennom alle innleggene i Ragnarok går der en rød tråd: Hvis Danmark ønsker norsk hjelp til et forsvar av vår grense mot syd, så må vi forinnan avlevere Grønland. Man antyder delikat, at det er på høie tid, det kan jo skje så meget! Hertil er bare å si like ut: Den eventuelle norske militære hjelp som kan stables på benene i tilfelle av et angrep på Danmark vil ikke sammen med vår har bety det aller ringeste mot en stormakt. Norge kan ikke redde Danmark fra utsettelse. Det kan bare Danmark selv. Den ånd som er i det danske folk vil være avgjørende.

Adskillige av bidragsydere i Ragnarok's Grønlands-hefte holder nordisk samarbeid frem som en madding. Det forekommer mig, at Ragnarok's krets her gjør sig skyldig i en fundamental misforståelse av, hvordan et varig nordisk samarbeid skal komme istand. Som bekjent er Norge—Danmark eller hele Norden ikke noen økonomisk helhet. Det nordiske samarbeid kan ikke begrunnes i forretningsmessige grunner. Vi unge for

hvem den nordiske idé er noe nær en livside er glade for dette. Like så litt som man velger sine personlige venner ut fra forretningsmessige hensyn, skal det nordiske samarbeid bygges på stutehandler og betraktninger over, hvad som er formålstjenlig. Det bør aldri være annet enn et sjælelig forhold, et vennskap som vi kan utbygge jo mere vi kommer til å kjenne hverandre. Men da er ikke veien den av Ragnarok anviste: Tåpelige beskuilninger angrepet ut av lufta

norske folk, i by og bygd, lever en sterk uvilje mot Danmark". Dessverre er den almindelige danske ikke klar over dette, og forstår ikke grunnen til det. Dr. Smedal har også rett, når han sier, at årsaken er de begivenheter, som fant sted i Kiel for 125 år siden.

Dessverre er ikke alle dansker

Denne uvilje er en kjensgjerning for enhver danske, som har reist i Norge. Da jeg for noen år siden gjennom norsk lyrikk og drama fikk trang til et næiere kjennskap til norsk kultur og befolkning, opdaget jeg ved årlige reiser gjennom 6—7 år at det til tider kan være ubehagelig å være danske i Norge og at grunnen var problemet Grønland. Jeg må opriktig tilstå, at for oss dansker er det intet problem. Vi er vokset op i den selvfølgelige tro, at Grønland er en del av vårt kongerike like som Bornholm eller Skagen.

Min interesse for Norge og nordmenn — skrev jeg i et dansk blad, vilde jeg si min kjærlighet og beundring — fikk mig til å fordype mig i spørsmålet. Påvirket av norske venner, som brente av forargelse over den urett, som var begått mot deres folk, menn hvis opriktighet og hederlighet jeg kjente (en av dem er Ragnarok's redaktør Hans S. Jacobsen) var jeg på forhånd innstillet på å måtte gi Norge rett i deres bebreidelser mot forrige århundres Danmark. Men mine studier førte dessverre bare til at jeg fant mig selv i fullstendig overensstemmelse med den danske sosialdemokratiske regjering, som jeg ellers som velger og skribent føler mig i opposisjon til.

Jeg tror naturligvis ikke, at jeg kan overbevise én nordmann om riktigheten av det danske standpunkt. Det er heller ikke hensikten med denne kronikk, som er skrevet av ganske andre grunner. Men før vi går videre og omtaler problemer, som oppstår i anledning av Ragnarok's Grønlandsnummer, skal jeg kort risse det almindelige danske syn op, idet jeg går ut fra, at nordmennene, som stadig holder „Kongespeilet" i hevd likefrem vil insistere på å høre den annen parts mening.

Fra norsk side vender man stadig tilbake til det bedrageri, som vi gjorde oss skyldige i ved å beholde bilandene, da Norge blev avstått til Sverige. Man kan uttrykke det norske standpunkt i et bilde (som jeg gratis skjenker den aktivistiske propaganda):

Danmark var en gammel utlevet ektemann, hvis unge henrivede kone blev ham fratatt av en svensk charmør. Da konen forlater hjemmet, innvilger mannen i skilsmisse, men nekter å utlevere et kostbart familjesmykke, som konen har bragt med inn i ekteskapet.

Agitasjon på denne basis er uhyre virkningsfull. Fra vår side innvender vi følgende: Grønland var ikke noen norsk koloni i 1814, idet det forlengst var blitt løsrevet. I nesten 200 år var det styrt og beseilet fra København.

Jeg vet meget vel, at dr. Gustav Smedal i tidsskriftet „Völkerbund und Völkerrecht" i oktoberheftet 1935 påberoper sig, at Haagdomstolens avgjørelse uttaler:

„Det var som norsk besittel-

Men ønsker man fra norsk aktivistisk side å fremholde Haagdomstolen som inappellabelt sannhets orakel, da faller all ytterligere diskusjon vek, da Haagdomstolen til tross for denne erkjennelse — hvis riktighet vi benekter — allikevel gav Danmark medhold.

Vi hevder ytterligere: Norge opnådde en nedsettelse av sin andel av tvillingrikenes felles gjeld, og da denne nedsettelse var opnådd, gav Norges (da svenske) konge avkall på bilandene ved konvensjonen av 1/9 1819. Når hr. Eirik Sande i Ragnarok-heftet sier, at Norge aldri har anerkjent denne oppløsning, er det ikke riktig. Avkallet blev godkjent av det norske Storting selv ved en beslutning av 29. mai 1821, hvori det som kjent het „alle gjensidige fordringer i anledning av foreningen mellem Danmark og Norge være og blive aldeles op- og afgjorte".

Endelig legger vi dansker merke til, at det norske aktorat i Haag selv fremsatte den påstand, at de norske kongers herredømme over Grønland var gått tapt med nordboernes undergang, således at det nuværende herredømme over Grønland stammer fra Hans Egedes kolonistasjon, som jo ikke var et spesielt norsk foretagende. (Hans Egede var ikke mere norsk enn Holberg var dansk).

Således tegner dette spørsmål sig for en almindelig danske, som har satt sig inn i spørsmålet. Kan skje tar vi feil, kanskje tar både nordmenn og danskene feil, men opriktig talt tror jeg ikke, at man i Norge skal gjøre sig håp om å kunne få danskene overbevist om det norske kravets moralske gyldighet. Vi, som er nordmennene takk skyldig for så meget, har plikt til å si dette rent ut.

Grønland er vår eneste landsdel med fjell. Nordmennene har som kjent nok av fjell. De kunde kanskje erhvervsmessig få likeså meget eller mere ut av Grønland som vi. På den annen side er det jo ikke noen hemmelighet at Danmark inntar en altoverveldende førerplass hvad angår den videnskapelige innsats på Grønland.

I Ragnarok påstår læge Quisling, at Grønland går et mere temperert klima imøte, formodentlig for å antyde, at der her engang med tiden vil bli plass til Norges overskuddsbefolkning, som passende vil kunne dyrke fikener og bananer. En annen læge, hr. Jacob Valsø, påstår, at Norge som „andre levedyktige nasjoner trenger et „livsrum". Men samtidig reklamerer en Ragnarok meget nærstående bevægelse, „Frivillig norsk arbeidstjeneste", med at der i selve Norge er enorme strekninger av uopdyrket land, mens som kjent hver kvadrantcentimeter av Danmarks jord er under dyrkning.

Men det er ikke disse spørsmål, som skulde omtales. Hvad der vekker eftertanke hernede er den må-

(Forts. s. 10)

Ragnarok i samme nummer agiterer for å sende kanonbåter og soldater til Grønland.

Hr. dr. juris Aall skriver også, at Danmark har „aspirasjoner sydover". Og dr. Smedal skriver: „Hvordan kan danskene forresten vente at vi skal ha sympati for dem i Slesvig når de optrer som de har gjort mot oss i Grønlandsspørsmålet? Vi kjenner de danske metoder, når det gjelder Grønland, kanskje metodene ikke har vært bedre i Slesvig? Det ligger i hvert fall nær å tro". Redaksjonen av bladet antyder at man kan komme med „hårreisende avsløringer av det danske styre på Vestgrønland".

Jeg vil gjerne ganske opriktig si, ikke som nasjonal bevisst danske, men som en opriktig venn av det norske folk og beundrer av det norske vesen — følelser som jeg efter beskjeden evne har forsøkt å gi uttrykk for i artikler, som i det siste år er spredd ut over Danmark i mere enn to millioner eksemplarer: Dette kan Norge for sin egen skyld ikke være bekjent med. En sådan agitasjon gagnar ikke Norge og den må holde op. Nu må vi forsøke å forstå hverandre. Ved nærmere eftertanke vet Hans S. Jacobsen utmerket godt, at danskene likesåvel som nordmennene er istand til å undertrykke eller føre voldsregimente. Vi gjør det ikke på Grønland og ikke i Sønderjylland. Jeg avgir gjerne overfor dr. juris Aall en høitidelig forsikring om, at Danmark ikke nærer noen planer om å underlegge sig Tyskland, hverken helt eller delvis, hverken ved list eller våpenmakt.

Gjennem alle innleggene i Ragnarok går der en rød tråd: Hvis Danmark ønsker norsk hjelp til et forsvar av vår grense mot syd, så må vi forinnan avlevere Grønland. Man antyder delikat, at det er på høie tid, det kan jo skje så meget! Hertil er bare å si like ut: Den eventuelle norske militære hjelp som kan stables på benene i tilfelle av et angrep på Danmark vil ikke sammen med vår hær bety det aller ringeste mot en stormakt. Norge kan ikke redde Danmark fra utslettelse. Det kan bare Danmark selv. Den ånd som er i det danske folk vil være avgjørende.

Adskillige av bidragsydere i Ragnaroks Grønlands-hefte holder nordisk samarbeid frem som en maddiag. Det forekommer mig, at Ragnaroks krets her gjør sig skyldig i en fundamental misforståelse av, hvordan et varig nordisk samarbeid skal komme istand.

Som bekjent er Norge—Danmark eller hele Norden ikke noen økonomisk helhet. Det nordiske samarbeid kan ikke begrunnes i forret-

ningsmessige grunner. Vi unge for hvem den nordiske idé er noe nær en livsidé er glade for dette. Like så litt som man velger sine personlige venner ut fra forretningsmessige hensyn, skal det nordiske samarbeid bygges på stutehandler og betraktninger over, hvad som er formålstjenlig. Det bør aldri være annet enn et sjelelig forhold, et vennskap som vi kan utbygge jo mere vi kommer til at kjenne hverandre. Men da er ikke veien den av Ragnarok anviste: Tåpelige beskyldninger grepet ut av luften, latterlige mistenkeliggjørelser av Danmarks hensikter og fornærmelser mot det danske vesen.

Vi danske har umåtelig meget å lære av nordmennene. Men et hefte som Ragnaroks siste er for fullt av unøiaktigheter og misforståelser til at vi kan høste rimelig lærdom av det — og slett ikke om norsk vesen eller mentalitet.

Kelvin Lindemann.

skrives den 17 MAJ 1930

Skarpt norsk Svar til Grønlands-Aktivisternes

En Artikel i det norske Arbejderpartis Hovedorgan „Arbeiderbladet“ gør op med „Ragnarok“-Folkene

Fra det norske Arbejderpartis Hovedorgan „Arbeiderbladet“ bringer vi følgende Artikel af Johan Scharffenberg.

Grønlandsaktivisternes Tidsskrift hedder „Ragnarok“, og Navnet er rammende, thi deres Maal, — norsk Suverænitæt over Grønland og om muligt Færøerne — kan kun naas, hvis Danmark bryder sammen under en ny europæisk Krig. Det kan vanskeligt være nogen anden Mulighed, Aktivisterne for Alvor regner med, thi enkeltes sentimentale Appel til det danske Folk om frivilligt at gøre „Uretten i Kiel“ god igen, vil sikkert ikke faa nogen Betydning.

Grønlands-Aktivisternes kan kun regne med Danmarks Fallit

Derfor maa det være Danmarks Fallit, Aktivisterne regner med, hvis de tænker logisk. I Virkeligheden vilde Norge — navnlig et neutralt Norge, som ikke tog Del i Krigen paa modsat Side — sikkert ikke blive godkendt som Fordringshaver ved Opgøret af Danmarks Bo.

Paastande, som ikke maa staa uimodsagt.

„Ragnarok“ har nylig udgivet et „Specialnummer om Grønland og Færøerne“, hvis Indhold det næppe er klogt at tie til, med mindre det derved kunde ties ihjel.

Ellers risikerer man, at det som uimodsagt bliver fremstillet som uimodsigeligt og vil virke forgiftende paa Sindet i enkelte Lag af vort Folk. Redaktionen har rettet et Rundspørge om Grønlandsspørgsmaalet til en Række Mænd og Kvinder, som Redaktionen opfører til „Norges bedste Mænd“, og den paastaar, at Kravet om Grønland nu er blevet „et Folkekrav“.

Paa Grundlag af selvstændige Studier, ogsaa Arkivstudier, har jeg i tidligere Artikler i „Arbeiderbladet“ fremholdt mit Syn paa Grønlands Stilling i den dansk-norske Helstat, og jeg kan ikke nu tage hele Spørgsmaalet op igen. Men da jeg bliver angrebet, vil jeg kort fastslaa Hovedpunkterne i min Tankegang.

1) Kun de norske Kolonister i Øst- og Vestbygden (begge i Virkeligheden paa Vestkysten) gav sig ind under Norge i Middelalderen. Eskimoerne („Skrællingerne“) stod aldrig under norsk Overhøjhed, men angreb altid de norske.

2) Gennem et Par Hundrede Aar havde Norge ingen Forbindelse med Grønland. De norske Kolonister døde enten helt ud eller gik muligt delvis op i Eskimofolket. Det er derfor meningsløst at opfatte Grønland som vedblivende norsk Ejendomme i denne Tid, selv om enkelte dansk-norske Konger hævdede dette Standpunkt.

3) Da den nye Kolonisation paa Grønland begyndte med Hans Egedes Mission 1721, var Norge og Danmark en Helstat. Derfor kunde Norge ikke faa Landet som en særnorsk Koloni, lige saa lidt som Skotland efter Foreningen med England kunde erhverve særskotske Kolonier.

4) I Januar 1814, da Kielerfreden blev

sluttet, var Grønland norsk-dansk Fælles eje, ganske som de vestindiske Øer.

5) Kielerfreden maa bedømmes ud fra den Tids Synsmaader. Desuden haabede Frederik VI og Kristian Frederik paa en Genforening af Rigerne. Mod denne Tankegang bliver det selvfølgelig indvendt, at Haagerdommen anerkendte, at Grønland var kun norsk i Januar 1814.

Det kan ikke være formasteligt af mig at udtale, at jeg anser denne Udtalelse som juridisk uholdbar, naar Aktivisterne hævder, at Dommen var urigtig i andre Henseender.

Danmarks Advokat begik en stor Fejl, da de procederede paa, at Grønland kontinuerlig fra Middelalderen havde været først en særnorsk, senere en norsk-dansk Koloni. De skulde have holdt sig udelukkende til den folkeretlige Stilling fra 1721.

Min Holdning under hele Striden har været bestemt først og fremmest af mit her skitserede Grundsyn, men dernæst af Uvilje mod, at et Folk vedbliver at krese om en formentlig eller virkelig Uret for lange Tider (125 Aar) siden og ypper Kiv med et andet Folk af den Grund, skønt alle de eventuelt ansvarlige Personer forlængst er døde. Heri ser jeg en Kværleren, som ogsaa ellers forekommer i vort Folk, og den førte ved Okkupationen til en Selvtægt, som Domstolen fordømte. Noget saa dant er Rethaveri, ikke Retsind. Hertil kommer min Uvilje mod Nationalismen.

Nationalismen medvirker til Krigsfaren

Nationalismen har en stor Del af Skylden for den nuværende Krigsfare i Evropa.

Fædrelandskærlighed er en værdifuld positiv Følelse i et Folks Liv, fuldt forenelig med Venskab og Agtelse for andre Folk, og jeg har hævdet dens Retmæssighed paa en Tid, da Arbejderne efter mit Skøn holdt for eensidigt paa Internationalismen. Jeg har altid hævdet baade Fædrelandskærlighed og international Samfølelse og advaret mod „enten — eller“.

Men Nationalismen bunder i Selvglæde, Rethaveri, Magtsyge, og avler Had til og Foragt for andre Folk. Derfor skader Nationalismen Freden mellem Menneskene. Nationalisme er væsentlig en negativ Følelse.

Grønlandsaktivismen fremmer Hadet til Danmark

Grønlandsaktivismen fremmer Hadet til Danmark og det danske Folk..... Dette kommer tydeligt frem i flere af Svarene i „Ragnarok“. Redaktør Agnar Skreidsvoll skriver (S. 78) bl. a.: „Det danske Chikaneri paa Grønland og Færøerne maa snart være forbi. I de andre nordiske Lande fremhæves det, at Danskerne ikke holder op med deres Chikanerier, saa længe de har Magt dertil.“

Redaktør Joleik skriver (S. 78) bl. a.: „Den „tyske“ Maade, d. v. s. med nogle Skibe med smaa Kanoner og Transportskibe til at hente alle Danskerne hjem, er nok til at faa Grønland og Færøerne tilbage til Norge (og til at ophæve Resterne af det danske Styre paa Island). Der vilde maaske ikke blive spildt en Draabe Blod, og om saa var, fik det være.“

Enten Grønland og Færøerne hører til Danmark eller Norge, vil det være medvirkende til at vedligeholde Mistemningen mellem Danmark og Nor-

ge, fordi Danskerne er det Folk, som de er, baade i Fred og Ufred. Og maaske var det bedre for Norge, jo koldere det er mellem os og Danmark.“

Joleik foreslaar altsaa ligefrem en norsk militær Ekspedition til Grønland og Færøerne (og Island?). Det vil sige Krig med Danmark. Og han ønsker, at Forholdet altid skal være saa koldt som muligt.

Ogsaa andre Indlæg hidser mod Danmark, omend ikke saa ondartet.

Den tyskvenlige dr. juris. H. H. Aall (som forsvarede Tysklands Invasion i Belgien 1914) paastaar (S. 81): „Danmark synes fremdeles at have Aspirationer sydover“.

Danmark kunde ved Versaillesfreden have faaet meget mere af Sydslesvig, end det ønskede, men viste klogt Maaehold. Insinuationen er ganske grundløs.

Norge har ingen nationale Krav i Grønland

Norge har kun økonomiske Interesser at varetage paa Grønland. De „nationale“ Krav er blot dum og skadelig Romantik.

Norge har ingen undertrykte bosiddende norske Indbyggere, som længes efter Genforeningen med Norge. En Afstemning, under international Kontrol, i det eskimoisk-danske Blandingsfolk vilde ikke give Flertal for Tilslutning til Norge.

Det samme gælder naturligvis for Færøerne.

Der maa i nær Fremtid optages Forhandlinger mellem Danmark og Norge om Fornylse af Aftalen om de norske Fangst- og Fiskerettigheder. En Skrivemaade som „Ragnarok“s kan i hvert Fald ikke gøre Forhandlingerne lettere, men forhaabentlig vil Regeringen gøre opmærksom paa, at Tilslutningen til Grønlands-Aktivismen ikke er nær saa stor, som den skrydes op til.

JOHAN SCHARFFENBERG.

a. B. C. m
16 mai

VANNGÅRD, TRANMÆL OG NORDEN

GRØNLANDSSAKEN er på nytt blitt aktuell. Denne gangen skyldes det både ryktene om at Stauning har landet til salgs og i enda større grad det Grønlandsnummer som tidsskriftet «Ragnarok» sendte ut. Nummeret viste hvor dypt følelsen av urett stikker i det norske folk nettopp når det gjelder denne sak, og det viste også hvor utbredt kravet om en revisjon av forholdet nu er blitt.

MED VANLIG ÅPENHET har hr. Jacobsen fra Moss sendt tidsskriftet med det lettfengelige innhold til en rekke av den danske riksdags medlemmer, og dermed er da også saken bragt inn for det forum hvor den — blandt andre — passer. Hr. Vanngård, som visstnok er en av vicepresidentene i riksdagen, holdt således hvad man der nede kaller en stor tale og satte historien på plass. Ikke på den riktige, det var heller ikke å vente, men iallfall slik at en fikk en levende følelse av hvor en hadde riksdagen, og det er iallfall noe.

Og noe en skal merke sig.

HR. VANNGÅRD slo fast at Norge mistet Grønland da ut-

flytterne døde engang i det fjortende eller femtende hundreår. Og siden hadde — såvidt vi forstod — landet tilhørt Danmark, det var nærmest Vårherre som vilde det slik og ikke minst av hensyn til eskimoene. Argumentasjonen er enkel og sterk, iallfall om en ser bort fra at det ikke eksisterte eskimoer i det område som Norge i sin tid okkuperte før de med vold og makt blev flyttet dit av politiske årsaker, og dessuten bortsett fra det latterlige faktum at Haagdomstolen slo fast at Grønland var norsk til 1814.

Til slutning uttalte hr. Vanngård de bevingede ord at Grønland kanskje også for eskimoenes skyld — også for fremtiden skulde forbli dansk.

Vi formelig hører de øvrige riksgsmedlemmer si «Hør!» Og vi da hørt det — helt hit.

* * *

R. VANNGÅRD kan foreløbig være nokså sikker. Så lenge vi har folk i regjeringen som har glemt at de selv har lovet å gjøre hvad de kan for å bote den urett som Danmark har begått overfor Norge, så lenge vi har en mann som Tranmæl i regjeringens rygg, en mann som aktivt, skjont på en falsk og løgnaktig måte, går inn for den danske statsministers mest ironiske og mest avvisende imperialistiske påstander, og som tvinger den største makt i norsk presse med sig på dette direkte landsforræderiske standpunkt — så lenge vil hr. Vanngård være sikker og Grønland være dansk.

Men kommer det en dag nordmenn i regjeringen, og skulde det en dag vise sig at nordmannsånden vinner frem, tør det hende at hr. Vanngårds vanngang vil bli av langt alvorligere art enn den hans tale i riksdagen forrige uke betegner.

* * *

DE ARGUMENTER som Tranmæl benytter sig av, er av den art at de ikke trenger stor omtale. Fortielse av utenrikskomitéens innstilling fra 1933, spiller riktignok en rolle, eftersom det visstnok har lyktes for «Arbeiderbladet» å holde skjult for sine lesere at en sådan eksisterer i det hele tatt. Å sammenligne Danmarks tyveri av Grønland med Sveriges overtagelse av Härjedalen og Jämtland er heller intet argument, det måtte da være mot Danmark, som tapte sine kamper, mens vi vant våre og derfor til straff måtte avstå disse landskaper. Fortolkningskunster, forvrengninger og personligheter er leserne så vant til i forbindelse med Tranmæls person at vi føler oss avskåret fra å sitere det også i denne forbindelse.

EN TING TIL vil vi imidlertid ha sagt i forbindelse med dette spørsmål: under de stridigheter som hersker mellom Norge og Danmark er all lyrikk om nordisk enhet og skandinavisme rett og slett pjatt. Og det bare fremhever motsetningene når Dansk Radiofoni — som det visstnok heter der nede — sender ut den slags som det gjorde lørdag i et felles nordisk program «Våren er kommet til Norden».

Med vår forstod den danske kringkaster skandinavisme. Vi følte det gufste kaldt og høstlig omkring oss, og vi vil ha oss inderlig frabedt den slags for fremtiden.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR

AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: Arbeiderbladet

15/
5-39

„Delvis jødisk ?”

Det verste er ikke at Scharf-
fenberg selv synes å ta domme-
dagsbladet «Ragnarok»s mange rare
innfall og utfall helt alvorlig, men
at hans høitidelighet kan forlede
uhyggelig mange andre til å gjøre det.

Og overfor ham må jeg da al-
vorlig protestere mot å bli fastslått
som «delvis jødisk» uten antydning av
bevis.

Men opfatt nå ikke denne korreks
som noen slags antilemittisk tendens,
for jeg regner mig i all beskjedenhet
bare som menneske blandt menne-
sker.

J. L. Mowinckel jr.

Tidens Tegn nr. 111.
15 Mai 1939.

Danskene har holdt et beveget møte i Folketinget, fordi det norske tidsskrift „Ragnarok” har fastslått gjennom en enquete at det var nordmenn som ikke delte Staunings syn på Grønlandsspørsmålet.

Det er også andre blad her i landet som kunde ha et og annet på hjerte om det problem, men vi vil henstille til dem å forholde sig rolig for ikke å stjele noe ytterligere av den danske nasjonalforsamlings kostbare tid.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dannevirke, Haderslev

skriver den **13 MAJ 1939**

Vanggaards Tilbagevisning af de norske Angreb i „Ragnarok“.

Det maa forbavse, at ogsaa andre end Smedal og Hoel har rakt Haand til Angrebene paa Danmarks Suverænitæt over Grønland.

I Folketingets Møde Torsdag Aften udtalte Folketingsmand Vanggaard følgende:

Et norsk Tidsskrift, der bærer Titlen »Ragnarok«, er fra Norge tilsendt nogle af Rigsdagens Medlemmer, deriblandt mig. Tidsskriftet indeholder en Række Udtalelser af Nordmænd, Udtalelser, der gaar ud paa at løse det saakaldte »grøn-

landske Spørgsmaal« paa den Maa-
de, at Grønland skal tilfalde Norge.
Redaktionen af Tidsskriftet gaar
saa kraftigt til Værks, at det i sær-
lige Notitser anfører endog særde-
les lavliggende personlige Angreb
paa en Dansker, som staar de om-
talte Krav i Vejen.

Man maa derfor forbavses over, at
det ikke blot er Folk som Smedal
og Hoel, den første kendt som For-
slagsstiller til Flytning af Dan-
marks og Nordens Grænse, et For-
slag, der utvetydigt og virknings-
fuldt blev tilbagevist af forhenvæ-
rende Statsminister Mowinckel, men
at et Par kendte Bladredaktører, en
tidligere Udenrigsminister, en Stats-
raad, et Par betydende Forfattere,
en Fylkesmand, to Præster, en Pro-
fessor og mange andre, der ikke
kan regnes til Ubetydelighedernes
Verden, har skrevet Indlæg til Op-
tagelse i et saadant Tidsskrift. Ar-
tiklerne holder sig stærkt til de saa-
kaldte Krav, nogle forlanger endog,
at de skal tvinges frem, og kun en
enkelt har Betingelsen: En venlig
Løsning med Danmark.

En Imødegaaelse af alle disse saa-
kaldte Krav er glædeligvis foregaa-
et i den norske Statsministers Or-
gan »Arbejderbladet«.

Bidraget til at have gydt Olie paa
Ilden og stærkt udnyttet er en Rund-
skrivelse fra den danske Dr. Heer-
fordt, hvis slidsomme og velmente
Arbejde for nordisk Samvirke og
Samforstaaelse er kendt og skattet.
Dr. Heerfordt har for at glæde Nord-
mænd foreslaaet en Deling af Grøn-
land, hvis Østkyst da skulde tilfal-
de Norge, eller en fælles skandina-
visk Administration af Grønland. —
Det første, men ikke det sidste, har
interesseret Nordmænd, og Dr. Heer-
fordts Udtalelser er da ogsaa anført
og udnyttet i Tidsskriftet.

Nu er vi Danske jo stærkt inter-
asseret i Samforstaaelse og Venskab
mellem Nordens Folk, og som et Of-
fer til dette var fra dansk Side
Østgrønlandstraktaten af 1924, men
som ikke bragte Ro og Ikke fik den
Paaskønnelse i Norge, som man
hernede havde haabet paa.

Ud fra Opfattelsen af Danmark og
Norge som hinanden venligt sinde-
de Grandelande, en Opfattelse, som
heller ikke i Nutiden savner Vidnes-
byrd i Norge, jeg nævnte saaledes
»Arbejderbladet«s Artikel og Mo-
winckels Tale, saa virker en Pjece
som den omtalte med Udtalelser af
betydende Navne paa Baggrund af
Pjecens hele Tone og Indhold ikke
just opløftende paa danske Sind.
Der synes da nu at være en paa-
trængt Anledning til at faa sagt til
de Nordmænd, der vil have Grøn-
land, at de glemmer den væsentlig-
ste Ting, nemlig hvad Grønlænder-
ne selv kan tænke og mene om
denne Sag. De regner aabenbart
Grønlænderne for en Slags vilde
Mennesker, som man uden videre
kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet. Grøn-
lænderne af i Dag har gennem Kirke
og Skole tilegnet sig en væsentlig
Kultur. De er ikke mere Eskimoer,
det er en Blandingsrace, hvoraf det
danske Element er en betydelig Part.
De er indstillet paa yderligere at ar-
bejde sig frem til Kendskab i dansk
Sprog og Kultur og har paa dette
Omraade gjort betydelige Fremskridt,
alene det ny-norske Sprog vilde være
en Hindring for en Tilnærmelse til
Nordmændene.

Grønlænderne har egne repræsen-
tative Organer, de to Landsraad, der
skal spørges i alle vigtige Sager
angaaende Grønland. Og der var
Forbitrelse over, at de ikke blev
spurgte angaaende Traktaten med
Norge af 1924. Var de blevet spurgt,
var Svaret sikkert blevet et Nej, og
der er ikke den mindste Grund til
at antage, at det vilde falde ander-
ledes ud, dersom Spørgsmaalet stod
om Landets Overdragelse til Norge.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,985

Bladet:

Danskevirke, Haderslev

skriver den **13 MAJ 1939**

Vanggaards Tilbagevisning af de norske Angreb i „Ragnarok“.

Det maa forbyde, at ogsaa andre end Smedal og Hoel har rakt Haand til Angrebene paa Danmarks Suverænitæt over Grønland.

I Folketingets Møde Torsdag Aften udtalte Folketingsmand Vanggaard følgende:

Et norsk Tidsskrift, der bærer Titlen »Ragnarok«, er fra Norge tilsendt nogle af Rigsdagens Medlemmer, deriblandt mig. Tidsskriftet indeholder en Række Udtalelser af Nordmænd, Udtalelser, der gaar ud paa at løse det saakaldte »grøn-

kaldte Krav er glædeligvis foregaaet i den norske Statsministers Organ »Arbejderbladet«.

Bidraget til at have gydt Olie paa Ilden og stærkt udnyttet er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerfordt, hvis slidsomme og velmente Arbejde for nordisk Samvirke og Samforstaaelse er kendt og skattet. Dr. Heerfordt har for at glæde Nordmænd foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst da skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. — Det første, men ikke det sidste, har interesseret Nordmænd, og Dr. Heerfordts Udtalelser er da ogsaa anført og udnyttet i Tidsskriftet.

Nu er vi Danske jo stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlandstraktaten af 1924, men som ikke bragte Ro og ikke fik den Paaskønnelse i Norge, som man herinde havde haabet paa.

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sinnede Grandelande, en Opfattelse, som heller ikke i Nutiden savner Vidnesbyrd i Norge, jeg nævnte saaledes »Arbejderbladet«s Artikel og Moewinkels Tale, saa virker en Pjece som den omtalte med Udtalelser af betydende Navne paa Baggrund af Pjecens hele Tone og Indhold ikke just opløftende paa danske Sind. Der synes da nu at være en paa-trængt Anledning til at faa sagt til de Nordmænd, der vil have Grønland, at de glemmer den væsentligste Ting, nemlig hvad Grønlænderne selv kan tænke og mene om denne Sag. De regner aabenbart Grønlænderne for en Slags vilde Mennesker, som man uden videre kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet. Grønlænderne af i Dag har gennem Kirke og Skole tilegnet sig en væsentlig Kultur. De er ikke mere Eskimoer, det er en Blandingsrace, hvoraf det danske Element er en betydelig Part. De er indstillet paa yderligere at arbejde sig frem til Kendskab i dansk Sprog og Kultur og har paa dette Omraade gjort betydelige Fremskridt, alene det ny-norske Sprog vilde være en Hindring for en Tilnærmelse til Nordmændene.

Grønlænderne har egne repræsentative Organer, de to Landsraad, der skal spørges i alle vigtige Sager angaaende Grønland. Og der var Forbitrelse over, at de ikke blev spurgt angaaende Traktaten med Norge af 1924. Var de blevet spurgt, var Svaret sikkert blevet et Nej, og der er ikke den mindste Grund til at antage, at det vilde falde anderledes ud, dersom Spørgsmaalet stod om Landets Overdragelse til Norge.

Jeg har ved denne Lejlighed ment at burde nævne disse Realiteter paa Baggrund af hvilke, den omtalte norske Agitation hører hjemme i Fantasiens Verden.

Ser man historisk paa Sagen, da uddøde de islandske Kolonister i Grønland, de gamle Nordboere omkring 1450, og hvorfor? Fordi Norge ophørte med Besejlingen. Grønlændernes hele nutidige Civilisation og Kultur er dansk.

Men vil man tage historisk paa Tingene, da har Danmark jo langt

mere Ret til de skaanske Lande for Eksempel. Men vi Danske har den nutidige Opfattelse, at ihvor smertefuldt disse Landetab end har været for os, saa mener vi ikke, at det er vor Tids Sag at gaa i Rette dermed. Vi regner med, at disse Lande er blevet ihlandt Brødefolk, og Skaane er i vore Dage for os Broen mellem Danmark og Sverige.

Johan Scharffenberg:

„Innflytterfolket” i Norge.

Grønlandsaktivistene hisser i «Ragnarok» (nr. 3—4) ikke bare mot Danmark, men også mot menn hvis slekt i nyere tid, om enn kanskje for et par hundre år siden, er innvandret til Norge. De får skylden for nederlaget i Haag.

Redaksjonen skrev (s. 45):

«Vi tapte i denne instans, falt i ryggen av usle menn innen vår egen mitte — menn som for den alt overveiende del ikke kunde og ikke kan føle, tenke og handle norsk fordi de selv er fremmedelementer i vårt folk.»

Denne innvending rettes først og fremst mot Hambro, Mowinckel og Koht, men senere i samme heftet også mot en rekke andre.

Av de «50 av Norges beste menn», hvis svar om Grønlandsspørsmålet gjengis, stammer pussig nok adskillige fra innflytterslekter. Det gjelder i hvert fall følgende:

Fylkesmann O. Bødtker, stortingsmann Erling Bjørnson (mor f. Reimers), statsråd J. E. Mellbye, generalsekretær W. Dietrichson (min mødrene slekt), dr. juris H. H. Aall og professor Anathon Aall, general-konsul dr. D. Hildisch, skifteforvalter A. Omsted, distriktstollinspektør G. von der Lippe, professor R. S. Skancke, dispachør H. Ameln, ingeniør G. Vedeler, general C. Gulbranson.

En personalhistoriker vilde sikkert kunne påvise ennå fler av innvandrerslekt: En slik avstamning kan altså ikke i og for sig være avgjørende for fordelingen mellom «usle menn» eller «Norges beste menn».

Nasjonalistenes store autoritet professor Gjelsvik var gift med en tysk dame, så hans barn har en mer direkte «tysk» avstamning enn Koht, hvis fedrene slekt kom som bergverksfolk til Kongsberg visstnok for ca. 300 år siden, eller jeg, hvis fedrene slekt har levd over 200 år i Norge som offiserer i den norske hæren i seks generasjoner.

Kjartan Kamban hudfletter i en artikkel «Grønland og norsk utenriksvesen» en rekke av disse «norske statsborgere av dansk, tysk eller jødisk ett som under Grønlandsaken førte op et av de ynkeligste skuespill i norsk historie.»

Da jeg selvfølgelig hører til disse elendige, skal jeg gi et kuriøst eksempel på Kambans vederheftighet. Han henviser (s. 67) «til „Danmarks Adels Aarbog” 1915 s. 423—450, hvor Scharffenbergs familievåpen betegnende nok sees å bestå av fire påfuglfjor, hvor man kan se selvbeundringens øine». Disse fjærene hører bare til stasen omkring våpenet. Hvis forfatteren kjenner kilden han henviser til, må han ha lest innledningen: «en i Meklenborg og Pommern hjemmehørende Uradelslægt — — — hvis Skjoldemærke er en skaktavlet Pileod».

Pilen vedkjenner jeg mig.

Det er ikke noe argument mot mitt eller de andres standpunkt at vi nedstammer fra innflyttere.

Særlig skal man legge merke til Kambans utfall mot menn av delvis jødisk avstamning. (Antisemitismen kommer også tydelig frem i «Nasjonal Samling».) Det gjelder stortingspresident Hambro, den «semitiske» Joh. Ludv. Mowinckel jr., «jøden» Håkon Meyer. Sendemann Esmarch «er halvt svensk, antagelig med noe semitisk islett». Statsminister Mowinckel «hvelver et demokratisk bryst over en masse urent blod. Hvor det kommer fra har jeg ikke hatt anledning til å efterforske» (s. 64). Hvorfor vet Kamban de stakkars mennene er jødiske?

Var det virkelig «en nasjonal nedgangstid» da Mowinckel og Hambro kom inn i norsk politikk?

Denne innflytterfiendtlige tankgangen er ikke ny.

Forresten stammer alt folket i Norge fra «innflyttere», selv om vandringeren satte inn for titusener av år siden, da isen trakk sig tilbake.

Det kan være nyttig å nevne noen av disse innflytterne.

Hans Egede, som 1721 grunnla kolonien på Grønland, var sønn av en dansk innflytter.

Tordenskjold tilhørte den formodentlig hollandske slekt Wessel.

Det viktigste forarbeid til 17. mai-grunnloven var forslaget fra Christian Magnus Falsen, av dansk adel, og J. G. Adler, født i Danmark og

vendt tilbake dit. De er blitt kalt «grunnlovens fedre».

Av Eidsvollsforsamlingens 112 medlemmer var minst 53 av innvandrerslekt, sannsynligvis fler, — derav de mest fremskutte som Christie, Wedel Jarlsberg, Sverdrup, Motzfeldt, Diriks. . .

Johan Sverdrup og Christian Michelsen stammet fra innvandrerslekter.

Fridtjof Nansens farsslekt var dansk, moren var f. Wedel Jarlsberg.

Av videnskapsmenn stammer Abel, Sophus Lie, Michael, Ernst og Ossian Sars, Brøgger fra innvandrere.

Wergelands mor var f. Thaulow, av dansk slekt.

Welhaven var av innvandrerslekt.

Henrik Jæger opplyste i sin biografi av Henrik Ibsen at tippoldefaren ca. 1720 kom fra Danmark til Bergen og giftet sig med datter av en innvandret tysker. I fire slektledd er «fremmed blod bleven blandet ind i den danske sjømandsslægt, tysk, skotsk, tysk og så atter tysk. Muligens kunde man paa et eller andet punkt finde norsk indblanding, hvis man vilde søge op gennem familjerne paa mødrenes sider; men direkte har ikke en eneste draabe norsk blod spillet en rolle ved dannelsen av Henrik Ibsens temperament, som man ikke desto mindre har fundet «særlig norsk».

En rekke norske malere er av innvandrerslekt, således Thaulow, Christian Krohg, Werenskiold og Edvard Munch.

Dette skal ikke være noen mannejevning. Det er nok å nevne at Vigeland er av norsk bondeett.

Men det vilde bli et stort hull i norsk historie om alle av innvandrerslekt skulde settes utenfor. Det er meget tvilsomt om Eidsvollverket kunde vært gjennomført bare av de «heilmorske» medlemmer av riksforsamlingen.

Halvdan Koht fremholder («1814» s. 163—164) at 59 av Eidsvollmennene var embedsmenn.

«Embedsmændene maatte naturlig bli førerne paa Eidsvoll. De sat med landets høieste dannelse, de var de eneste som hadde øvelse i statssaker, og de hadde den heileste nasjonal-tanke — — — De hadde baaret kampen for Universitetet, og de hadde reist aarets nasjonale program. Mellem dem — — — var alle tidens beste tanker representert.» Forretningsstanden spillet «ingen synderlig rolle. Og det samme lar sig i endda høiere grad sige om de 37 bønder, — om mange av dem vet vi i grunden ikke mer end navnet. De var mer optat av sine klasse-krav end av nasjonale idealer, og forretningsmændenes nasjonale syn var også bestemt av deres økonomiske interesser.»

De aller fleste embedsmenn på Eidsvoll tilhørte innvandrerslekter, men var selv som regel født i Norge.

Mistenkeligjørelsen av «innvandrerslekter» er et utslag av Dovregubbementaliteten:

«Spør ikke om drikken smaker søt eller sur, hovedsaken er — det må du ei glemme — den er brygget her hjemme.»

Fenomenet er forresten ikke særnorsk, men så utbredt at det har fått et gresk navn: xenofobi, fremmedfrykt. Jo mindre opplyst et folk er, dess mer frukter det alt fremmedt.

«vi tapte i denne instans, så i ryggen av usle menn innen vår egen mitte — menn som for den alt overveiende del ikke kunde og ikke kan føle, tenke og handle norsk fordi de selv er fremmedelementer i vårt folk.»

Denne innvending rettes først og fremst mot Hambro, Mowinckel og Koht, men senere i samme heftet også mot en rekke andre.

Av de «50 av Norges beste menn», hvis svar om Grønlandsspørsmålet gjengis, stammer pussig nok adskillige fra innflytterslekter. Det gjelder i hvert fall følgende:

Fylkesmann O. Bødtker, stortingsmann Erling Bjørnson (mor f. Reimers), statsråd J. E. Mellbye, generalsekretær W. Dietrichson (min mødrene slekt), dr. juris H. H. Aall og professor Anathon Aall, general-konsul dr. D. Hildisch, skifteforvalter A. Omsted, distriktstollinspektør G. von der Lippe, professor R. S. Skancke, dispachør H. Ameln, ingeniør G. Vedeler, general C. Gnlbranson.

En personalhistoriker vilde sikkert kunne påvise ennu fler av innvandrerslekt: En slik avstamning kan altså ikke i og for sig være avgjørende for fordelingen mellom «usle menn» eller «Norges beste menn».

Nasjonalistenes store autoritet professor Gjelsvik var gift med en tysk dame, så hans barn har en mer direkte «tysk» avstamning enn Koht, hvis fedrene slekt kom som bergverksfolk til Kongsberg visstnok for ca. 300 år siden, eller jeg, hvis fedrene slekt har levd over 200 år i Norge som offiserer i den norske hæren i seks generasjoner.

Kjartan Kamban hudfletter i en artikkel «Grønland og norsk utenriksvesen» en rekke av disse «norske statsborgere av dansk, tysk eller jødisk ett som under Grønlandsaken førte op et av de ynkeligste skuespill i norsk historie.»

Da jeg selvfølgelig hører til disse elendige, skal jeg gi et kuriøst eksempel på Kambans vederheftighet. Han henviser (s. 67) «til „Danmarks Adels Aarbog” 1915 s. 428—450, hvor Scharffenbergs familievåpen betegnende nok sees å bestå av fire påfuglfjor, hvor man kan se selvbeundringens øine». Disse fjærene hører bare til stasen omkring våpenet. Hvis forfatteren kjenner kilden han henviser til, må han ha lest innledningen: «en i Meklenborg og Pommern hjemmehørende Uradelslægt — — — hvis Skjoldemærke er en skaktavlet Pileod».

Pilen vedkjenner jeg mig.

Det er ikke noe argument mot mitt eller de andres standpunkt at vi nedstammer fra innflyttere.

Særlig skal man legge merke til Kambans utfall mot menn av delvis jødisk avstamning. (Antisemitismen kommer også tydelig frem i «Nasjonal Samling».) Det gjelder stortingspresident Hambro, den «semitiske» Joh. Ludv. Mowinckel jr., «jøden» Håkon Meyer. Sendemann Esmarch «er halvt svensk, antagelig med noe semitisk islett». Statsminister Mowinckel «hvelver et demokratisk bryst over en masse urent blod. Hvor det kommer fra har jeg ikke hatt anledning til å efterforske» (s. 64). Hvordan vet Kamban da at blodet er «urent»?

Selv i Nazi-Tyskland blir personer med en åttendedel «jødisk blod» godkjent som «ariere» (selve beregningsmåten er biologisk sett sludder). Koht «også en mann av fremmed blod er egentlig den beste av de tre. Men han har en sykkelig frykt for å være chauvinist, han er unasjonal, som Gjelsvik for mange år siden konstaterte» (s. 65).

«Vårt utenriksvesen og vår utenriksledelse er helt preget av innflyttere. — — — Kampen mot disse innflyttere og fremmedelementer som med en enestående frekkhet søker å innbille folk at de er de eneste som forstår sig på norsk utenrikspolitikk må nu føres på bred basis. Hovedbetingelsen for å være norsk utenrikspolitiker skal bli at man tenker og føler norsk. Det gjør ikke de to anmasende stympere som vi med det aller første må se å kvitte oss av med, Mowinckel og Hambro, det kan ikke Halvdan Koht. Hos disse menn mangler selve hovedgrunnlaget for sinnets fornorsking» (s. 68).

Mon alle disse «50 av Norges beste menn» liker sig i selskapet med Kamban?

Knut Hamsun slår på den samme strengen (s. 74):

«Dernest har vi et par politiserende figurer av fremmed herkomst som i en nasjonal nedgangstid hos oss har neset sig op til stillinger og er blitt førere for hver sin borgerlige gruppe i tinget.»

Det kan være nyttig å nevne noen av disse innflytterne.

Hans Egede, som 1721 grunnla kolonien på Grønland, var sønn av en dansk innflytter.

Tordenskjold tilhørte den formodentlig hollandske slekt Wessel.

Det viktigste forarbeid til 17. mai-grunnloven var forslaget fra Christian Magnus Falsen, av dansk adel, og J. G. Adler, født i Danmark og

Michelsen stammet fra innvandrerslekter.

Fridtjof Nansens farsslekt var dansk, moren var f. Wedel Jarlsberg.

Av videnskapsmenn stammer Abel, Sophus Lie, Michael, Ernst og Ossian Sars, Brøgger fra innvandrere.

Wergelands mor var f. Thaulow, av dansk slekt.

Welhaven var av innvandrerslekt.

Henrik Jæger oplyste i sin biografi av Henrik Ibsen at tippoldefaren ca. 1720 kom fra Danmark til Bergen og giftet sig med datter av en innvandret tysker. I fire slektledd er «fremmed blod bleven blandet ind i den danske sjømandsslægt, tysk, skotsk, tysk og så atter tysk. Muligens kunde man paa et eller andet punkt finde norsk indblanding, hvis man vilde søge op gennem familierne paa mødrenes sider; men direkte har ikke en eneste draabe norsk blod spillet en rolle ved dannelsen av Henrik Ibsens temperament, som man ikke desto mindre har fundet «særlig norsk».

En rekke norske malere er av innvandrerslekt, således Thaulow, Christian Krohg, Werenskiold og Edvard Munch.

Dette skal ikke være noen mannejevning. Det er nok å nevne at Vigeland er av norsk bondeett.

Men det vilde bli et stort hull i norsk historie om alle av innvandrerslekt skulde settes utenfor. Det er meget tvilsomt om Eidsvollsverket kunde vært gjennomført bare av de «heilnorske» medlemmer av riksforsamlingen.

Halvdan Koht fremholder («1814» s. 163—164) at 59 av Eidsvollmennene var embedsmenn.

«Embedsmændene maatte naturlig bli førerne paa Eidsvoll. De sat med landets høieste dannelselse, de var de eneste som hadde øvelse i statssaker, og de hadde den heleste nasjonal-tanke — — — De hadde baaret kampen for Universitetet, og de hadde reist aarets nasjonale program. Mellem dem — — — var alle tidens beste tanker repræsentert.» Forretningsstanden spillet «ingen synderlig rolle. Og det samme lar sig i endda høiere grad siges om de 37 bønder, — om mange av dem vet vi i grunden ikke mer end navnet. De var mer optat av sine klasse-krav, end av nasjonale idealer, og forretningsmændenes nasjonale syn var også bestemt av deres økonomiske interesser.»

De aller fleste embedsmenn på Eidsvoll tilhørte innvandrerslekter, men var selv som regel født i Norge.

Mistenkeliggjørelsen av «innvandrersfolket» er et utslag av Dovregubbementaliteten:

«Spør ikke om drikken smaker søt eller sur, hovedsaken er — det må du ei glemme —: den er brygget her hjemme.»

Fenomenet er forresten ikke særnorsk, men så utbredt at det har fått et gresk navn: xenofobi, fremmedfrykt. Jo mindre oplyst et folk er, dess mer frykter det alt fremmed, for mange såkalte naturfolk er «fremmed» og «fiende» samme begrep.

Men det vilde være ilde for de hundretusener norske utvandrere om de skulde bli møtt med samme mistro som her i Norge søkes reist mot innvandrerslektene.

Nasjonalfølelse er ikke en arvelig egenskap, men en personlig erhvervelse i samlivet med folk og land. Den kan finnes like ekte i de senere innvandrede som hos de eldste innvandrede slekter, men også mangle innen begge grupper.

Og over nasjonen står mennesket. Det humane krav er at hvert menneske skal dømmes efter sitt egenverd, ikke efter rase, rang eller rikdom. Og enhver selvstendig mening skal dømmes efter sitt sannhetsverd, ikke efter sin overensstemmelse med nasjonalfølelsens angivelige krav som slett ikke alltid stemmer med nasjonens virkelige interesser.

Vi «usle menn» som fordømte Grønlandsokkupasjonene, tenkte klare og klokere enn de stirreblinde fantaster som satte den første i scene bak regjeringens rygg.

JOHAN SCHARFFENBERG.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: **Dagbladet**

12/5-39

Grønlandsdebatt i Folketinget.

DANSKENE VIL APPELLERE TIL GRØNLENDINGENE

KØBENHAVN, i dag.

På Folketingets møte i København i går kveld tok folketingsmann Vanggaard, medlem av det grønlandske utvalg, ordet og vendte seg skarpt mot noen nye utslag av den norske Grønlands-agitasjon. Han nevnte at det i et norsk tidskrift «Ragnarok», som er delt ut til Folketingets medlemmer, er satt fram en rekke uttalelser av nordmenn som går ut på å løse «Grønlands-spørsmålet» på den måten at Øst-Grønland skal tilfalle Norge. Taleren kom nærmere inn på tidskriftet og dets innhold, og han uttalte sin glede over at den norske statsministers organ Arbeiderbladet har imøtegått kravene. Deretter uttalte han:

Bidraget til å gyte olje på ilden er et rundskriv fra den danske doktor Heerforth, hvis velmente arbeid for nordisk samarbeid er kjent og skattet. Han har for å glede nordmennene foreslått en deling av Grønland, hvis østkyst skulle tilfalle Norge eller en felles skandinavisk administrasjon av Grønland. Det første men ikke det siste har

interessert nordmennene. Doktorrens uttalelser er også utnyttet i tidskriftet.

Vi danske er sterkt interessert i gjensidig forståelse og vennskap med Nordens folk og som et offer til dette var Øst-Grønlands-traktaten av 1924, men den brakte ikke den ro og fikk ikke den påskjønnelse vi her nede hadde håpet. Ut fra oppfatningen av Danmark og Norge som to vennligsinnede granneland, en oppfatning som heller ikke i nutiden savner vitnesbyrd i Norge, virker en artikkel som den ovenfor nevnte med uttalelser av kjente navn ikke akkurat oppløftende på danske sinn. Det synes nå å være et høve til å få sagt til de nordmenn som vil ha Grønland, at de glemmer den vesentligste ting, nemlig hva grønlandene selv tenker og mener om den sak. De regner åpenbart grønlandene for noen slags ville mennesker som uten videre kan avstås fra en stat til en annen. Det er ikke tilfelle. Grønlandene av i dag har gjennom kirke og skole tilegnet seg en vesentlig kultur. De

er ikke mer eskimoer. De er en blandingsrase, hvor det danske element er en betydelig part. Grønlandene har to landsråd som skal spørres i alle viktige saker om Grønland, og det var forbitrelse da de ikke ble spurt om traktaten med Norge i 1924. Var de blitt spurt, var svaret sikkert blitt et nei, og det er ikke grunn til å tro at det ville falle annerledes ut hvis spørsmålet sto om landets overdragelse til Norge. Jeg har ved det høve ment å burde nevne disse talenter som får den norske agitasjon til å høre hjemme i fantasiens verden. Her en historisk påsaken: De gamle islandske kolonister på Grønland døde ut omkring 1450, og hvorfor? Fordi Norge opphørte med kipsforbindelsen. Grønlandenes hele sivilisasjon og kultur er dansk. Når en ser historisk på tingen har Danmark langt mer rett til de skånske land f. eks., men vi dansker har den oppfatning at hvor smertefullt enn dette tap har vært for oss, mener vi ikke at det er vår tids sak å gå i rette med det. Vi regner med at disse land er i brødrefolks besittelse, og Skåne er i våre dager for oss brua mellom Danmark og Sverige.

Statsminister Stauning svarte: Jeg takker hr. Vanggaard for hans uttalelse. Jeg deltar i hans beklagelse over at et slikt språk som i de norske artikler føres fra et granneland. Det er bare den trøst at det norske folk neppe bifaller en slik meningsutveksling. Det er grunn til å undre seg over dette, men det skal ikke hindre at vi fortsatt ønsker det beste forhold til Norge, og det skal heller ikke hindre oss i å bevare vårt forhold til Grønland.

Vi vil ikke gå inn på denne diskusjonen. Men det er misvisende når folketingsmann Vanggaard appellerer til «grønlandene»; deres «landsråd» hører hjemme på Vest-Grønland, og de har ingen som helst rådighet over Øst-Grønland, som det her er tale om. Like lite som Norge kan bestemme over Sverige, fordi om begge land ligger på samme halvøy.

Norges Kviender 19.

12 Mai 1939.

Hvad kjente nordmenn mener om Grønlandsspørsmålet

Det utmerkede tidsskrift «Ragnarok» har stilt følgende spørsmål til en rekke kjente menn:

1) Mener De at Norge har et moralsk krav på å få bøtet på den urett som fant sted da Danmark rettsstridig og ved bruk av forkastelige midler tilegnet sig den norske koloni i Grønland?

2) Mener De at et ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør vil være av stor betydning for et fremtidig godt forhold mellom Norge og Danmark og derigjennem for samholdet i Norden?

Vi gjengir endel av svarene:

Jeg kan trygt svare ja på dem begge.

O. Thommesen.
Redaktør.

Et moralsk krav på å få bøtet på uretten.....

1. Ja, det er oplagt.
2. Absolutt.

Johs. Nesse.
Redaktør.

Det danske folk....

Når jeg tenker på Danmarks holdning til Grønlandssaken, da spør jeg meg selv:

Kjenner ikke det store danske folk fra de tusen hjem, fra bygd og by, til den historiske bakgrunn for denne sak?

Norges biland i Norskehavet, alle som en, blev løiet vekk fra moderlandet Norge ved unionsopøsningen i Kiel i 1814. Kjenner ikke det store danske folk til denne ugjendrivelige og så triste sannhet?

Da må jeg svare selv: Å nei dessverre, for kjente dette gamle kulturfolk sin historie, vilde det sope vekk de politikere som ved sin holdning forsumper det sterkeste samhold historien vilde ha kjent — Nordens samhold.

Finnes der da ikke én mann dernede som våger å stå frem å tale «Roma midt imot» og få satt de små politikere på plass! Det nordiske samhold svekkes fra dag til dag så lenge ikke Danmark innbyr til forhandling og søker å gjøre god igjen uretten fra 1814. Et lands morallover må ha samme gyldighet for staten som for den private.

Det Danmark vinner ved å opprettholde denne urettferdighet ved små og store fornærmelser mot kjempende nordmenn på det gamle biland Grønland, det taper Danmark i tusenfold — både moralsk og økonomisk.

Gjør rett mot Norge og det nordiske samhold vil lyse som et eksempel over verden.

Erling Bjørnson.
Stortingsmann.

Grønland skal bli norsk....

Jeg svarer ja på begge spørsmål.

Wilhelm Dietrichson.
Generalsekretær.

U-trykkelig mening....

Jeg blir så forbannet hver gang jeg tenker på denne affæren at jeg ikke vil kunne besvare de tilstillede spørsmål på en måte som er egnet til gjengivelse i trykt form.

Ellef Ringnes.
Generalkonsul.

Norge har et moralsk krav....

Jeg svarer ja til begge spørsmål.

Wilhelm Rasmussen.
Billedhugger, professor.

Et hederlig oppgjør....

Sykdom gjør at jeg ingen begrunnelse kan gi. Jeg må innskrenke mig til å svare ja til begge spørsmål.

C. Gulbranson.
General.

Fiender i våre egne rekker....

1) Ja. Men jeg har ikke lyst til ennu en gang å være med på kampen for dette moralske krav med fiender i våre egne rekker. Den bitterhet som etter nederlaget sist blev sittende igjen hos mig, er rettet mot nordmenn.

2) Ja. Men jeg tror ikke på betydningen av et halvnorsk-dansk oppgjør. Vi duer ikke i mellomfolkelige saker før vi selv er blitt et folk.

Thorvald Aadahl.
Redaktør.

Et ordentlig oppgjør....

I anledning av Deres fremsatte to spørsmål svarer jeg:

Ubetinget ja!

At «et ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør» blir gjort nå, vil være av den største betydning for Norden og Europa.

Gunnar Isachsen.
Major.

bestyrer av Norsk Sjøfartsmuseum.

Det er en mengde andre svar — alle vil ha reelt oppgjør med Danmark. Dertil inneholder heftet en rekke utmerkede artikler om Grønlandssaken. Interesserte bør kjøpe «Ragnarok».

om Grønlandsspørsmålet

Det utmerkede tidsskrift «Ragnarok» har stilt følgende spørsmål til en rekke kjente menn:

1) Mener De at Norge har et moralsk krav på å få bøtet på den urett som fant sted da Danmark rettsstridig og ved bruk av forkastelige midler tilegnet sig den norske koloni i Grønland?

2) Mener De at et ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør vil være av stor betydning for et fremtidig godt forhold mellom Norge og Danmark og derigjennem for samholdet i Norden?

Vi gjengir endel av svarene:

Jeg kan trygt svare ja på dem begge.

O. Thommesen.
Redaktør.

Et moralsk krav på å få bøtet på uretten.....

1. Ja, det er oplagt.
2. Absolutt.

Johs. Nesse.
Redaktør.

Det danske folk....

Når jeg tenker på Danmarks holdning til Grønlandssaken, da spør jeg mig selv:

Kjenner ikke det store danske folk fra de tusen hjem, fra bygd og by, til den historiske bakgrunn for denne sak?

Norges biland i Norskehavet, alle som en, blev løiet vekk fra moderlandet Norge ved unionsoppløsningen i Kiel i 1814. Kjenner ikke det store danske folk til denne ugjendrivelige og så triste sannhet?

Da må jeg svare selv: Å nei dessverre, for kjente dette gamle kulturfolk sin historie, vilde det sope vekk de politikere som ved sin holdning forsumper det sterkeste samhold historien vilde ha kjent — Nordens samhold.

Finnes der da ikke én mann dernede som våger å stå frem å tale «Roma midt imot» og få satt de små politikere på plass! Det nordiske samhold svekkes fra dag til dag så lenge ikke Danmark innbyr til forhandling og søker å gjøre god igjen uretten fra 1814. Et lands morallover må ha samme gyldighet for staten som for den private.

Det Danmark vinner ved å oprettholde denne urettferdighet ved små og store fornærmelser mot kjempende nordmenn på det gamle biland Grønland, det taper Danmark i tusenfold — både moralsk og økonomisk.

Gjør rett mot Norge og det nordiske samhold vil lyse som et eksempel over verden.

Erling Bjørnson.
Stortingsmann.

Grønland skal bli norsk....

Jeg svarer ja på begge spørsmål.

Wilhelm Dietrichson.
Generalsekretær.

U-trykkelig mening....

Jeg blir så forbannet hver gang jeg tenker på denne affæren at jeg ikke vil kunne besvare de tilstillede spørsmål på en måte som er egnet til gjengivelse i trykt form.

Ellef Ringnes.
Generalkonsul.

Norge har et moralsk krav....

Jeg svarer ja til begge spørsmål.

Wilhelm Rasmussen.
Billedhugger, professor.

Et hederlig oppgjør....

Sykdom gjør at jeg ingen begrunnelse kan gi. Jeg må innskrenke mig til å svare ja til begge spørsmål.

C. Gulbranson.
General.

Fiender i våre egne rekker....

1) Ja. Men jeg har ikke lyst til ennå en gang å være med på kampen for dette moralske krav med fiender i våre egne rekker. Den bitterhet som efter nederlaget sist blev sittende igjen hos mig, er rettet mot nordmenn.

2) Ja. Men jeg tror ikke på betydningen av et halvnorsk-dansk oppgjør. Vi duer ikke i mellomfolkelige saker før vi selv er blitt et folk.

Thorvald Aadahl.
Redaktør.

Et ordentlig oppgjør....

I anledning av Deres fremsatte to spørsmål svarer jeg:

Ubetinget ja!

At «et ordentlig og hederlig norsk-dansk oppgjør» blir gjort nå, vil være av den største betydning for Norden og Europa.

Gunnar Isachsen.
Major.

bestyrer av Norsk Sjøfartsmuseum.

Det er en mengde andre svar — alle vil ha reelt oppgjør med Danmark. Dertil inneholder heftet en rekke utmerkede artikler om Grønlandssaken. Interesserte bør kjøpe «Ragnarok».

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: **Norges Handels- og
Sjøfartstidende**

12-5-89

g
Foranlediget ved noen uttalelser i
«Ragnarok» ser det ut til at man i Dan-
mark frykter for at Norge skal benytte
anledningen til å ta sig til rette i Grøn-
landsspørsmålet.

Man kan i Danmark være helt trygg.
Det er ganske visst mange folk i
Norge som er misfornøyd med Grøn-
lands-sakens resultat, men nordmenn
hører ikke til dem som bruker å be-
rike sig på sine venner, når de er i
vanskeligheter.

Aftenposten m: 23K

12 Mai 1939.

Grønlandsspørsmålet i Danmarks Folketing.

København, 11. mai.

(NTB.) Under debatten i folketinget i kveld om loven om tilleggsbevilgninger uttalte folketingets vicepresident, Vanggaard (venstre): Et norsk tidsskrift som bærer navnet Ragnarok er fra Norge blitt sendt til noen av riksdagens medlemmer, deriblandt mig. Tidsskriftet inneholder en rekke uttalelser av nordmenn. Uttalelsene går ut på å løse det såkalte «Grønlandsspørsmål» på den måte at Grønland skal tilfalle Norge. Redaksjonen av tidsskriftet går så kraftig til verks at det i inntatte notiser anfører endog særdeles lavtliggende angrep på en danske som står de omtalte krav i veien. Man må derfor bli forbauset over at det ikke bare er folk som Smedal og Hoel, men også etpar kjente avisredaktører, en tidligere utenriksminister, en statsråd, etpar betydelige forfattere, en fykesmann, to prester, en professor og mange andre som ikke kan regnes til ubetydelighetenes verden, som har skrevet innlegg i et slikt tidsskrift. Artiklene holder sig til de såkalte krav. Nogen forlanger endog at de skal tvinges frem og bare en enkelt har betingelsen: en vennskapelig løsning med Danmark. En imøtegåelse av alle disse såkalte krav er heldigvis fremkommet i den norske statsministers organ Arbeiderbladet.

Denne imøtegåelse later imidlertid til å ha gydt olje på ilden, og det samme gjelder en uttalelse av den danske dr. Heerfordt, hvis arbeide for nordisk forståelse er kjent og skattet av alle. Dr. Heerfordt har for å glede nordmennene foreslått en deling av Grønland. Den østlige del skulde da tilfalle Norge eller en felles nordisk administrasjon av Grønland. Vi dansker er sterkt interessert i forståelse og vennskap mellom Nordens folk, og av den grunn inngikk vi Øst-Grønlandstraktaten av 1924. Denne traktat fikk ikke

den mottagelse i Norge som vi hadde håbet på. Og et tidsskrift som det nevnte med uttalelser av fremtredende nordmenn virker ikke oppløftende på oss dansker. Det er ennu en kjærkommen anledning til å si til de nordmenn som vil ha Grønland tilbake, at de glemmer den vesentligste ting, nemlig grønlandernes eget ønske. Man kan ikke uten videre avstå dem fra ett land til et annet. Grønlanderne er ikke lenger eskimoer — de er en blandingsrase hvor det danske element er betydelig. De er innstillet på å arbeide sig videre frem ved å tilegne sig dansk sprog og kultur. Alene det nynorske sprog vilde her være en hindring for en tilnærmet se til nordmennene.

Grønlanderne har egne representative organer som skal spørres i alle viktige saker angående Grønland, og det var forbitrelse over at de ikke blev spurt angående traktaten med Norge av 1924. Hvis de var blitt spurt, vilde deres svar sikkert blitt et nei, og det er ikke den minste grunn til å anta at det vilde falle anderledes ut hvis de fikk spørsmålet om landets overdragelse til Norge forelagt. På bakgrunn av realiteter mener jeg å ha påvist at de norske krav hører hjemme i fantasiens verden. Ser man historisk på saken døde de norske kolonister ut i 1350 fordi Norge ikke lenger selte på Grønland. Grønlandernes hele nye kultur og civilisasjon er dansk. Historisk sett har Danmark større rett til Skåne enn Sverige har, men Skåne er i våre dager blitt broen mellom Danmark og Sverige.

Statsminister Stauning beklaget tonen som gikk gjennom artiklene i Ragnarok. Imidlertid var man ikke herre over at slike overfall kunde fremkomme, sa han. Det vilde allikevel ikke lykkes å forstyrre det gode samarbeide med Norge, like så litt som vårt forhold til Grønland som var bestemt av avgjørelsen ved Haagdomstolen.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

skriver den

12 MAJ 1939

De norske Grønlands-Krav

Hvad Nordmændene har glemt eller overser

Under Folketingets Forhandlinger igaar Aftes om Til-lægsbevillingsloven vendte Folketingsmand Vanggaard sig med megen Styrke mod den sidste Tids fornyede norske Krav paa Grønland. Hr. Vanggaard udtalte:

Et norsk Tidsskrift, der bærer Titlen „Ragnarok“, er fra Norge tilsendt nogle af Rigsdagens Medlemmer, deriblandt mig. Tidsskriftet indeholder en Række Udtalelser af Nordmænd. Udtalelser, der gaar ud paa at løse det saakaldte „grønlandske Spørgsmaal“ paa den Maade, at Grønland skal tilfalde Norge.

Redaktionen af Tidsskriftet gaar saa kraftigt til Værks, at det i særlige Notitser anfører endog særdeles lavtliggende personlige Angreb paa en Dansker, som staar de omtalte Krav i Vejen. Man maa derfor forbavses over, at det ikke blot er Folk som Smedal og Hoel, den første kendt som Forslagsstiller til Flytning af Danmarks og Nordens Grænse, et Forslag der utvetydigt og virkningsfuldt blev tilbagevist af fhv. Statsminister Mowinckel, men at et Par kendte Bladredaktører, en tidligere Udenrigsminister, en Statsraad, et Par betydende Forfattere, en Fylkesmand, to Præster, en Professor og mange andre, der ikke kan regnes til Ubetydelighedernes Verden har skrevet Indlæg til Optagelse i et saadant Tidsskrift. Artiklerne holder sig stærkt til de saakaldte Krav, nogle forlanger endog, at de skal tvinges frem, og kun en enkelt har Betingelsen: en venlig Løsning med Danmark.

En Imødegaaelse af alle disse saakaldte Krav er glædeligvis foregaaet i den norske Statsministers Organ „Arbejderbladet“.

Bidraget til at have gydt Olie paa Ilden og stærkt udnyttet er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerfordt, hvis slidsomme og velmente Arbejde for nordisk Samvirke og Samforstaaelse er kendt og skattet. Dr. Heerfordt har for at glæde Nordmænd foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst da skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. Det første, men ikke det sidste, har interesseret Nordmænd, og Dr. Heerfordts Udtalelser er da ogsaa anført og udnyttet i Tidsskriftet.

Nu er vi danske jo stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlandstraktaten af 1924, som imidlertid ikke bragte Ro og ikke fik den Paaskønnelse i Norge, som man hernede havde haabet paa.

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sindede Grandelande, en Opfattelse som heller ikke i Nutiden savner Vidnesbyrd i Norge — jeg nævner saaledes „Arbejderbladet“s Artikel og Mowinckels Tale

burde nævne disse Realiteter paa Baggrund af hvilke den omtalte norske Agitation hører hjemme i Fantasiens Verden.

Ser man historisk paa Sagen, da uddøde de islandske Kolonister i Grønland — de gamle Nordboere — omkring 1450. Og hvorfor? Fordi Norge ophørte med Besejlingen. Grønlændernes hele nutidige Civilisation og Kultur er dansk.

Men vil man tage historisk paa Tingene, da har Danmark jo langt mere Ret til de skaanske Lande for Eksempel. Men vi danske har den nutidige Opfattelse, at hvor smertefulde disse Landetab end har været for os, saa mener vi ikke, at det er vor Tids Sag at gaa i Rette dermed. Vi regner med, at disse Lande er blevet iblandt Brødre-folk, og Skaane er i vore Dage for os Broen mellem Danmark og Sverige.

Redaktionen af Tidsskriftet gaar saa kraftigt til Værks, at det i særlige Notitser anfører endog særdeles lavtliggende personlige Angreb paa en Dansker, som staar de omtalte Krav i Vejen. Man maa derfor forbavses over, at det ikke blot er Folk som Smedal og Hoel, den første kendt som Forslagsstiller til Flytning af Danmarks og Nordens Grænse, et Forslag der utvetydigt og virkningsfuldt blev tilbagevist af fhv. Statsminister Mowinckel, men at et Par kendte Bladredaktører, en tidligere Udenrigsminister, en Statsraad, et Par betydende Forfattere, en Fylkesmand, to Præster, en Professor og mange andre, der ikke kan regnes til Ubetydelighedernes Verden har skrevet Indlæg til Optagelse i et saadant Tidsskrift. Artiklerne holder sig stærkt til de saakaldte Krav, nogle forlanger endog, at de skal tvinges frem, og kun en enkelt har Betingelsen: en venlig Løsning med Danmark.

En Imødegaaelse af alle disse saakaldte Krav er glædeligvis foregaaet i den norske Statsministers Organ „Arbejderbladet“.

Bidraget til at have gydt Olie paa Ilden og stærkt ndnyttet er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerfordt, hvis slidsomme og velmente Arbejde for nordisk Samvirke og Samforstaaelse er kendt og skattet. Dr. Heerfordt har for at glæde Nordmænd foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst da skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. Det første, men ikke det sidste, har interesseret Nordmænd, og Dr. Heerfordts Udtalelser er da ogsaa anført og udnyttet i Tidsskriftet.

Nu er vi danske jo stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlandstraktaten af 1924, som imidlertid ikke bragte Ro og ikke fik den Paaskønnelse i Norge, som man hernede havde haabet paa.

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sindede Grandelande, en Opfattelse som heller ikke i Nutiden savner Vidnesbyrd i Norge — jeg nævner saaledes „Arbejderbladet“s Artikel og Mowinckels Tale — saa virker en Pjece som den omtalte med Udtalelser af betydende Navne paa Baggrund af Pjecens hele Tone og Indhold ikke just opløftende paa dansk Sind. Der synes da nu at være en paa-trængt Anledning til at faa sagt til de Nordmænd, der vil have Grønland, at de glemmer den væsentligste Ting, nemlig *hvad Grønlænderne selv kan tænke og mene om denne Sag*. De regner aabenbart Grønlænderne for en Slags vilde Mennesker, som man uden videre kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet. Grønlænderne af i Dag har gennem Kirke og Skole tilegoet sig en væsentlig Kultur, de er ikke mere Eskimoer, men en Blandingsrace, hvoraf det danske Element er en betydelig Part. De er indstillet paa yderligere at arbejde sig frem til Kundskab i dansk Sprog og Kultur og har paa dette Omraade gjort betydelige Fremskridt.

Grønlænderne har egne repræsentative Organer — de to Landsraad — der skal spørges i alle vigtige Sager angaaende Grønland, og der var Forbitrelse over, at de ikke blev spurgt angaaende Traktaten med Norge af 1924. Var de blevet spurgt, var Svaret sikkert blevet et Nej, og der er ikke den mindste Grund til at antage, at det vilde falde anderledes ud, dersom Spørgsmaalet stod om Landets Overdragelse til Norge.

Jeg har ved denne Lejlighed ment at

nutidige Civilisation og Kultur er dansk. Men vil man tage historisk paa Tingene, da har Danmark jo langt mere Ret til de skaanske Lande for Eksempel. Men vi danske har den nutidige Opfattelse, at hvor smertefulde disse Landetab end har været for os, saa mener vi ikke, at det er vor Tids Sag at gaa i Rette dermed. Vi regner med, at disse Lande er blevet iblandt Brøderfolk, og Skaane er i vore Dage for os Broen mellem Danmark og Sverige.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,895

Bladet:

Berlingske Tidende

12 MAJ 1939
skriver den

Svar paa norske Udtalelser om Grønland

Hr. Vanggaard tager Ordet i Folketinget

UNDER den politiske Generaldebat i Aftes i Folketinget tog Venstremanden Hr. Vanggaard Ordet for at svare paa en Række Udtalelser om Grønland, som er offentliggjort i et norsk Tidsskrift „Ragnarok“. Udtalelserne gaar ud paa at „løse“ det saakaldte grønlandske Spørgsmaal paa den Maade, at Grønland skal tilhøre Norge.

Hr. Vanggaard udtalte bl. a.:

Man maa forbavses over, at det ikke blot er Folk som Smedal og Hoel, men at et Par kendte Bladredaktører, en tidligere Udenrigsminister, en Statsraad, et Par betydende Forfattere, en Fylkesmand, to Præster, en Professor og mange andre, der ikke kan regnes til Ubetydelighedernes Verden, har skrevet Indlæg til Optagelse i et saadant Tidsskrift. Artiklerne holder sig stærkt til de saakaldte Krav, nogle forlanger endog, at de skal tvinges frem, og kun en enkelt har Betingelsen: en venlig Løsning med Danmark.

Bidraget til at have gydt Olie paa Ilden og stærkt udnyttet er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerfordt, hvis slidsomme og velmente Arbejde for nordisk Samvirke og Samforstaaelse er kendt og skattet. Dr. Heerfordt har for at glæde Nordmænd foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst da skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. Det første, men ikke det sidste, har interesseret Nordmænd, og Dr. Heerfordts Udtalelser er da ogsaa anført og udnyttet i Tidsskriftet.

Hvad siger Grønlænderne selv?

Nu er vi Danske jo stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlandstraktaten af 1924, men som ikke bragte Ro og ikke fik den Paaskønnelse i Norge, som man hernede havde haabet paa.

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sindede Grandelande virker en Piece som den omtalte med Udtalelser af betydende Navne paa Baggrund af Pjecens hele Tone og Indhold ikke just opløftende paa danske Sind. Der synes da nu at være en paatrængt Anledning til at faa sagt til de Nordmænd, der vil have Grønland, at de glemmer den væsentligste Ting, nemlig hvad Grønlænderne selv kan tænke og mene om denne Sag. De regner aabenbart Grønlænder-

ne for en Slags vilde Mennesker, som man uden videre kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet, Grønlænderne af i Dag har gennem Kirke og Skole tilegnet sig en væsentlig Kultur, de er ikke mere Eskimoer, det er en Blandingsrace, hvoraf det danske Element er en betydelig Part, de er indstillet paa yderligere at arbejde sig frem til Kundskab i dansk Sprog og Kultur og har paa dette Omraade gjort betydelige Fremskridt.

Grønlænderne har egne repræsentative Organer, de to Landsraad, der skal spørges i alle vigtige Sager angaaende Grønland; og der var Forbitrelse over, at de ikke blev spurgt angaaende Traktaten med Norge af 1924; var de blevet spurgt, var Svaret sikkert blevet et Nej, og der er ikke den mindste Grund til at antage, at det vilde falde anderledes ud, dersom Spørgsmaalet stod om Landets Overdragelse til Norge.

Ser man historisk paa Sagen, da uddøde de islandske Kolonister i Grønland, de gamle Nordboere omkring 1450, og hvorfor, fordi Norge ophørte med Besejlingen. Grønlændernes hele nutidige Civilisation og Kultur er dansk.

Det norske Folk kan ikke bifalde en saadan Form

Statsminister Stauning takkede Hr. Vanggaard for disse Udtalelser og tilføjede:

— Jeg beklager, at et saadant Sprog kan føres fra et Broderland, men det er en Trøst, at det er utænkeligt, at det norske Folk kan bifalde en saadan

Form for Meningsudveksling. Man har Grund til at forundre sig over et saadant Overfald. Det skete ændrer dog ikke det danske Folks Opfattelse af vort Forhold til Norge eller til Grønland.

mb—

ST. REGNEGADE 2, KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,905

Bladet:

Politiken

12 MAJ 1939

skriver den

Dansk Svar til norske Grønlands-Fantaster

Folketingsmand Vanggaard imødegaar i Folketinget kraftigt nye norske Krav paa Grønland

I Folketingets Møde i Aftes tog Vanggaard (V), der er Medlem af det grønlandske Udvalg, Ordet og vendte sig skarpt imod nogle nye Udslag af den norske Grønlands-Agitation.

Hr. Vanggaard nævnte, at der i et norsk Tidsskrift „Ragnarok“, som er omdelt til Folketingets Medlemmer, er fremsat en Række Udtalelser af Nordmænd, som gaar ud paa at løse „det grønlandske Spørgsmaal“ paa den Maade, at Grønland skal tilfalde Norge. Taleren nævnte, at Tidsskriftet retter lavtliggende personlige Angreb paa en Dansker, som staar de norske Krav i Vejen, og han udtalte sin Forbavselse over, at det ikke blot er Folk som Smedal og Hoel, der har leveret Indlæg, men at ogsaa et Par Redaktører, en tidligere Udenrigsminister, en Statsraad, et Par betydende Forfattere, en Professor og mange andre, der ikke kan regnes til Ubetydelighedernes Verden, har leveret Indlæg, hvori det kræves, at Kravene skal tvinges frem — kun en enkelt har som Betingelse, at det sker ved en venlig Løsning med Danmark.

Hr. Vanggaard udtalte sin Glæde over, at den norske Statsministers Organ „Arbejderbladet“ har imødegaaet de nævnte Krav, og han udtalte derefter:

Østgrønlands-Traktaten var et dansk Offer for at bringe Ro

Bidraget til at gyde Olie paa Ilden er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerforth, hvis velmente Arbejde for nordisk Samvirke er kendt og skattet. Dr. Heerforth har for at glæde Nordmændene foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. Det første, men ikke det sidste har interesseret Nordmændene, og Dr. Heerforth's Udtalelser er da ogsaa udnyttet i Tidsskriftet.

Vi Danske er stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlands-Traktaten af 1924, men den bragte ikke Ro og fik ikke den Paaskønnelse, som vi hernede havde haabet.

Nordmændene glemmer, hvad Grønlænderne selv mener

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sindede Grandelande, en Opfattelse som heller ikke i Nutiden savner Vidnesbyrd i Nor-

ge, saa virker en Pjece som den omtalte med Udtalelser af betydende Navne paa Baggrund af Pjecens hele Tone og Indhold ikke just opløftende paa danske Sind. Der synes da nu at være en paatrængt Anledning til at faa sagt til de Nordmænd, der vil have Grønland, at de glemmer den væsentligste Ting, nemlig hvad Grønlænderne selv kan tænke og mene om denne Sag. De regner aabenbart Grønlænderne

Hr. Vanggaard i Samtale med Statsministeren.

for en Slags vilde Mennesker, som man uden videre kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet, Grønlænderne af i Dag har gennem Kirke og Skole tilegnet sig en væsentlig Kultur, de er ikke mere Eskimoer, det er en Blandingsrace, hvorefter det danske Element er en betydelig Part, de er indstillet paa yderligere at arbejde sig frem til Kundskab i dansk Sprog og Kultur og har paa dette Omraade gjort betydelige Fremskridt, alene det ny-norske Sprog vilde der være en Hindring for en Tilnærmelse til Nordmændene.

Grønlænderne vil svare Nej til at komme under Norge

Grønlænderne har egne repræsentative Organer, de to Landsraad, der skal spørges i alle vigtige Sager angaaende Grønland; og der var Forbitrelse over, at de ikke blev spurgt angaaende Traktaten med Norge af 1924; var de blevet spurgt, var Svaret sikkert blevet et Nej, og der er ikke Grund til at antage, at det vilde falde anderledes ud, dersom Spørgsmaalet stod om Landets Overdragelse til Norge.

Jeg har ved denne Lejlighed ment at burde nævne disse Realiteter paa Baggrund af hvilke, den omtalte norske Agitation hører hjemme i Fantasiens Verden. Ser man historisk paa Sagen, da ud-

døde de islandske Kolonister i Grønland de gamle Nordboer omkring 1450, hvorfor? Fordi Norge ophørte med Besejlingen. Grønlændernes hele nutidige Civilisation og Kultur er dansk.

Men vil man tage historisk paa Tingene, da har Danmark jo langt mere Ret til de skaanske Lande for Eksempel. Men vi Danske har den nutidige Opfattelse, at hvor smertefuldt disse Landetab end har været for os, saa mener vi ikke, at det er vor Tids Sag at gaa i Rette dermed. Vi regner med, at disse Lande er blevet iblandt Brødrefolk, og Skaane er i vore Dage for os Broen mellem Danmark og Sverige.

Bifaldes næppe af det norske Folk

Statsministeren: — Jeg takker Hr. Vanggaard for hans Udtalelser. Jeg deltager i hans Beklagelse over, at et saadant Sprog som i den norske Pjece føres fra et Naboland. Der er kun den Trøst, at det norske Folk næppe bifalder en saadan Meningsudveksling. Der er Grund til at forundre sig herover, men det skal ikke forhindre, at vi fortsat ønsker det bedste Forhold til Norge, og det skal heller ikke hindre os i at bevare vort Forhold til Grønland, navnlig ikke efter Afgørelsen, der faldt i Haag.

12 Mai 1939.

Dansk Svar til norske Grønlands-Fantaster

Folketingsmand Vanggaard imødegaar i Folketinget kraftigt nye norske Krav paa Grønland

I Folketingets Møde i Aftes tog Vanggaard (V), der er Medlem af det grønlandske Udvalg, Ordet og vendte sig skarpt imod nogle nye Udslag af den norske Grønlands-Agitation.

Hr. Vanggaard nævnte, at der i et norsk Tidsskrift „Ragnarok“, som er omdelt til Folketingets Medlemmer, er fremsat en Række Udtalelser af Nordmænd, som gaar ud paa at løse „det grønlandske Spørgsmaal“ paa den Maade, at Grønland skal tilfalde Norge. Taleren nævnte, at Tidsskriftet retter lavtliggende personlige Angreb paa en Dansker, som staar de norske Krav i Vejen, og han udtalte sin Forbavselse over, at det ikke blot er Folk som Smedal og Hoel, der har leveret Indlæg, men at ogsaa et Par Redaktører, en tidligere Udenrigsminister, en Statsraad, et Par betydende Forfattere, en Professor og mange andre, der ikke kan regnes til Ubetydelighedernes Verden, har leveret Indlæg, hvori det kræves, at Kravene skal tvinges frem — kun en enkelt har som Betingelse, at det sker ved en venlig Løsning med Danmark.

Hr. Vanggaard udtalte sin Glæde over, at den norske Statsministers Organ „Arbejderbladet“ har imødegaaet de nævnte Krav, og han udtalte derefter:

Østgrønlands-Traktaten var et dansk Offer for at bringe Ro

Bidraget til at gyde Olie paa Ilden er en Rundskrivelse fra den danske Dr. Heerforth, hvis velmente Arbejde for nordisk Samvirke er kendt og skattet. Dr. Heerforth har for at glæde Nordmændene foreslaaet en Deling af Grønland, hvis Østkyst skulde tilfalde Norge, eller en fælles skandinavisk Administration af Grønland. Det første, men ikke det sidste har interesseret Nordmændene, og Dr. Heerforth's Udtalelser er da ogsaa udnyttet i Tidsskriftet.

Vi Danske er stærkt interesseret i Samforstaaelse og Venskab mellem Nordens Folk, og som et Offer til dette var fra dansk Side Østgrønlands-Traktaten af 1924, men den bragte ikke Ro og fik ikke den Paaskønnelse, som vi hernede havde haabet.

Nordmændene glemmer, hvad Grønlænderne selv mener

Ud fra Opfattelsen af Danmark og Norge som hinanden venligt sindede Grandelande, en Opfattelse som heller ikke i Nutiden savner Vidnesbyrd i Nor-

ge, saa virker en Pjece som den omtalte med Udtalelser af betydende Navne paa Baggrund af Pjecens hele Tone og Indhold ikke just opløftende paa danske Sind. Der synes da nu at være en paatrængt Anledning til at faa sagt til de Nordmænd, der vil have Grønland, at de glemmer den væsentligste Ting, nemlig hvad Grønlænderne selv kan tænke og mene om denne Sag. De regner aabenbart Grønlænderne

Hr. Vanggaard i Samtale med Statsministeren.

for en Slags vilde Mennesker, som man uden videre kan afstaa fra en Stat til en anden.

Dette er jo ikke Tilfældet, Grønlænderne af i Dag har gennem Kirke og Skole tilegnet sig en væsentlig Kultur, de er ikke mere Eskimoer, det er en Blandingsrace, hvoraf det danske Element er en betydelig Part, de er indstillet paa yderligere at arbejde sig frem til Kundskab i dansk Sprog og Kultur og har paa dette Omraade gjort betydelige Fremskridt, alene det ny-norske Sprog vilde der være en Hindring for en Tilnærmelse til Nordmændene.

Grønlænderne vil svare Nej til at komme under Norge

Grønlænderne har egne repræsentative Organer, de to Landsraad, der skal spørges i alle vigtige Sager angaaende Grønland; og der var Forbitrelse over, at de ikke blev spurgt angaaende Traktaten med Norge af 1924; var de blevet spurgt, var Svaret sikkert blevet et Nej, og der er ikke Grund til at antage, at det vilde falde anderledes ud, dersom Spørgsmaalet stod om Landets Overdragelse til Norge.

Jeg har ved denne Lejlighed ment at burde nævne disse Realiteter paa Baggrund af hvilke, den omtalte norske Agitation hører hjemme i Fantasiens Verden.

Ser man historisk paa Sagen, da ud-

døde de islandske Kolonister i Grønland, de gamle Nordboer omkring 1450, og hvorfor? Fordi Norge ophørte med Besejlingen. Grønlandernes hele nutidige Civilisation og Kultur er dansk.

Men vil man tage historisk paa Tingene, da har Danmark jo langt mere Ret til de skaanske Lande for Eksempel. Men vi Danske har den nutidige Opfattelse, at ihvor smertefuldt disse Landetab end har været for os, saa mener vi ikke, at det er vor Tids Sag at gaa i Rette dermed. Vi regner med, at disse Lande er blevet iblandt Brødrefolk, og Skaane er i vore Dage for os Broen mellem Danmark og Sverige.

Bifaldes næppe af det norske Folk

Statsministeren: — Jeg takker Hr. Vanggaard for hans Udtalelser. Jeg deltager i hans Beklagelse over, at et saadant Sprog som i den norske Pjece føres fra et Naboland. Der er kun den Trøst, at det norske Folk næppe bifalder en saadan Meningsudveksling. Der er Grund til at forundre sig herover, men det skal ikke forhindre, at vi fortsat ønsker det bedste Forhold til Norge, og det skal heller ikke hindre os i at bevare vort Forhold til Grønland, navnlig ikke efter Afgørelsen, der faldt i Haag.

Morgueproben

12 Mai 1939.

Grønlanderne vil ikke til Norge.

De norske krav under debatt i Folketinget.

København, 11. mai.

(N.T.B.) Under debatten i Folketinget i kveld om loven om tilleggsbevilgninger uttalte Folketingets visepresident Vanggaard (venstre) bl. a.: Et norsk tidsskrift, som bærer navnet «Ragnarok» er fra Norge blitt sendt til noen av riksdagens medlemmer. Tidsskriftet inneholder en rekke uttalelser av nordmenn. Uttalelsene går ut på å løse det såkalte «Grønlands-spørsmål» på den måte at Grønland skal tilfalle Norge. Man må bli forbauset over at det ikke bare er folk som Smedal og Hoel, men også mange andre som ikke kan regnes til ubetydelighetenes verden, som har skrevet innlegg i et slikt tidsskrift.

Vi dansker er sterkt interessert i forståelse og vennskap mellom Nordens folk, og av den grunn inngikk vi Øst-Grønlands-traktaten av 1924. Denne traktat fikk ikke den mottagelse i Norge som vi hadde håpet på.

Det er ennå en kjærkommen anledning til å si til de nordmenn som vil ha Grønland tilbake, at de glemmer den vesentligste ting, nemlig grønlanderne eget ønske. Man kan ikke uten videre avstå dem fra et land til et annet. Grønlanderne er ikke lenger eskimoer — de er en blandingsrase, hvor det danske element er betydelig. De er innstillet på å arbeide sig videre frem ved å

tilegne sig dansk sprog og kultur. Alene det nynorske sprog vilde her være en hindring for en tilnærmelse til nordmennene.

Grønlanderne har egne representative organer som skal spørres i alle viktige saker angående Grønland, og det var forbitrelse over at de ikke blev spurt angående traktaten med Norge av 1924. Hvis de var blitt spurt vilde deres svar sikkert blitt et nei, og det er ikke den minste grunn til å anta at det vilde falle anderledes ut hvis de fikk spørsmålet om landets overdragelse til Norge forelagt. På bakgrunn av realiteter mener jeg å ha påvist at de norske krav hører hjemme i fantasiens verden. Ser man historisk på saken, døde de norske kolonister ut i 1350 fordi Norge ikke lenger seilet på Grønland. Grønlanderne hele nye kultur og civilisasjon er dansk.

Statsminister Stauning takket Vanggaard for hans uttalelser, og beklaget sig over den tone som gikk gjennom artiklene i «Ragnarok». Man var imidlertid, sa han, ikke herre over at slike overfall kunde fremkomme. Det vilde imidlertid ikke lykkes å forstyrre det gode samarbeid med Norge like så litt som vårt forhold til Grønland, som var bestemt av avgjørelsen ved den faste domstol for mellomfolkelig rettspleie i Haag.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: *Arbeideren*

Oslo 12/5. 29.

Hvordan Grøn- landsaktivistene skjemmer ut landet.

**Den danske riksdag gir
„Ragnarok“-Smedal
& Co. det glatte lag.**

KØBENHAVN: I Folketingets møte i går grep visepresidenten Vanggaard ordet og påtalte skarpt de uttalelser som det norske «tids-skrift» Ragnarok har brakt fra menn som tildels innehar betydelige offentlige stillinger i Norge, om Grønlandsspørsmålet. Taleren ga disse

grønlandsaktivister med dr. Smedal og dosent Hoel i spissen det glatte lag og beklaget at det ble gjort slike onnsinnede forsøk på å rothugge det dansk-norske vennskap. På den annen side pekte også taleren på at aktivistene står helt alene og isolert i Norge.

I den påfølgende debatt ga statsminister Stauning sin tilslutning til Vanggaards uttalelser.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: Arbeiderbladet

Smedals

Ragnarok — nasjonalisme.

Grønlandsaktivistenes tidsskrift heter «Ragnarok», og navnet er rammende, ti deres mål — norsk suverenitet over Grønland og om mulig Færøyaner — kan bare nåes hvis Danmark bryter sammen under en ny europeisk krig. Det kan vanskelig være noen annen mulighet aktivistene for alvor regner med, ti enkeltes sentimentale appell til det danske folk om frivillig å gjøre «urett i Kiel» god igjen, vil sikkert ikke føre frem. Og et forsvarsforbund med Danmark som vederlag er utelukket.

Derfor må det være Danmarks fallitt aktivistene regner med, hvis de tenker logisk. I virkeligheten vilde Norge — navnlig et nøytralt Norge som ikke tok del i krigen på motsatt side — sikkert ikke bli godkjent som fordringshaver ved oppjøret av Danmarks bo.

«Ragnarok» har nylig utgitt et «spesialnummer om Grønland og Færøyaner», hvis innhold det neppe er klokt å tie til med mindre det derved kunde ties ihjel. Ellers risikerer man at det som uimotsagt blir fremstilt som uimotsigelig og vil virke forgiftende på sinnet i enkelte lag av vårt folk. Redaksjonen har rettet et rundspørsmål om Grønlandsspørsmålet til en rekke menn og kvinner som redaksjonen ophøier til «Norges beste menn», og den påstår at kravet om Grønland nå er blitt «et folkekrav i Norge».

På grunnlag av selvstendige undersøkelser, også arkivstudier, har jeg i tidligere artikler i «Arbeiderbladet» fremholdt mitt syn på Grønlands stilling i den dansk-norske helstaten, og jeg kan ikke nå ta hele spørsmålet op igjen. Men da jeg blir angrepet, vil jeg kort fastslå hovedpunktene i min tankegang.

1. Bare de norske kolonister i Øst- og Vestbygden (begge i virkeligheten på vestkysten) gav sig inn under Norge i middelalderen. Eskimoene («skrellingene») stod aldri under norsk overhøyhet, men angrep de norske.

2. Gjennom et par hundre år hadde Norge ingen forbindelse med Grønland. De norske kolonister døde enten helt ut eller gikk muligens delvis op i eskimofolket. Det er derfor meningsløst å opfatte Grønland som vedblivende norsk eiendom i denne tid, selv om enkelte dansk-norske konger hevdet dette standpunkt.

3. Da den nye kolonisasjon på Grønland begynte med Hans Egedes misjon 1721, var Norge og Danmark en helstat. Derfor kunde Norge ikke få landet som en særnorsk koloni, like litt som Skottland etter foreningen med England til Storbritannia kunde erhverve særskotske kolonier.

4. I januar 1814, da Kielerfreden

blev sluttet, var Grønland norsk-dansk felleseie, ganske som de vestindiske øyer.

5. Kielerfreden må bedømmes ut fra den tids synsmåter. Dessuten håpet Frederik VI og Kristian Frederik på en gjenforening av rikene. Mot denne tankegang blir det selvfølgelig innvendt at Haagerdommen anerkjente at Grønland var bare norsk i januar 1814.

Det kan ikke være formastelig av mig å uttale at jeg anser denne uttalelse som juridisk uholdbar, når aktivistene hevder at dommen var uriktig i andre henseender.

Danmarks advokater gjorde en stor feil da de prosederte på at Grønland kontinuerlig fra middelalderen hadde vært først en særnorsk, senere en norsk-dansk koloni. De skulde ha holdt sig utelukkende til den folkerettslige stilling fra 1721 av.

Min holdning i hele striden har vært bestemt først og fremst av mitt her skisserte grunnsyn, men dernest av uvilje mot at et folk vedblir å kretse om en formentlig eller virkelig urett for lange tider (nå 125 år) siden og ypper kiev med et annet folk av denne grunn, skjønt alle de eventuelt ansvarlige personer for lengst er døde.

mot nasjonalismen. Nasjonalismen har en vesentlig del av skylden for krigsfaren i Europa nå.

Fedrelandskjærighet er en verdifull positiv følelse i et folks liv, fullt forenlig med vennskap og aktelse for andre folk, og jeg har hevdet dens rettmessighet på en tid da arbeiderne etter mitt skjønn for ensidig fremholdt internasjonalsmen. Jeg har alltid hevdet både fedrelandskjærighet og internasjonal samfølelse og advart mot «enten — eller».

Men nasjonalisme bunner i selvgodhet, retthaveri, maktsyke og avler hat til og forakt for andre folk. Derfor skader nasjonalismen freden mellom menneskene. Nasjonalisme er vesentlig en negativ følelse.

Grønlandsaktivismen fremmer hat til Danmark og det danske folket. Dette kommer tydelig frem i flere av svarene i «Ragnarok». Redaktør Agnar Skreidsvoll skriver (s. 78) bl.a.: «Den danske trækingsoga på Færøyaner og på Grønland må snart taka ende. Røynsla i dei andre norrøne landi hev synt at danskane sluttar ikkje med å trælka so lenge dei hev makt til det.»

Redaktør Albert Joleik skriver (s. 92) bl. a.:

«Den «tyske» måten t. d. med nokre skip med små kanoner, og førselskip til å hente heim alle danskane, er nok til å få Grønland og Færøyaner att til Noreg (og til å løyse resten av danskestyringi yoe Island). Det vært kanskje ikkje en drope blod spilt, men um so var, for det væl.

Anten Grønland og Færøyaner høyrer til Noreg eller Danmark, kjem det jamt til å vera mishøve millom Danmark og Noreg, avdi danskane er det folk som det er, i fred og ufred. Og kanskje det er betre for Noreg di kallere det er millom oss og Danmark.»

Joleik foreslår altså likefrem en norsk militær ekspedisjon til Grønland og Færøyaner (og Island?). Det vil si krig med Danmark. Og han ønsker at forholdet alltid skal være så kaldt som mulig.

Også andre innlegg hisser mot Danmark, om enn ikke så ondartet.

Den tyskvennlige dr. juris H. H. Aall (som forsvarte Tysklands invasjon i Belgia 1914) påstår (s. 81): «Danmark synes framdeles å ha aspirasjoner sydover.»

Danmark hadde ved Versaillesfreden kunnet få meget mer av Slesvig enn det ønsket, men viste klokt måtehold. Insinuasjonen er grunnløs.

Norge har bare økonomiske interesser å vareta på Grønland, de «nasjonale» krav er dum og skadelig romantikk.

Grønland har ikke noen undertrykte bosittende norske innbyggere som stunder etter gjenforening med Norge. En avstemning, under internasjonal kontroll, i det eskimodanske blandingsfolk vilde sikkert ikke gi flertall for tilslutning til Norge.

Det samme gjelder sannsynligvis for Færøyaner.

Det må i nær fremtid optas forhandlinger mellom Norge og Danmark om fornyelse av avtalen om de norske fangst- og fiskerettigheter. En skrivemåte som «Ragnarok» kan i hvert fall ikke gjøre forhandlingene lettere, men forhåpentlig vil regjeringen gjøre oppmerksom på at tilslutningen til Grønlandsaktivismen ikke på langt nær er så stor som den skrytes op til.

Johan Scharffenberg.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo.
Centralbord: 13620

Utklipp av: **Arbeiderbladet**

Smedal

Ragnarok — nasjonalisme.

Grønlandsaktivistenes tidsskrift heter «Ragnarok», og navnet er rammende, ti deres mål — norsk suveranitet over Grønland og om mulig Færøyane — kan bare nåes hvis Danmark bryter sammen under en ny europeisk krig. Det kan vanskelig være noen annen mulighet aktivistene for alvor regner med, ti endelvis sentimentale appell til det danske folk om frivillig å gjøre uretten i Kiel god igjen, vil sikkert ikke føre frem. Og et forsvarslag er utelukket.

Derfor må det være Danmarks fallitt aktivistene regner med, hvis de tenker logisk. I virkeligheten vilge Norge — navnlig et nøitralt Norsatt side — sikkert ikke bli godkjent som fordringshaver ved oppgjøret av Danmarks bo.

«Ragnarok» har nylig utgitt et spesialnummer om Grønland og Færøyane, hvis innhold det neppe er klokt å tie til med mindre det derved kunde ties ihjel. Ellers risikerer man at det som uimotsagt blir fremstilt som uimotsigelig og vil virke forgiftende på sinnet i enkelte lag av vårt folk. Redaksjonen har rettet et rundspørsmål om Grønlandsspørsmålet til en rekke menn og kvinner som redaksjonen ophøier til «Noregs beste menn», og den påstår at kravet om Grønland nå er blitt «et folkekrav i Norge».

På grunnlag av selvstendige undersøkelser, også arkivstudier, har jeg i tidligere artikler i «Arbeiderbladet» fremholdt mitt syn på Grønlands stilling i den dansk-norske helstaten, og jeg kan ikke nå ta hele spørsmålet op igjen. Men da jeg blir angrepet, vil jeg kort fastslå hovedpunktene i min tankegang.

1. Bare de norske kolonister i Øst- og Vestbygden (begge i virkeligheten på vestkysten) gav sig inn under Norge i middelalderen. Eskimoene («skrellingene») stod aldri under norsk overhøyhet, men angrep de norske.

2. Gjennom et par hundre år hadde Norge ingen forbindelse med Grønland. De norske kolonister døde enten helt ut eller gikk muligens delvis op i eskimofolket. Det er derfor meningsløst å opfatte Grønland som vedblivende norsk eiendom i denne tid, selv om enkelte dansk-norske konger hevdet dette standpunkt.

blev sluttet, var Grønland norsk-dansk felleseie, ganske som de vestindiske øyene.

5. Kielerfreden må bedømmes ut fra den tids synsmåter. Dessuten håpet Frederik VI og Kristian Frederik på en gjenforening av rikene. Mot denne tankegang blir det selvfølgelig innvendt at Haagerdommen anerkjente at Grønland var bare norsk i januar 1814.

Det kan ikke være formastelig av mig å uttale at jeg anser denne uttalelse som juridisk uholdbar, når aktivistene hevder at dommen var uriktig i andre henseender.

Danmarks advokater gjorde en stor feil da de prosederte på at Grønland kontinuerlig fra middelalderen hadde vært først en særnorsk, senere en norsk-dansk koloni. De skulde ha holdt sig utelukkende til den folkerettslige stilling fra 1721 av.

Min holdning i hele striden har vært bestemt først og fremst av mitt her skisserte grunnsyn, men dernest av uvilje mot at et folk vedblir å kretse om en formentlig eller virkelig urett for lange tider (nå 125 år) siden og ypper krev med et annet folk av denne grunn, skjønt alle de eventuelt ansvarlige personer for lengst er døde.

Heri ser jeg en kverulering som også ellers forekommer i vårt folk, og den førte ved okkupasjonene til dømt. Slikt er retthaveri, ikke rett-sindighet. Hertil kommer min uvilje mot nasjonalismen.

Nasjonalismen har en vesentlig del av skylden for krigsfaren i Europa nå.

Fedrelandskjærlichkeit er en verdifull positiv følelse i et folks liv, fullt forenlig med vennskap og aktelse for andre folk, og jeg har hevdet dens rettmessighet på en tid da arbeiderne etter mitt skjønn for ensidig fremholdt internasjonalismen. Jeg har alltid hevdet både fedrelandskjærlichkeit og internasjonal samfølelse og advart mot «en-ten — eller».

Men nasjonalisme bunner i selvgodhet, retthaveri, maktsyke og avler hat til og forakt for andre folk. Derfor skader nasjonalismen freden mellom menneskene. Nasjonalisme er vesentlig en negativ følelse.

Grønlandsaktivismen fremmer hat til Danmark og det danske folket. Dette kommer tydelig frem i flere av svarene i «Ragnarok». Redaktør Agnar Skreidsvoll skriver (s. 78) bl. a.: «Den danske trækingsaga på Færøyane og på Grønland må snart takalandi hev synt at danskane sluttar ikkje med å trækka so lenge dei hev makt til det.»

Redaktør Albert Joleik skriver (s. 92) bl. a.:

«Den tyske» måten t. d. med nokre skip med små kanoner, og før-selskip til å hente heim alle danskane, er nok til å få Grønland og Færøyane att til Norge (og til å løyse resten av danskestyngi yoe Island). Det vært kanskje ikkje en drope blod spilt, men um so var, for det væl.

Anten Grønland og Færøyane høyrer til Norge eller Danmark, kjem det jamt til å vera mishøve millom Danmark og Norge, avdi danskane er det folk som det er, i fred og ufred. Og kanskje det er betre for Norge di kallere det er millom oss og Danmark.»

Joleik foreslår altså likefrem en norsk militær ekspedisjon til Grønland og Færøyane (og Island?). Det vil si krig med Danmark. Og han ønsker at forholdet alltid skal være så kaldt som mulig.

Også andre innlegg hisser mot Danmark, om enn ikke så ondartet. Den tyskvennlige dr. juris H. H. Aall (som forsvarte Tysklands invasjon i Belgia 1914) påstår (s. 81): «Danmark synes framdeles å ha aspirasjoner sydover.»

Danmark hadde ved Versailles-freden kunnet få meget mer av Slesvig enn det ønsket, men viste klokt måtehold. Insinuasjonen er grunnløs.

Norge har bare økonomiske interesser å vareta på Grønland, de «nasjonale» krav er dum og skadelig romantikk.

Grønland har ikke noen undertrykte bosittende norske innbyggere som stunder etter gjenforening med Norge. En avstemning, under internasjonal kontroll, i det eskimoiske blandingsfolk vilde sikkert ikke gi flertall for tilslutning til Norge.

Det samme gjelder sannsynligvis for Færøyane.

Det må i nær fremtid optas forhandlinger mellom Norge og Danmark om fornyelse av avtalen om de norske fangst- og fiskerettigheter. En skrivemåte som «Ragnarok»s kan i hvert fall ikke gjøre forhandlingene lettere, men forhåpentlig vil rejslingen gjøre oppmerksom på at tilslutningen til Grønlands-aktivismen ikke på langt nær er så stor som den skrytes op til.

Johan Scharffenberg.

TIRSDAG 9. Maj 1939

Nationastidende

Nationastidende

Ved Stranden 18 - København K.
Telefon Central 9393 - Statstelefon 358
Aaben hele Døgnet - Giro-Konto 71

Abonnementspriser:
Overalt i Danmark.
Kr. 9,00 pr. Kvart. Kr. 3,00 pr. Md.
Kr. 0,75 pr. Uge
Ugeabonnement kun i København.

Hvor staar Norge i Dag?

Højskoleforstander Jens Marinus Jensen skriver her om de Krav paa Grønland og Færøerne, som i den sidste Tid med stadig større Kraft fremsættes i Norge.

Af Højskoleforstander
JENS MARINUS JENSEN

DE FLESTE MENNESKER i Danmark regner med, at den Strid, der har været mellem Norge og Danmark om Grønland, blev afsluttet ved Dommen i Haag, og at der nu intet findes, som volder Gnidninger mellem de to Folk.

Dette beror paa Ukendskab til norske Forhold. Mange i Norge kan ikke glemme, at en dansk Diplomat ved Kleverfreden i 1814 fik sørget for, at de oprindeligt norske Øer i Nordatlanten, Færøerne, Island og Grønland, blev ved Danmark, da Norge kom til Sverige. Og selv om de fleste ikke nu nærer nogen Tro paa, at disse Besiddelser igen skal blive norske, saa følger de med vaagen Opmærksomhed Danmarks Styrelse af de Øer, som endnu er ved Riget: Færøerne og Grønland. Den menige Mand i Norge ved meget mere om Forholdene paa Grønland og Færøerne, end vi gør i Danmark, og i vide Kredse tales der om et Op-gør med Danmark om disse Øer.

Hvorom alting er: Man kan ikke rejse i Norge Aar efter Aar uden Gang paa Gang at faa Indtryk af, at alt ikke er som det skal være mellem de to Lande. Himlen er ikke skyfri. Den danske Turist bliver vel modtaget i Norge, og Danskere bliver personlig mødt med stor Elskværdighed; men ude i Bygderne lever en stærk Fornemmelse af, at der er gjort Norge Uret, og dette —

ge maa være fundet en for begge Parter fuldt tilfredsstillende Løsning af Arkivspørgsmaalet. Kan ikke Arkivarerne selv finde denne Løsning, maa der paa anden Maade skaffes Udveje derfor. Vore to Folk er ikke tjent med, at der er et Misforhold mellem Nationerne, fordi Arkivarer ruger over deres Skatte.

MED HENSYN TIL det norrøne Spørgsmaal har et norsk Tidsskrift (med det lidet opmuntrende

Det har været sagt dernede, at „Porten for de skandinaviske Lande er den danske Sydgrænse mod Tyskland“. Men tror nogen, at norsk Ungdom vil ofre Liv og Blod for det danske Folk, som har faret saa uvenligt frem mod os.“

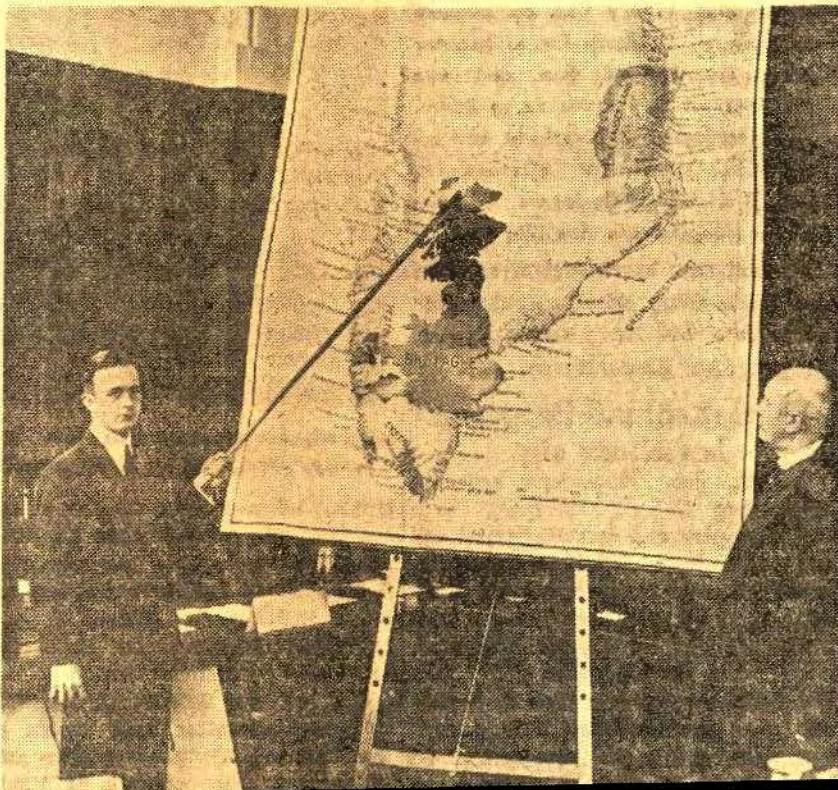
Tidligere Stortingsmand Olaus Islandsmoen, nu Højskoleleder, mener, „at et hæderligt og reelt Op-gør mellem Norge og Danmark vil have stor Vægt for Samarbejdet mellem de to Lande.

Man kan godt sige, at det er et

TIDSSKRIFTETS TONE over-skrider adskillige Steder, hvad vi forstaar ved den parlamentariske Grænse. Hvad der staar om Danmarks Statsminister lader sig ikke godt gengive i et dansk Dagblad, men stort blidere bliver ikke førende norske Parlamentarikere og Diplomater gennem de sidste 25 Aar behandlet. Det hedder om en af Norges kendteste Politikere, at han „hvælver et demokratisk Bryst over en Masse urent Blod... han har gjort utåglivelige Dumheder i vort Op-gør med Danmark, han optraadte med landskadelig Uvidenhed... farer med Sladder og Bagtalelser... Han er for Nordmænd med sunde Instinkter en Landsforræder.“ Det er i en Artikel af Kjartan Kamban om „Grønland og norsk Udenrigsvæsen“, disse Uhyrligheder fremkommer. Jeg gad vide, om ikke en hel Del af de 50 Bidragydere har fortrudt deres Medvirken, da de er blevet præsenteret for det færdige Hefte og har læst Kambans Stykke. Er den Omtale, man giver betydelige norske Parlamentarikere i et offentligt Tidsskrift, der ogsaa sælges i Sverige, Danmark, Finland, Tyskland, U. S. A., Canada, ikke landsforræderisk?

Han taler med Haan om Indflyttere. Det er dem, hvis Slægt stammer udefra.

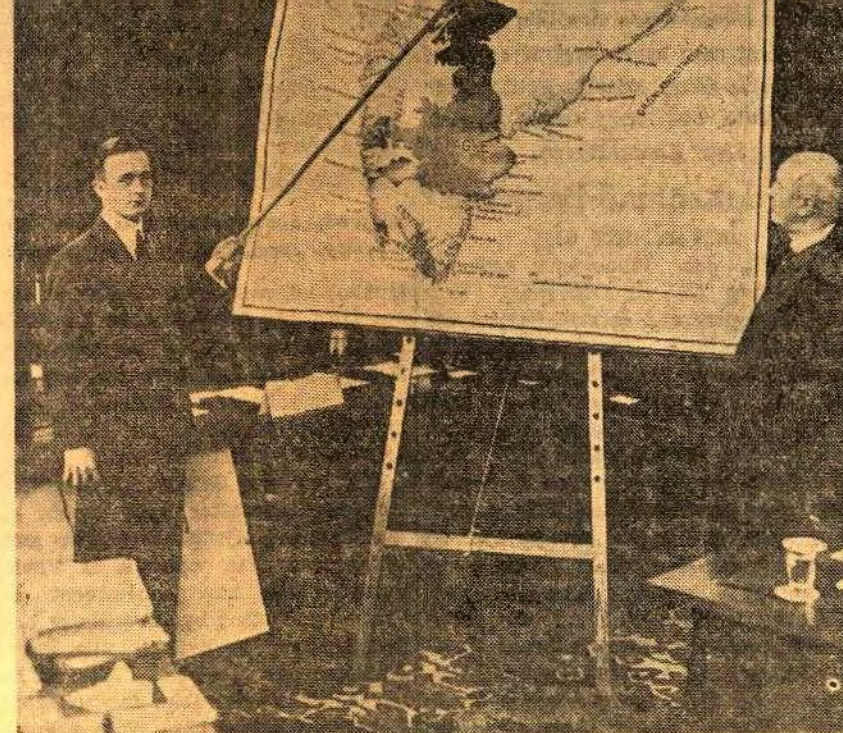
En af disse „Indflyttere“, Fridtjof Nansen (hvis Bedstefarsbedstefarsbedstefar var Københavns Borgme-

relse af de Øer, som endnu er ved Riget: Færøerne og Grønland. Den menige Mand i Norge ved meget mere om Forholdene paa Grønland og Færøerne, end vi gør i Danmark, og i vide Kredse tales der om et Op-gør med Danmark om disse Øer.

Hvorom alting er: Man kan ikke rejse i Norge Aar efter Aar uden Gang paa Gang at faa Indtryk af, at alt ikke er som det skal være mellem de to Lande. Himlen er ikke skyfri. Den danske Turist bliver vel modtaget i Norge, og Danskere bliver personlig mødt med stor Elsk-værdighed; men ude i Bygderne le-ver en stærk Fornemmelse af, at der er gjort Norge Uret, og dette — sammen med Kampen for at frigø-re Landet for den danske Kultur-paavirkning gennem 400 Aar — bli-ver til et Krav om Opør med Dan-mark om Arkivsager, Færøerne og Grønland. Med Sverige blev der gjort op i 1905 — helt og fuldt. Der er nu ingen Gnidninger mellem de to Folk. Anderledes med Dan-mark. Trods gentagne Udvekslinger af Arkivalier, mener Norge endnu at have Ret til en Del, som befinder sig i Danmark, og der ligger adskil-lige Truselsbreve i det danske Rigs-arkiv fra Bønder ude i Vestnorge, hvor Sindene under Paavirkning af Fjeldenes Mørke og Barskhed bliver tungere og haardere end andet Steds under lysere Livakaar. Paa den an-den Side har man Indtryk af, at der ikke i Norge er tilstrækkelig Oplys-ning om, hvad Norge har modtaget af Arkivalier. Det har i alt Fald hændt, at norske Studenter og Vi-denskabsmænd er kommen til Kø-benhavn for i vore Arkiver at stu-dere hestemte Dokumenter af In-teresse for Norges Historie, og at de er blevet mødt med Meddelelsen om, at de paagældende Sager for-længst er afleveret til Norge.

Ved det danske Rigsarkivs Jubi-læum blev en Del Arkivalier, som længe har beroet i Norge, afleveret som Gave fra det norske Rigsarkiv, og det er at haabe, at der inden læn-

Den norske Advokat Dr. Rygh illustrerer paa Kortet de norske Krav under Processen i Haag.

Navn „Ragnarok“) lige udgivet et Specialnummer om Grønland og Færøerne, og Meningen var deri at samle det norske Folks Krav. Til Trods for, at Tidsskriftet har samlet 50 kendte Nordmænds Udtalelser om deres Stilling, vægrer man sig ved at tro, at dette er Norges Røst.

Jeg skal ikke opholde mig ved Bi-dragene af Adolf Hoel og Gustav Smedal. Deres Stilling er nogenlun-de velkendt.

At Knut Hamsun er sur over „nor-ske politiske Figurer af fremmed Herkomst, som har næset sig op til at blive Førere“, og at Stortings-mand og Bonde Erling Bjørnson, Aulestad (Bjørnstjerne Bjørnsons Søn), opfordrer Danskerne til at sæt-te deres smaa Politikere paa Plads, gør ikke saa stærkt et Indtryk. De to er saa vidt vides Enere, Genera-ler uden Hær, Præster uden Menig-bed.

Men der er Navne med paa Folk, som har haft vide Kredses Tillid, Præster og Højskolefolk og Politi-kere af forakellig Farve.

Tidligere Statsraad, Formand i Norges Bondelag, Johan E. Mellbye skriver saaledes: „Grønland er frem-deles det aabne Saar i Forholdet til Danmark, og et rigtigt Hjerte-forhold kan der ikke blive, før dette Forhold er ordnet.“

Fhv. Udenrigsminister Braadland udtaler: „Vi fik ikke Medhold i Haag. Dommen bragte en Afgørelse, men ingen Soning for gammel Uret. Ingen Domsafgørelse kan skabe den Atmosfære, som burde være i Forholdet mellem Nordens Folk. Det er ikke heller aftungne Indrømmelser, men alene frivillig, storliniet Hand-ling fra Danmarks Side, som kan

Vilkaar for et godt Forhold. Det er sørgeligt, at ikke dette har været klart for det almene danske Folk for længe siden og dermed for dan-ske Statsmænd.“

DE to sidstnævnte Indlæg er for-holdsvist rolige i Tonefaldet, som man kunde vente det, naar man ken-der de to Mænd og deres Stilling.

Danmarks Sydgrænse nævnes af flere. Der er vel Grund til at anfore, hvad Rigslederen for Fædrelandslagets Ungdomsfylking (Terje Baals-rud) skriver:

„Uden et fuldstændigt og hæder-ligt dansk-norsk Opør vil der al-drig kunne blive det Forhold mel-lem Danmark og Norge, som der burde være, og som Verdenssituation-en i Dag tilsiger. Og uden en Ord-ning og uden en tydelig udtrykt Vilje fra Danskernes Side til for en Gangs Skyld at staa solidarisk med Nord-mændene, under et eventuelt An-greh paa Norge, vil ingen norsk ung eller norsk Soldat nogensinde finde sig i, at der bliver leflet med nor-disk Solidaritet angaaende Dansker-nes Sydgrænse.“

Tonen er her noget stærkere, men endnu forstaaelig. Der er andre Ud-talelser, som har en saadan Karak-ter, at man undres over, de foran-nævnte har villet optræde i samme Tidsskrift. Dette Specialnummer om Grønland og Færøerne aabenbarer ikke alene norske Ønsker og Krav; men det afslører tillige, hvor uenigt og splittet det norske Folk er, hvor langt der er tilbage, før det har fundet sig selv og kan optræde samlet udadtil.

Paa Tidsskriftets Forside opgøres

Uhyrligheder fremkommer. Jeg gad vide, om ikke en hel Del af de 50 Bi-dragydere har fortrudt deres Med-virken, da de er blevet præsenteret for det færdige Hefte og har læst Kambans Stykke. Er den Omtale, en giver betydelige norske Parla-mentarikere i et offentligt Tids-skrift, der ogsaa sælges i Sverige, Danmark, Finland, Tyskland, U. S. A., Canada, ikke landsforræderisk?

Han taler med Haan om Indflyt-tere. Det er dem, hvis Slægt stam-mer udefra.

En af disse „Indflyttere“, Fridtjof Nansen (hvis Bedstefarsbedstefars-bedstefar var Københavns Borgme-ster), følte sig ogsaa saaret over, at Danmark i 1814 beholdt Færøer-ne, Island og Grønland. Han skrev:

„Men disse Spørgsmaal er for-længst afgjort, i det væsentlige i alt Fald, og et Folk tager let Skade paa sin Sjæl ved at gaa og ruge for længe over gammel Uret. Tænk om de mange europæiske Stater vilde grave op al gammel Uret og forsøge deres Grænser fra for hundrede Aar siden genoprettet — naar vilde der da blive levemulige Kaar.“ Og han tilføjer: „Hvad nu Grøn-land angaar, saa synes baade Nordmænd og Danskere stadig at glemme, at der er ti Tusind Eskimoer i Landet, og at det er deres Fædreland og deres Vel-færd og Fremtid, det frem for alt gælder, og langt mere end en Del norske Fiskers og Fangstmænds. Vi forlanger Respekt for, hvad vi an-ser for vore Rettigheder langs vor Kyst, lad os da være varsomme med ikke at gaa andre for nær paa deres.“

Nansen var Nordmand, saa ægte som nogen, og hvis en Hr. Kamhan vil betvivle det, vil det norske Folk sikkert vende sig imod ham.

VI ER MANGE i Danmark, der gerne vil komme til fuld Forstaaelse med Norge. Vi ser med Sympati paa den nationale Vækkel-sen i det 19. Aarhundrede og glæder os over, at norsk Sprog og Kultur igen sættes i Højsædet. Vi føler Slægtsskabet med den Ungdom, som samles i Norges Ungdomslag og paa norske Højskoler, og vi vil gerne sammen med dem være med at ska-be et godt Forhold mellem vore to Folk. Det kræver Ofre paa begge Sider, og det kræver Alvor og An-svarsfølelse baade overfor Fortid, Nutid og Fremtid.

Men skal et godt Resultat opnaas, maa det norske Folk som Fortalere for dets Sag finde rolige og fornuf-

...virkning gennem 100 Aar — bliver til et Krav om Opger med Danmark om Arkivsager, Færoerne og Grønland. Med Sverige blev der gjort op i 1905 — helt og fuldt. Der er nu ingen Gnidninger mellem de to Folk. Anderledes med Danmark. Trods gentagne Udvekslinger af Arkivalier, mener Norge endnu at have Ret til en Del, som befinder sig i Danmark, og der ligger adskillige Truselsbreve i det danske Rigsarkiv fra Bønder ude i Vestnorge, hvor Slidene under Paavirkning af Fjeldenes Merke og Barskhed bliver tungere og haardere end andet Steds under lysere Livskaar. Paa den anden Side har man Indtryk af, at der ikke i Norge er tilstrækkelig Oplysning om, hvad Norge har modtaget af Arkivalier. Det har i alt Fald hændt, at norske Studenter og Videnskabsmænd er kommen til København for i vore Arkiver at studere bestemte Dokumenter af Interesse for Norges Historie, og at de er blevet mødt med Meddelelsen om, at de paagældende Sager forlængst er afleveret til Norge.

Ved det danske Rigsarkivs Jubilæum blev en Del Arkivalier, som længe har beroet i Norge, afleveret som Gave fra det norske Rigsarkiv, og det er at haabe, at der inden læn-

Den norske Advokat Dr. Rygh illustrerer paa Kortet de norske Krav under Processen i Haag.

Navn „Ragnarok“) lige udgivet et Specialnummer om Grønland og Færoerne, og Meningen var deri at samle det norske Folks Krav. Til Trods for, at Tidsskriftet har samlet 50 kendte Nordmænds Udtalelser om deres Stilling, vægrer man sig ved at tro, at dette er Norges Røst.

Jeg skal ikke opholde mig ved Bidragene af Adolf Hoel og Gustav Smedal. Deres Stilling er nogenlunde velkendt.

At Knut Hamsun er sur over „norske politiske Figurer af fremmed Herkomst, som har næset sig op til at blive Førere“, og at Stortingsmand og Bonde Erling Bjørnson, Aulestad (Bjørnstjerne Bjørnsons Søn), opfordrer Danskerne til at sætte deres smaa Politikere paa Plads, gør ikke saa stærkt et Indtryk. De to er saa vidt vides Enere, Generaller uden Hær, Præster uden Menighed.

Men der er Navne med paa Folk, som har haft vide Kredses Tillid, Præster og Højskolefolk og Politikere af forskellig Farve.

Tidligere Statsraad, Formand i Norges Bondelag, Johan E. Mellbye skriver saaledes: „Grønland er fremdeles det aabne Saar i Forholdet til Danmark, og et rigtigt Hjerteafhold kan der ikke blive, før dette Forhold er ordnet.“

Fhv. Udenrigsminister Braadland udtaler: „Vi fik ikke Medhold i Haag. Dommen bragte en Afgørelse, men ingen Soning for gammel Uret. Ingen Domsafgørelse kan skabe den Atmosfære, som burde være i Forholdet mellem Nordens Folk. Det er ikke heller aftvungne Indrømmelser, men alene frivillig, storliniet Handling fra Danmarks Side, som kan rense Luften. Det er denne Handling, Norge venter paa. Den frivillige Oversendelse af Arkivsager for en Tid siden, det var et lille Skridt i den rigtige Retning.“

Digterpræsten Anders Hovden, en af de mest benyttede Talere i de norske Ungdomsforeninger, der ogsaa synger mange af hans Sange, fremhæver, at det store Folk, de danske Bønder, har ikke „faaet Sammenhængen at vide“. „Jeg har den Tro, til den danske Bonde, at fik han først Klarhed over dansk Fremfærd mod Norge, saa vilde han prøve paa at gøre godt igen, saa langt Raad er ...

Vilkaar for et godt Forhold. Det er sørgeligt, at ikke dette har været klart for det almene danske Folk for længe siden og dermed for danske Statsmænd“.

DE to sidstnævnte Indlæg er forholdsvist rolige i Tonefaldet, som man kunde vente det, naar man kender de to Mænd og deres Stilling.

Danmarks Sydgrænse nævnes af flere. Der er vel Grund til at anføre, hvad Rigslederen for Fædrelandslægets Ungdomsfylking (Terje Baalsrud) skriver:

„Uden et fuldstændigt og hæderligt dansk-norsk Opger vil der aldrig kunne blive det Forhold mellem Danmark og Norge, som der burde være, og som Verdenssituationen i Dag tilsiger. Og uden en Ordning og uden en tydelig udtrykt Vilje fra Danskernes Side til for en Gangs Skyld at staa solidarisk med Nordmændene, under et eventuelt Angreb paa Norge, vil ingen norsk ung eller norsk Soldat nogensinde finde sig i, at der bliver leflet med nordisk Solidaritet angaaende Danskerne. Sydgrænse.“

Tonen er her noget stærkere, men endnu forstaaelig. Der er andre Udtalelser, som har en saadan Karakter, at man undres over, de foranævnte har villet optræde i samme Tidsskrift. Dette Specialnummer om Grønland og Færoerne aabenbarer ikke alene norske Ønsker og Krav; men det afslører tillige, hvor uenigt og splittet det norske Folk er, hvor langt der er tilbage, før det har fundet sig selv og kan optræde samlet udadtil.

Paa Tidsskriftets Forside opgøres Summen af de mange Udtalelser til „Det norske Folks Krav: Grønland til Norge! Og det nu“. Men læser man de mange Bidrag roligt igennem, ser man, hvor de er forskellige baade i Indhold og Tonefald. En Dame kræver Grønland tilbage og Færoernes Selvbestemmelsesret — og tilbyder som Erstatning Danmark — Stortingspræsident Hambro og Udenrigsminister Koht!!! „Gula Tidende“s Redaktør kræver Færoerne fri og „Grønland faar lokalt Selvstyre for hver af Udbygderne under norsk Overhøjhed.“

„Men disse Spørgsmaal er forlængst afgjort, i det væsentlige i alt Fald, og et Folk tager let Skade paa sin Sjæl ved at gaa og ruge for længe over gammel Uret. Tænk om de mange europæiske Stater vilde grave op al gammel Uret og forsøge deres Grænser fra for hundrede Aar siden genoprettet — naar vilde der da blive levemulige Kaar.“ Og han tilføjer: „Hvad nu Grønland angaar, saa synes baad Nordmænd og Danskere stadig at glemme, at der er ti Tusind Eskimoer i Landet, og at det er deres Fædreland og deres Velfærd og Fremtid, det frem for alt gælder, og langt mere end en Del norske Fiskers og Fangstmænds. Vi forlanger Respekt for, hvad vi anser for vore Rettigheder langs vor Kyst, lad os da være varsomme med ikke at gaa andre for nær paa deres.“

Nansen var Nordmand, saa søgte som nogen, og hvis en Hr. Kamban vil betvivle det, vil det norske Folk sikkert vende sig imod ham.

VI ER MANGE i Danmark, der gerne vil komme til fuld Forstaaelse med Norge. Vi ser med Sympati paa den nationale Vækkelse i det 19. Aarhundrede og glæder os over, at norsk Sprog og Kultur igen sættes i Højsædet. Vi føler Slægtskabet med den Ungdom, som samles i Norges Ungdomslag og paa norske Højskoler, og vi vil gerne sammen med dem være med at aka-be et godt Forhold mellem vore to Folk. Det kræver Ofre paa begge Sider, og det kræver Alvor og Ansvarsfølelse baade overfor Fortid, Nutid og Fremtid.

Men skal et godt Resultat opnaas, maa det norske Folk som Fortalere for dets Sag finde rolige og fornuftige Mænd og ikke mode med Smædeskrivere som Hr. Kamban. Gennem Artikler af den Art, han har præsteret i „Ragnarok“, kan han kun een Ting: skade Norges Sag.

Vi vægrer os ved at tro, at Hovden og Islandsmoen har kendt dette Bidrag, da de afleverede deres eget, og vi vægrer os ved at tro, at Norges Ungdom er at finde paa den Linie.

Hvordan staar Norge i Dag?

Højskoleforstander Jens Marinus Jensen skriver her om de Krav paa Grønland og Færøerne, som i den sidste Tid med stadig større Kraft fremsættes i Norge.

Af Højskoleforstander
JENS MARINUS JENSEN

DE FLESTE MENNESKER i Danmark regner med, at den Strid, der har været mellem Norge og Danmark om Grønland, blev afsluttet ved Dommen i Haag, og at der nu intet findes, som volder Gnidninger mellem de to Folk.

Dette beror paa Ukendskab til norske Forhold. Mange i Norge kan ikke glemme, at en dansk Diplomat ved Kiefreden i 1814 fik sørget for, at de oprindeligt norske Øer i Nordatlanten, Færøerne, Island og Grønland, blev ved Danmark, da Norge kom til Sverige. Og selv om de fleste ikke nu nærer nogen Tro paa, at disse Besiddelser igen skal blive norske, saa følger de med vaa-gen Opmærksomhed Danmarks Styrelse af de Øer, som endnu er ved Riget: Færøerne og Grønland. Den menige Mand i Norge ved meget mere om Forholdene paa Grønland og Færøerne, end vi gør i Danmark, og i vide Kredse tales der om et Op-gør med Danmark om disse Øer.

Hvorom alting er: Man kan ikke rejse i Norge Aar efter Aar uden Gang paa Gang at faa Indtryk af, at alt ikke er som det skal være mellem de to Lande. Himlen er ikke skyfri. Den danske Turist bliver vel modtaget i Norge, og Danskere bliver personlig mødt med stor Elsk-værdighed; men ude i Bygderne lever en stærk Fornemmelse af, at der er gjort Norge Uret, og dette — sammen med Kampen for at frigøre Landet for den danske Kultur-paavirkning gennem 400 Aar — bliver til et Krav om Op-gør med Danmark om Arkivsager, Færøerne og Grønland. Med Sverige blev der gjort op i 1905 — helt og fuldt. Der er nu ingen Gnidninger mellem de to Folk. Anderledes med Danmark. Trods gentagne Udvekslinger af Arkivalier, mener Norge endnu at have Ret til en Del, som befinder sig i Danmark, og der ligger adskillige Truselsbreve i det danske Rigsarkiv fra Bønder ude i Vestnorge, hvor Sindene under Paavirkning af Fjeldenes Mørke og Barskhed bliver tungere og haardere end andet Steds under lysere Livskaar. Paa den anden Side har man Indtryk af, at der ikke i Norge er tilstrækkelig Oplysning om, hvad Norge har modtaget af Arkivalier. Det har i alt Fald hænc, at norske Studenter og Videnskabsmænd er kommen til København for i vore Arkivar at studere bestemte Dokumenter af Interesse for Norges Historie, og at de er blevet mødt med Meddelelsen om, at de paagældende Sager forlængst er afleveret til Norge.

Ved det danske Rigsarkivs Jubilæum blev en Del Arkivalier, som længe har beroet i Norge, afleveret som Gave fra det norske Rigsarkiv, og det er at haabe, at der inden læn-

ge maa være fundet en for begge Parter fuldt tilfredsstillende Løsning af Arkivspørgsmaalet. Kan ikke Arkivarerne selv finde denne Løsning, maa der paa anden Maade skaffes Udveje derfor. Vore to Folk er ikke tjent med, at der er et Misforhold mellem Nationerne, fordi Arkivarer ruger over deres Skatte.

MED HENSYN TIL det norrøne Spørgsmaal har et norsk Tidsskrift (med det lidet opmuntrende

Det har været sagt dernede, at „Porten for de skandinaviske Lande er den danske Sydgrænse mod Tyskland“. Men tror nogen, at norsk Ungdom vil ofre Liv og Blod for det danske Folk, som har faret saa uvenligt frem mod os.

Tidligere Stortingsmand Olaus Islands-moen, nu Højskoleleder, mener, „at et hæderligt og reelt Op-gør mellem Norge og Danmark vil have stor Vægt for Samarbejdet mellem de to Lande.

Man kan godt sige, at det er et

Den norske Advokat Dr. Rygh illustrerer paa Kortet de norske Krav under Processen i Haag.

Navn „Ragnarok“) lige udgivet et Specialnummer om Grønland og Færøerne, og Meningen var deri at samle det norske Folks Krav. Til Trods for, at Tidsskriftet har samlet 50 kendte Nordmænds Udtalelser om deres Stilling, vægrer man sig ved at tro, at dette er Norges Røst.

Jeg skal ikke opholde mig ved Bidragene af Adolf Hoel og Gustav Smedal. Deres Stilling er nogenlunde velkendt.

At Knut Hamsun er sur over „norske politiske Figurer af fremmed Herkomst, som har næset sig op til at blive Førere“, og at Stortingsmand og Bonde Erling Bjørnson, Aulestad (Bjørnstjerne Bjørnsons Søn), opfordrer Danskerne til at sætte deres smaa Politikere paa Plads, gør ikke saa stærkt et Indtryk. De to er saa vidt vides Enere, Generaler uden Hær, Præster uden Menighed.

Men der er Navne med paa Folk, som har haft vide Kredses Tillid, Præster og Højskolefolk og Politikere af forskellig Farve.

Tidligere Statsraad, Formand i Norges Bondelag, Johan E. Mellbye skriver saaledes: „Grønland er fremdeles det aabne Saar i Forholdet til Danmark, og et rigtigt Hjerte-for-

Vilkaar for et godt Forhold. Det er sørgeligt, at ikke dette har været klart for det almene danske Folk for længe siden og dermed for danske Statsmænd“.

DE to sidstnævnte Indlæg er forholdsvist rolige i Tonefaldet, som man kunde vente det, naar man kender de to Mænd og deres Stilling.

Danmarks Sydgrænse nævnes af flere. Der er vel Grund til at anføre, hvad Rigslederen for Fædrelandslægets Ungdomsfylking (Terje Baalsrud) skriver:

„Uden et fuldstændigt og hæderligt dansk-norsk Op-gør vil der aldrig kunne blive det Forhold mellem Danmark og Norge, som der burde være, og som Verdenssituationen i Dag tilsiger. Og uden en Ordning og uden en tydelig udtrykt Vilje fra Danakernes Side til for en Gangs Skyld at staa solidarisk med Nordmændene, under et eventuelt Angreb paa Norge, vil ingen norsk ung eller norsk Soldat nogensinde finde sig i, at der bliver leflet med nordisk Solidaritet angaaende Dansker-nes Sydgrænse.“

Tonen er her noget stærkere, men endnu forstaaelig. Der er andre Ud-

TIDSSKRIFTETS TONE over-skrider adskillige Steder, hvad vi forstaar ved den parlamentariske Grænse. Hvad der staar om Danmarks Statsminister lader sig ikke godt gengive i et dansk Dagblad, men stort blidere bliver ikke førende norske Parlamentarikere og Diplomater gennem de sidste 25 Aar behandlet. Det hedder om en af Norges kendteste Politikere, at han „hvælver et demokratisk Bryst over en Masse urent Blod“, han har gjort utilgivelige Dumheder i vort Op-gør med Danmark, han optraadte med landskadelig Uvidenhed.. farer med Sladder og Bagtalelser.. Han er for Nordmænd med sunde Instinkter en Landsforræder.“ Det er i en Artikel af Kjartan Kamban om „Grønland og norsk Udenrigsvæsen“, disse Uhyrligheder fremkommer. Jeg gad vide, om ikke en hel Del af de 50 Bidragydere har fortrudt deres Medvirken, da de er blevet præsenteret for det færdige Hefte og har læst Kambans Stykke. Er den Omtale, han giver betydelige norske Parlamentarikere i et offentligt Tidsskrift, der ogsaa sælges i Sverige, Danmark, Finland, Tyskland, U. S. A., Canada, ikke landsforræderisk?

Han taler med Haan om Indflyttere. Det er dem, hvis Slægt stammer udefra.

En af disse „Indflyttere“, Fridtjof Nansen (hvis Bedstefarsbedstefarsbedstefar var Københavns Borgmester), følte sig ogsaa saaret over, at Danmark i 1814 beholdt Færøerne, Island og Grønland. Han skrev:

„Men disse Spørgsmaal er forlængst afgjort, i det væsentlige i alt Fald, og et Folk tager let Skade paa sin Sjæl ved at gaa og ruge for længe over gammel Uret. Tænk om de mange europæiske Stater vilde grave op al gammel Uret og forsøge deres Grænser fra for hundrede Aar siden genoprettet — naar vilde der da blive levemulige Kaar.“ Og han tilføjer: „Hvad nu Grønland angaar, saa synes baade Nordmænd og Danskere stadig at glemme, at der er ti Tusind Eskimoer i Landet, og at det er deres Fædreland og deres Velfærd og Fremtid, det frem for alt gælder, og langt mere end en Del norske Fiskers og Fangstmænds. Vi forlanger Respekt for, hvad vi anser for vore Rettigheder langs vor Kyst, lad os da være varsomme med ikke at gaa andre for nær paa deres.“

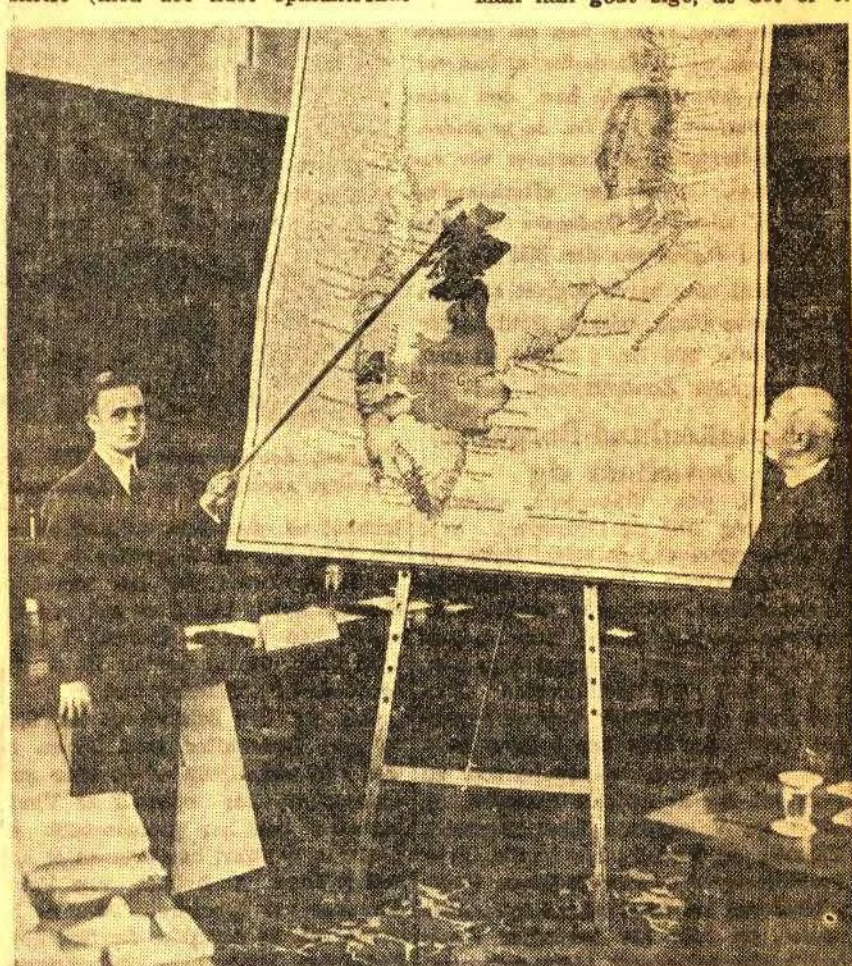
Nansen var Nordmand, saa søgte som nogen, og hvis en Hr. Kamban vil betvivle det, vil det norske Folk sikkert vende sig imod ham.

VI ER MANGE i Danmark, der gerne vil komme til fuld Forstaaelse med Norge. Vi ser med Sympati paa den nationale Vækkelse i det 19. Aarhundrede og glæder os over, at norsk Sprog og Kultur igen sættes i Højsædet. Vi føler Slægtsskabet med den Ungdom, som

Nordatlanten, Færøerne, Island og Grønland, blev ved Danmark, da Norge kom til Sverige. Og selv om de fleste ikke nu nærer nogen Tro paa, at disse Besiddelser igen skal blive norske, saa følger de med vaagen Opmærksomhed Danmarks Styrelse af de Øer, som endnu er ved Riget: Færøerne og Grønland. Den menige Mand i Norge ved meget mere om Forholdene paa Grønland og Færøerne, end vi gør i Danmark, og i vide Kredse tales der om et Op-
gør med Danmark om disse Øer.

Hvorom alting er: Man kan ikke rejse i Norge Aar efter Aar uden Gang paa Gang at faa Indtryk af, at alt ikke er som det skal være mellem de to Lande. Himlen er ikke skyfri. Den danske Turist bliver vel modtaget i Norge, og Danskere bliver personlig mødt med stor Elskværdighed; men ude i Bygderne lever en stærk Fornemmelse af, at der er gjort Norge Uret, og dette — sammen med Kampen for at frigøre Landet for den danske Kulturpaavirkning gennem 400 Aar — bliver til et Krav om Op-
gør med Danmark om Arkivsager, Færøerne og Grønland. Med Sverige blev der gjort op i 1905 — helt og fuldt. Der er nu ingen Gnidninger mellem de to Folk. Anderledes med Danmark. Trods gentagne Udvekslinger af Arkivalier, mener Norge endnu at have Ret til en Del, som befinder sig i Danmark, og der ligger adskillige Truselsbreve i det danske Rigsarkiv fra Bønder ude i Vestnorge, hvor Sindene under Paavirkning af Fjeldenes Mørke og Barskhed bliver tungere og haardere end andet Steds under lysere Livskaar. Paa den anden Side har man Indtryk af, at der ikke i Norge er tilstrækkelig Oplysning om, hvad Norge har modtaget af Arkivalier. Det har i alt Fald hænt, at norske Studenter og Videnskabsmænd er kommen til København for i vore Arkiver at studere bestemte Dokumenter af Interesse for Norges Historie, og at de er blevet mødt med Meddelelsen om, at de paagældende Sager forlængst er afleveret til Norge.

Ved det danske Rigsarkivs Jubilæum blev en Del Arkivalier, som længe har beroet i Norge, afleveret som Gave fra det norske Rigsarkiv, og det er at haabe, at der inden læn-

Den norske Advokat Dr. Rygh illustrerer paa Kortet de norske Krav under Processen i Haag.

Navn „Ragnarok“) lige udgivet et Specialnummer om Grønland og Færøerne, og Meningen var deri at samle det norske Folks Krav. Til Trods for, at Tidsskriftet har samlet 50 kendte Nordmænds Udtalelser om deres Stilling, vægrer man sig ved at tro, at dette er Norges Røst.

Jeg skal ikke opholde mig ved Bidragene af Adolf Hoel og Gustav Smedal. Deres Stilling er nogenlunde velkendt.

At Knut Hamsun er sur over „norske politiske Figurer af fremmed Herkomst, som har næset sig op til at blive Førere“, og at Stortingsmand og Bonde Erling Bjørnson, Aulestad (Bjørnstjerne Bjørnsons Søn), opfordrer Danskerne til at sætte deres smaa Politikere paa Plads, gør ikke saa stærkt et Indtryk. De to er saa vidt vides Enere, Generaller uden Hær, Præster uden Menighed.

Men der er Navne med paa Folk, som har haft vide Kredses Tillid, Præster og Højskolefolk og Politikere af forakkelig Farve.

Tidligere Statsraad, Formand i Norges Bondelag, Johan E. Mellbye skriver saaledes: „Grønland er fremdeles det aabne Saar i Forholdet til Danmark, og et rigtigt Hjerteforhold kan der ikke blive, før dette Forhold er ordnet.“

Fhv. Udenrigsminister Braadland udtaler: „Vi fik ikke Medhold i Haag. Dommen bragte en Afgørelse, men ingen Soning for gammel Uret. Ingen Domsafgørelse kan skabe den Atmosfære, som burde være i Forholdet mellem Nordens Folk. Det er ikke heller aftvungne Indrømmelser, men alene frivillig, storliniet Handling fra Danmarks Side, som kan rense Luften. Det er denne Handling, Norge venter paa. Den frivillige Oversendelse af Arkivsager for en Tid siden, det var et lille Skridt i den rigtige Retning.“

Digterpræsten Anders Hovden, en af de mest benyttede Talere i de norske Ungdomsforeninger, der ogsaa synger mange af hans Sange, fremhæver, at det store Folk, de danske Bønder, har ikke „faaet Sammenhængen at vide“. „Jeg har den Tro, til den danske Bonde, at fik han først Klarhed over dansk Fremfærd mod Norge, saa vilde han prøve paa at gøre godt igen, saa langt Raad er...“

Vilkaar for et godt Forhold. Det er sørgeligt, at ikke dette har været klart for det almene danske Folk for længe siden og dermed for danske Statsmænd.“

✱

De to sidstnævnte Indlæg er forholdsvist rolige i Tonefaldet, som man kunde vente det, naar man kender de to Mænd og deres Stilling.

Danmarks Sydgrænse nævnes af flere. Der er vel Grund til at anføre, hvad Rigslederen for Fædrelandslagets Ungdomsfylking (Terje Baalsrud) skriver:

„Uden et fuldstændigt og hæderligt dansk-norsk Op-
gør vil der aldrig kunne blive det Forhold mellem Danmark og Norge, som der burde være, og som Verdenssituationen i Dag tilsiger. Og uden en Ordning og uden en tydelig udtrykt Vilje fra Danskernes Side til for en Gangs Skyld at staa solidarisk med Nordmændene, under et eventuelt Angreb paa Norge, vil ingen norsk ung eller norsk Soldat nogensinde finde sig i, at der bliver leflet med nordisk Solidaritet angaaende Danskerne's Sydgrænse.“

Tonen er her noget stærkere, men endnu forstaaelig. Der er andre Udtalelser, som har en saadan Karakter, at man undres over, de foran-
nævnte har villet optræde i samme Tidsskrift. Dette Specialnummer om Grønland og Færøerne aabenbarer ikke alene norske Ønsker og Krav; men det afslører tillige, hvor uenigt og splittet det norske Folk er, hvor langt der er tilbage, før det har fundet sig selv og kan optræde samlet udadtil.

Paa Tidsskriftets Forside opgøres Summen af de mange Udtalelser til „Det norske Folks Krav: Grønland til Norge! Og det nu“. Men læser man de mange Bidrag roligt igennem, ser man, hvor de er forskellige baade i Indhold og Tonefald. En Dame kræver Grønland tilbage og Færøernes Selvbestemmelsesret — og tilbyder som Erstatning Danmark — Stortingspræsident Hambro og Udenrigsminister Koht!!! „Gula Tidende"s Redaktør kræver Færøerne fri og „Grønland faar lokalt Selvstyre for hver af Udbygderne under norsk Overhøjhed.“

✱

Danmark, han optraadte med landskadelig Uvidenhed... farer med Sladder og Bagtalelser... Han er for Nordmænd med sunde Instinkter en Landsforræder.“ Det er i en Artikel af Kjartan Kamban om „Grønland og norsk Udenrigsvæsen“, disse Uhyrligheder fremkommer. Jeg gad vide, om ikke en hel Del af de 50 Bidragydere har fortrudt deres Medvirken, da de er blevet præsenteret for det færdige Hefte og har læst Kambans Stykke. Er den Omtale, han giver betydelige norske Parlamentarikere i et offentligt Tidsskrift, der ogsaa sælges i Sverige, Danmark, Finland, Tyskland, U. S. A., Canada, ikke landsforræderisk?

Han taler med Haan om Indflyttere. Det er dem, hvis Slægt stammer udefra.

En af disse „Indflyttere“, Fridtjof Nansen (hvis Bedstefarsbedstefarsbedstefar var Københavns Borgmester), følte sig ogsaa saaret over, at Danmark i 1814 beholdt Færøerne, Island og Grønland. Han skrev:

„Men disse Spørgsmaal er forlængst afgjort, i det væsentlige i alt Fald, og et Folk tager let Skade paa sin Sjæl ved at gaa og ruge for længe over gammel Uret. Tænk om de mange europæiske Stater vilde grave op al gammel Uret og forsøge deres Grænser fra for hundrede Aar siden genoprettet — naar vilde der da blive levemulige Kaar.“ Og han tilføjer: „Hvad nu Grønland angaar, saa synes baade Nordmænd og Danskere stadig at glemme, at der er ti Tusind Eskimoer i Landet, og at det er deres Fædreland og deres Velværd og Fremtid, det fram for alt gælder, og langt mere end en Del norske Fiskers og Fangstmænds. Vi forlanger Respekt for, hvad vi anser for vore Rettigheder langs vor Kyst, lad os da være varsomme med ikke at gaa andre for nær paa deres.“

Nansen var Nordmand, saa søgte som nogen, og hvis en Hr. Kamban vil betvivle det, vil det norske Folk sikkert vende sig imod ham.

✱

VI ER MANGE i Danmark, der gerne vil komme til fuld Forstaaelse med Norge. Vi ser med Sympati paa den nationale Vækkelse i det 19. Aarhundrede og glæder os over, at norsk Sprog og Kultur igen sættes i Højsædet. Vi føler Slægtsskabet med den Ungdom, som samles i Norges Ungdomslag og paa norske Højskoler, og vi vil gerne sammen med dem være med at skabe et godt Forhold mellem vore to Folk. Det kræver Ofre paa begge Sider, og det kræver Alvor og Ansvarfølelse haade overfor Fortid, Nutid og Fremtid.

Men skal et godt Resultat opnaas, maa det norske Folk som Fortalere for dets Sag finde rolige og fornuftige Mænd og ikke møde med Smædeskrivere som Hr. Kamban. Gennem Artikler af den Art, han har præsteret i „Ragnarok“, kan han kun een Ting; skade Norges Sag.

Vi vægrer os ved at tro, at Hovden og Islandsmoen har kendt dette Bidrag, da de afleverede deres eget, og vi vægrer os ved at tro, at Norges Ungdom er at finde paa den Linie.

'A. B. C' m. 18
4 mai 1939.

 torsdag 4. mai 1939

«Ragnarok» har sendt ut et nummer under mottoet «Grønland til Norge». Nummeret er rikt på viktig materiale om dette spørsmål og gir den beste samlede oversikt over sakens stilling og de norske krav hittil.

En enquete som bladet har hatt, og som vi med interesse har sett er blitt notert hos «Extrabladet» i Kjøbenhavn, gir også mange glimrende svar, og gir ved sin bredde et levende inntrykk av hvor dypt kravet om Grønland stikker i det norske folk.

Vi anbefaler nummeret til alle. For øvrig er det vår mening at det burde vært sendt med til U. S. A. akkurat nu.

Danskene holder for tiden på med feiringen av 75-års-jubileet for kampen ved Dybbøl. Her hjemme er vi gått 50 år lenger tilbake i tiden og feirer 125-års-jubileet for Kieler-freden.

Men heller ikke vi har glemt.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN N.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ringkøbing Amtstidende

4 MAJ 1939

skriver den

NORGES „KOLONIKRAV“.

Knut Hamsun.

Mens det officielle Norge og — har man Indtryk af — Hovedmassen i det norske Folk indtager en fuldt korrekt og venlig Stilling over for Danmark, er en Kreds af Ophidsere stadig i Virksomhed for at holde Grønlandsspørgsmaalet i Kog.

Disse Mænd har nu udsendt et nyt voldsomt Angreb. Henvend et halvt Hundrede norske Berømtheder er blevet mobiliseret i et Tidsskrift til Kamp for Norges Ret til Grønland, og blandt dem finder man ogsaa Forfatteren Knut Hamsun, der i sit Indlæg gaar varmt i Brechen for Smedals Bog: „Nordisk Samarbejde og Danmarks Sydgrænse“, den, der, som omtalt i den danske Presse, vil have, at vi skal give Grønland som Pris for norsk Støtte til vor Sydgrænse!

Han anbefaler alle Danske at læse denne Bog og erklærer, at den er „Norges Røst“ — vi vil komme til Danmark igen med Krav om vor tabte Koloni.

Hamsun gaar dog ikke saa vidt som enkelte andre af Bidragyderne, hvoraf endog een vil have norske Krigsskibe sendt til Grønland og Færøerne for at hente Danskerne hjem!

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,895

Bladet:

Morsø Soc. Dem. Nyk.

3 MAJ 1939

skriver den

Norges »Kolonikrav«.

Knut Hamsun.

Mens det officielle Norge og — har man Indtryk af — Hovedmassen i det norske Folk indtager en fuldt korrekt og venlig Stilling over for Danmark, er en Kreds af Ophidsere stadig i Virksomhed for at holde Grønlandsspørgsmaalet i Kog.

Disse Mænd har nu udsendt et nyt voldsomt Angreb. Henvend et halvt Hundrede norske Berømttheder er blevet mobiliseret i et Tidsskrift til Kamp for Norges Ret til Grønland, og blandt dem finder man ogsaa Forfatteren *Knut Hamsun*, der i sit Indlæg gaar varmt i Brechen for Smedals Bog: »Nordisk Samarbejde og Danmarks Sydgrænse«, den, der, som omtalt i den danske Presse, vil have, at vi skal give Grønland som Pris for norsk Støtte til vor Sydgrænse!

Han anbefaler alle Danske at læse denne Bog og erklærer, at den er »Norges Røst« — vi vil komme til Danmark igen med Krav om vor tabte Koloni.

Hamsun gaar dog ikke saa vidt som enkelte andre af Bidragyderne, hvoraf endog een vil have norske Krigsskibe sendt til Grønland og Færøerne for at hente Danskerne hjem!

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Aarhus Stiftstidende

2 MAJ 1939

skriver den

NYT NORSK LIV I GRØNLANDSSAGEN

DET NORSKE Tidsskrift „Ragnadrok“ har udsendt et „Specialnummer om Grønland og Færøerne“, hvori foruden nogle Artikler om Grønlandskonflikten mellem Danmark og Norge findes en lang Række Besvarelser paa et Rundspørge om Sagen. I Artiklerne er det især Dr. Gustav Smedal og Docent Adolf Hoel, der forfægter deres fra Tiden før Haag-Dommen velkendte Standpunkter, og i Besvarelserne udtaler et halvt Hundrede Nordmænd af meget svingende Autoritet sig om den gamle Strid.

Der er stillet følgende Spørgsmaal:

1) Mener De, at Norge har et moralsk Krav paa at faa bødet paa den Uret, som fandt Sted, da Danmark i 1814 retsstridig og ved Brug af forkastelige Midler tilegnede sig den norske Koloni Grønland? 2) Mener De, at et ordentligt og hæderligt norsk-dansk Opgør vil være af stor Betydning for et fremtidigt godt Forhold mellem Norge og Danmark og derigennem for Sammenholdet i Norden?

Med Undtagelse af en enkelt af de spurgte, der undskylder sig med Travl-

hed, svarer alle Ja paa Spørgsmaalene. Det er den gamle Eventyrer Knut Hamsun, der lægger for med stærke Ord; derefter følger Redaktøren og Grundlæggeren af „Tidens Tegn“, O. Thommesen, Forfatteren Carl Schøyen, Stortingsmand Erling Bjørnson, Statsraad Johan Mellbye, Dr. jur. Herman Aall, tidligere Udenrigsminister Braadland, Forfatteren Mikkjel Fønhus o. m. a. Gennemgaaende er Besvarelserne holdt i en værdig Tone, hvad man ellers ikke kan sige om Heftets redaktionelle Tekst, der i sin hadefulde og lidet sømmelige Tone Gang paa Gang overskrider Saglighedens Grænser. Tidsskriftet har næppe nogen større offentlig Mening bag sig; det er Udtryk for en nationalistisk Fanatisme, der altid — og navnlig i politisk urolige Tider — kan vinde en vis spredt Tilslutning, men aldrig kommer til at stemme med nordisk Aand. Svagheden ved denne Agitation er, at den kræver Fordragelighed fra Modpartens Side uden et Øjeblik selv at lægge noget tilsvarende for Dagen.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Demokraten, Aarhus.

2 MAJ 1939

skriver den

Norges »Kolonikrav«.

Knut Hamsun.

Mens det officielle Norge og — har man Indtryk af — Hovedmassen i det norske Folk indtager en fuldt korrekt og venlig Stilling over for Danmark, er en Kreds af Ophidsere stadig i Virksomhed for at holde Grønlandsspørgsmaalet i Kog.

Disse Mænd har nu udsendt et nyt voldsomt Angreb. Henved et halvt Hundrede norske Berømtheder er blevet mobiliseret i et Tidsskrift til Kamp for Norges Ret til Grønland, og blandt dem finder man ogsaa Forfatteren Knut Hamsun, der i sit Indlæg gaar varmt i Brechen for Smedals Bog: »Nordisk Samarbejde og Danmarks Sydgrænse«, den, der, som omtalt i den danske Presse, vil have, at vi skal give Grønland som Pris for norsk Støtte til vor Sydgrænse!

Han anbefaler alle Danske at læse denne Bog og erklærer, at den er »Norges Røst« — vi vil komme til Danmark igen med Krav om vor tabte Koloni.

Hamsun gaar dog ikke saa vidt som enkelte andre af Bidragyderne, hvoraf endog een vil have norske Krigsskibe sendt til Grønland og Færøerne for at hente Danskerne hjem!

Nord. chl. Zeitg. Nr. 100

1 Mai 1939.

Knut Hamsun hat gesprochen

Die „Nordschleswigsche Zeitung“ brachte am Mittwoch, dem 26. April, eine bedeutende Äußerung Knut Hamsuns, des größten lebenden nordischen Dichters über das Buch des Norwegers Dr. Gustav Smedal „Nordische Zusammenarbeit und Dänemarks Südgrenze“. Dieses Buch hat in dänischen Kreisen keine günstige Aufnahme gefunden, weil hier einmal die dänische Politik Grönland und Nordschleswig gegenüber kritisch beleuchtet wurde. Die dänische Presse hat versucht, die Gedanken Dr. Smedals als Ansichten einer „kleinen einflusslosen Clique“ hinzustellen, obgleich wir nachgewiesen haben, daß die norwegische Presse sich zum großen Teil positiv dem Buch gegenüber eingestellt hat.

Jetzt hat Knut Hamsun gesprochen. Er hat die Lektüre des Smedalschen Buches in eindringlicher Weise seinen Landsleuten empfohlen. Und was tut die dänische Presse? Sie schweigt diese Äußerung Knut Hamsuns einfach tot. Sie weiß genau, daß hier eine nordische Autorität spricht. Aber sie unterläßt es, ihren Lesern hiervon Kenntnis zu geben. Was wir tun können, soll allerdings geschehen, daß das Wort Knut Hamsuns nicht ungehört verhallt, und wir werden die dänische Presse sehr genau verfolgen, um festzustellen, ob diese Taktik des Totschweigens noch länger verfolgt werden soll. Wir schrieben vor einigen Tagen, daß die Stellungnahme Knut Hamsuns „wie ein Felsblock“ aus den Stimmen über Dr. Smedal hervorrage. „Der ganze Norden steht hinter der augenblicklichen deutsch-dänischen Grenze“, so wird von dänischer Seite immer wieder versichert. Aber der größte nordische Dichter tritt mit dem ganzen Gewicht seiner Persönlichkeit für ein Buch ein, in dem eine Revision der deutsch-dänischen Grenze gefordert wird.

Ist die dänische Position wirklich so schwach, daß die dänische Presse die Hamsunsche Stellungnahme ihren Lesern noch weiterhin vorenthalten will?

H. A.

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den 29 APR. 1939

KNUT HAMSUN HAVNET MIDT I DEN NORRØNE GALSKABS KAVALKADE

Sammen med en Række fremstaaende Mænd, bl. a. to fhv. Ministre, kræver han „de tabte Kolonier tilbage“

MENS det officielle Norge og — har man Indtryk af — Hovedmassen i det norske Folk indtager en fuldt korrekt og venlig Stilling over for Danmark, er en Kres af Ophidsere stadig i Virksomhed for at holde Grønlandsspørgsmaalet i Kog.

De mange smaa Vildskud i denne Forbindelse er der ingen Grund til at fæste sig ved, men der er i disse Dage i Norge udsendt et

saa voldsomt Angreb, støttet af en Række kendte Navne, at man ikke bør forholde den danske Offentlighed Kendskab hertil.

Nye Navne

At Docent Hoel og Gustav Smedal, de to Hovedmænd bag Okkupationerne, er med, siger sig selv, men Deltagernes Antal er ca. 50, og blandt dem er: Knut Hamsun — der dermed rykker ind i de norrøne Rækker — O. Thommesen, forhen „Tidens Tegn“, „Aftenposten"s Redaktør Johs. Nesse, Erling Bjørnson paa Aulestad, Formanden for Norges Bondelag Statsraad Mellbye, Generalkonsulerne Ringnes og Hildisch, Oslo, Professor Aall, Redaktøren af „Norges Handels- og Sjøfartstidende“ Knut Domaus, tidligere Udenrigsminister Braadland, Forfatteren Lars Hansen, talrige overordnede Embedsmænd, Professor Skancke, Trondheim, General Gulbranson, Professor Klaus Hansen o. fl.

Alle disse Mænd er blevet mobiliseret af Tidsskriftet „Ragnarok“, der i et tykt Dobbelt hæfte rejser Kravet:

Grønland til Norge — og det nu

At man i dette Hæfte — eller denne lille Bog, som det egentlig er — paa det voldsomste vender sig imod de Nord-

I fuldt Alvor foreslaas det at sende norske Krigsskibe til Grønland og Færøerne „for at hente Danskerne hjem“

mænd, der ikke vil være med til nye Rumlerier, skal kun konstateres. Man omtaler bl. a. den norske Udenrigstjenestes øverste Embedsmænd — ogsaa Gesandten i København — paa en Maade, der synes at maatte faa Konsekvenser, og man langer ud efter Hambro, Mo-winckel, Udenrigsminister Koht og mange flere.

Grundtonen i selve Aktionen over for Danmark udtrykkes i Vendingen: „Nu maa der handles rask.“

Man vil ogsaa ha' Færøerne

De mest yderliggaaende af de 50 Bidragydere til Bogen under Fællestitlen „Grønland til Norge“ er højt oppe.

Major E. Sagen, Oslo, fastslaar, at man vil ha' hele Grønland, men „Færøerne maa tages med“.

Redaktøren af „Fjordaposten“ i Bergen Albert Joleik. Han vil have norske Krigsskibe sendt til Grønland og Færøerne for at hente Danskerne hjem.

Paa sit norrøne Maal anbefaler han paa Tryk og i fuldt Alvor: ... nokre skip med smaa kanoner og førselsskip til å hente heim alle danskane, er nok til å få Grønland og Færoyane att til Noreg (og til å løyse resten af danskestyngi yve Island). Det var kanskje ikkje en drope blod spilt, men um so var, for det væl.“

Han slutter: „Kanskje det er betre for Noreg d: kallere det er millom oss og Danmark.“

Der lyser ud af dette en Mentalitet,

Knut Hamsun.

der virker mere end forbavsende, rent utrolig i et nordisk Land.

Man har faaet en enkelt svensk Røst med, idet det svenske „Aftenposten"s udenrigspolitiske Redaktør Valentin Sjöberg paa ny fremsætter sin Mening om, at Norden er Sverige, Norge og Finland, ikke Danmark. Nordmændene er frimodige nok til at gengive dette Synspunkt under den fede Overskrift: „Sveriges Røst“.

Knut Hamsun og Sydgrænsen

Knut Hamsun gaar i sit Indlæg varmt i Brechen for Smedals Bog: „Nordisk Samarbejde og Danmarks Sydgrænse“,

opgemaads vigtigste Problemer, Børnebe-
grænsning. Nyt Hæfte samt ill. Katalog over
hygiejniske Artikler udleveres gratis, sen-
des mod 30 Øre i Frimærker neutralt i luk-
ket Kuvert. Kun fra Medicinal Forlaget,
Sværtegade 5, København K.

Stor Haandstansmaskine,
brugt, til Salg. Ryvang 1382 X.

Billard

1x2 Meter, er billigt til Salg. Henvendelse
hos Dehnhardt, Arresøgade 5, 4. Søndag mel-
lem 9 og 12.

Mørkeblaa Barnevogn 35 Kr.

Kuglelejer, Gummistyr, har kostet 135. Jen-
sen, Dybendalsvej 48.

Dracaenapalme

100 Blade, tilsalg. Blaagaardsgade 2 A. 4. tv.

UN HAVNET NORRØNE AVALKADE

ikke fremstaaende
ministre, kræver han
ier tilbage“

vor foreslaas det at sende
gsskibe til Grønland og Fær-
at hente Danskerne hjem“

med til nye
stateres. Man
Udenrigstjene-
— ogsaa Ge-
aa en Maade.
Konsekvenser,
Hambro, Mo-
tøht og mange

onen over for
ndingen: „Nu

ogsaa
rne

e af de 50
r Fællestitlen
it oppe.

fastslaar, at

d, men „Fær-

posten“ i Ber-

l have norske

land og Fær-

skerne hjem.

nbefaler han

or: ... nokre

og førselsskip

skane, er nok

royane att til

en af danske-

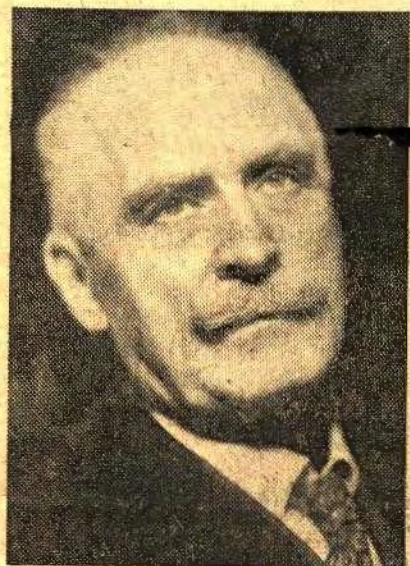
var kanskje

, men um so

er betre for

illom oss og

n Mentalitet,

Knut Hamsun.

der virker mere end forbavsende, rent
utrolig i et nordisk Land.

Man har faaet en enkelt svensk Røst
med, idet det svenske „Aftenposten“s
udenrigspolitiske Redaktør Valentin Sjö-
berg paa ny fremsætter sin Mening om,
at Norden er Sverige, Norge og Finland,
ikke Danmark. Nordmændene er fri-
modige nok til at gengive dette Syn-
punkt under den fede Overskrift: „Sve-
riges Røst“.

Knut Hamsun og Sydgrænsen

Knut Hamsun gaar i sit Indlæg varmt
i Brechen for Smedals Bog: „Nordisk
Samarbejde og Danmarks Sydgrænse“,

den, der, som omtalt i den danske Presse,
vil have, at vi skal give Grønland som
Pris for norsk Støtte til vor Sydgrænse!

Han anbefalede alle Danske
at læse denne Bog og erklærer,
at den er „Norges Røst“ — vi
vil komme til Danmark igen
med Krav om vor tabte Koloni.

Flere af Bidragyderne støtter den dan-
ske Ojenlæge, Dr. C. F. Heerforths For-
slag om en Deling af Grønland, men de
fleste vil ha' det hele.

Fylkesmand Bødtker i Sköyen — der
vist er Skien — mener, at alle Danske
maa føle sig „ilde berørte“ over Kieler-
freden i 1814, hvor Grønland paa „slik
lumpen og uærlig vis llisteligen blev ma-
nøvreret over til Danmark“.

Der tales med Navns Underskrift om
Danmarks „Tyveri af Grønland, man for-
langer Færøerne til Norge i Kraft af Selv-
bestemmelsesretten“, og Statsraad Mellbye
er blandt dem, der afviser en Deling af
Grønland. Alt vil vi ha'!

Redaktøren af „Gula Tidend“, Bergen,
Angvar Skridsvoll, vender sig imod et-
hvert Kompromis. Det danske Trældoms-
styre over Grønlændere og Færinger skal
nu have Ende. Det er Kultur-Ødelæggelse,
Danskerne driver de to Steder. Pro-
grammet er: „Færøerne frit, Grønland

faar eventuelt Selvstyre i Bygderne un-
der norsk Overhøjhed“.

Hokus-Pokus — et tropisk Grønland

Man tror, at det er en „And“, men
Læge J. Quisling, Oslo, vil have Grøn-
land til Norge nu, fordi „alt tyder
nemlig paa, at disse nordlige Egne gaar
et mere temperert Klima i Møde, et
Klima med skovklædte Fjorde og vi-
gende Bræer, og som lidt efter lidt vil
gøre Grønland fra et Land med Sne
og Is til et virkelig grønt Land.“

Generalkonsul Ringnes, Oslo, erklærer
kort og godt, at han bliver „forbandet“
hver Gang, han tænker paa Grønlands-
Spørgsmaalet.

Generalkonsul Hildisch, Oslo, spaar
meget smagfuldt, at det næste Verdens-
opgør bliver Spørgsmaalet om „hvad der
vil ske med Danmark. Da kunde det kan-
ske blive for sent at raabe paa Nordens
Hjælp“.

Rigslederen af Fædrelandslagets Ung-
doms-Fylking, Terje Baalsrud, erklærer, at
uden en „Ordning“ med Hensyn til Grøn-
land „vil ingen norsk Ungdom eller norsk
Soldat nogen Sinde finde sig i, at der
bliver leflet med nordisk Solidaritet an-
gaaende Danskernes Sydgrænse“.

Tidligere Udenrigsminister Braad-
land siger, at „kun frivillig, storsindet
Handling fra Danmarks Side kan rense
Luften“. — Forfatteren Lars Hansen,
hvis Ishavs-Bøger ogsaa læses her,
hævder, at „Opgøret ikke bare skal
forlanges, det skal tvinges frem“, —
Sognepræst Devold, Fader til Okku-
panterne, vil „ikke grave historiske
Lig op“, men han vil dog have Grøn-
land og de Statsarkivsager, København
har liggende.

En Distrikts-Toldinspektør taler om
Danmarks „smart udførte Lurendrejeri“
over for Norge, Redaktør Eriksen, „Mor-
genavisen“ i Bergen, kalder Grønland „et
aabent og blødende Saar i det nordiske
Fællesskab“, og et enkelte roligt Hoved,
Professor Klaus Hansen, Oslo, der paa
Opfordringen har svaret, at han ikke har
Tid, faar øjeblikkelig en Skylling ned over
Hovedet. Forfatteren Mikkjel Fønhus fast-
slaar, at de, der mener andet end de
norrøne Rumlere, ikke kan kaldes Nord-
mænd!

Intet lært

Vi kunde blive længe ved. Hele Bogen
er fyldt med Hadskehed og Rumleri. Be-
tydningen er ikke stor, men det bør vides
hernede, at der i Norge stadig er Folk,
som intet har lært af Haag-Dommen.

Vi maa ikke falde i Søvn i Spørgs-
maalet om vor store nordlige Koloni eller
vore Atlanterhavsøer!

Leif B. Hendil.

Norddeutsche Zeitung Nr. 96
26 April 1939.

Norwegens Stimme

Die bekannte norwegische Zeitschrift „Ragnarok“, die schon wiederholt durch ihre klare und einsichtsvolle Stellung zu den europäischen Problemen Aufsehen erregt hat, widmet ihr neuestes Heft, wie wir schon kurz mitteilten, Grönland und den Färöern. Neben eingehenden Darstellungen der führenden norwegischen Grönlandpolitiker, allen voran Dr. Gustav Smedal und Dorent Adolf Hoel, erweckt eine Umfrage über die Grönlandfrage bei führenden Norwegern besondere Aufmerksamkeit.

Aus den zahlreichen interessanten Antworten ragt wie ein Felsblock die Stellungnahme des greisen norwegischen Dichters Knut Hamsun hervor, die ebenso von überlegener Weisheit wie von einem allübenden Herzen für Norwegens gerechte Sache zeugt.

Knut Hamsuns Antwort verdient aber in Nordschleswig ein ganz besonderes Interesse, weil er den Dänen eindringlich die Feltäre des neuesten Buches seines Landsmanns Gustav Smedal empfiehlt, in dem bekanntlich eine Revision der deutsch-dänischen Grenze gefordert wird!

Wir erfüllen daher eine Pflicht gegen die aufrechten Männer in Norwegen, die nicht nur für ihre gerechte Sache kämpfen, sondern auch auf das Unrecht gegen die deutsche Volksgruppe in Nordschleswig hinweisen, wenn wir die Anerkennung in vollständiger Ueberzeugung wiederaeben. Hamsuns Name bürgt dafür, daß man auch in Dänemark an dieser Stellungnahme nicht achselzuckend vorbeigehen kann.

Wenn in Bezug auf Dr. Gustav Smedal dänischerseits erneut das Wort von der „kleinen Elise“ auftauchen sollte, so können wir künftig das Schlusswort Knut Hamsuns aufzählen und erwidern: „Das ist Norwegens Stimme.“

Die Red. der N. Z.

Genugtuung für Grönland

von Knut Hamsun.

Es gibt Leute in Dänemark, die jetzt Norwegens Forderung einer Genugtuung für Grönland zu verstehen beinmen. Es dürften die gleichen sein, die einsehen, daß eine ehrenhafte Wiederautmachung entscheidende Bedeutung für das nachbarliche Verhältnis Norwegens und Dänemarks und damit für eine nordische Gemeinschaft bekommen würde.

Es ist auch keineswegs nur Dänemark, das einer Abrechnung Widerstand entgegensetzt. Auf norwegischer Seite werden wir von einer irreführenden und unwürdigen Bolschewisten-Partei innerhalb der Arbeiterklasse geführt. Diese Partei

sieht am liebsten, daß wir von unserem kleinen Norwegen noch mehr als Grönland verlieren. Als Nächstes haben wir ein paar politisierende Figuren fremder Herkunft, die sich in einer Zeit nationalen Niedergangs bei uns zu hohen Stellungen hinaufgeschlichen haben und von denen jeder Führer seiner bürgerlichen Gruppe im Parlament geworden ist. Diese beiden Führer gleichen sich in mehr als einer Weise, wie sie auch beide darin wetteifern, die Haltung der Nation in der Grönlandsache zu schwächen.

Große Männer. Aber für Norwegen so bescheiden.

Der eine glaubt gewiß keinen Augenblick, daß er Napoleon ist. Gleichwohl vermochte er nicht, sein donnerndes Mißfallen über die Großmächte Europas zurückzuhalten, als sie München an Stelle eines neuen Weltkrieges wählten.

Der andere ist Schiffsreederei-Mowinkel aus Bergen.

Er ist wieder unten in Dänemark gewesen und hat sich über die Südgrenze des Nordens ausgelassen. Nun sollte sich dieser Mann lieber nicht entblößen, seine Verantwortlichkeit mehr zu entblößen, als er es bereits getan hat. Aber nein! Er will nicht mit seiner Fertigkeit sitzen bleiben, seine leichtfertigen und oberflächlichen Meinungen zu verkünden, wo immer er nur ein Publikum findet. Während des Prozesses im Haag und später hat er alles getan, was er konnte, um Norwegens Forderung auf ehrliche Genugtuung durch Dänemark auszulösen. Aber hierin sollte er sich selbst sagen, daß die Norweger, die ihrem Volk und ihrer Rasse angehören, es nicht so leicht haben wie er, den Verlust einer norwegischen Kolonie zu verzeihen.

Wenn eines Tages unsere nationale Depression vorüber ist, die fremden Führer abgeschafft sind u. die Arbeiterpartei ihre nationale Haltung zurückgewonnen hat, dann werden wir wieder an Dänemark herantreten und den Versuch machen, ob wir mit unserer Forderung gehört werden.

Vorläufig wollen wir nur wünschen, daß viele Dänen Gustav Smedals neues Buch lesen werden. Sie dürfen es gern zu Beginn mit Skepsis lesen, sie werden bald Respekt vor der gewissenhaften Darstellung dieses Mannes und seiner tiefen Einsicht in diese Frage bekommen. Er übernimmt die Verantwortung für jedes Wort und jeden Gedanken, er besitzt Haltung und Ruhe, er besitzt Wissen. Das Buch heißt: „Nordische Zusammenarbeit und Dänemarks Südgrenze.“

Das ist Norwegens Stimme.

Knut Hamsun,
Nørholm.

Fidelis Tjeve m: 81

5 april 1939.

Ragnarok

Norges ledende tidsskrift for samfundsspørsmål.

5. årgang 1939 — 10 hefter — kr. 5.00, pr. hefte i kiosker 50 ore.

Hefte 1—2: *Kjartan Kamban: Mot Ragnarok. Det historiske år 1939*

Kr. 1.00. *Ad. Egeberg: Codreanu er død — Jerugarden lever!*

Bertel Gripenberg: En ohederlig demokrati.

Gustav Smedal og Joh. Ludw. Mowinkel.

J. E. Hjort: Overvintring. Nyåsen: Tysk rasepolitikk.

Hefte 3—4: *Spesialnummer: Grønland tilbake til Norge!*

Kr. 1.00.

Kommer
over påske.

Artikler av Knut Hamsun, Gustav Smedal, Adolf Hoel, Carl Schøyen, Mellbye, Lars Hansen, Anders Hovden m. fl. Grønlandsenquete med uttalelser av 50 landskjente nordmenn og svensker om Norges rett til Grønland.

RAGNAROKS
FORLAG, MOSS

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Flensborg Avis

28 APR. 1939

„Ragnarok“

Imeddel
Som allerede meddelt, har den norske Regerings Organ, »Arbejderbladet« i Oslo, skarpt taget Afstand fra de Bestræbelser, der stadig udfoldes af Grønlands-Aktivisterne i Norge.

Tidsskriftet »Ragnarok« staar som Udtryk for disse Bestræbelser. Det har udsendt et »Specialnummer om Grønland og Færøyaner«. Foruden Artikler af Hoel, Sande, Smedal, Kamban og Omejer (sidstnævnte om en norsk-færøisk Forening) bringes der et Rundspørge til »50 fremtrædende Normænd«, der svarer Ja paa Spørgsmaalene, om det var uretfærdigt, at de gamle norske Bilande i 1814 skiltes fra Norge, og om denne Uret bør sones.

Fra dansk Side gør man klogt i at sætte sig ind i disse Bestræbelser. Man skal ikke undervurdere denne Agitation, selv om den skyder over Maalet.

Agderposten nr 108.
28 feb. 1935.

Nytt tidsskrift «Ragnarok».

Med den sterke nasjonale interesse som nu er til stede i vårt land, særlig blandt norsk ungdom, har behovet for et nasjonalt tidsskrift meldt sig med stadig større vekt. Et interessentskap

har nu besluttet å gå til utgivelse av et slikt politisk og kulturelt månedsskrift, foreløbig uten tilknytning til nogen av de eldre forlag.

Tidsskriftet får titelen «Ragnarok». Det redigeres av cand. oecon. Hans S. Jacobsen, og er sterkt antiliberalt med en tydelig heldning til nasjonal-socialismen.